

KASVUN VUOSI

CRAMO OYJ

VUOSIKERTOMUS 2007

POWERING YOUR BUSINESS

SISÄLLYSLUETTELO

SIVU

STRATEGIA JA TÄRKEIMMÄT TAPAHTUMAT

Tietoja osakkeenomistajille	5
Cramo lyhyesti	6
Vuoden 2007 tärkeimmät tapahtumat	7
Toimitusjohtajan katsaus	8
Strategia	10
Kasvutekijät ja markkinatrendit	14

LIIKETOIMINTA

Liiketoimintakatsaus	18
Suomi	20
Ruotsi	22
Länsi-Eurooppa	24
Muu Eurooppa	26
Siirtokelpoiset tilat	28

TALOUSTIEDOT 30

HALLINTO

Taloudellinen vastuu	75
Henkilöstö	76
Ympäristövastuu	79
Corporate Governance	80
Riskienhallinta	83
Hallitus 31.12.2007	86
Johtoryhmä 31.12.2007	88

Tuotevalikoima	90
----------------	----

Yhteystiedot	Sisäkansi
--------------	-----------

YKSI CRAMO YKSI BRÄNDI

TIETOJA OSAKKEENOMISTAJILLE

YHTIÖKOKOUS

Cramo Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään keskiviikkona 23.4.2008 klo 10.00 Finlandia-talossa, Mannerheimintie 13 e, Helsinki (sisäänkäynti ovista M4 ja K4). Rekisteröityneiden osakkeenomistajien vastaanottaminen alkaa klo 9.00.

Osakkeenomistajien, jotka haluavat osallistua yhtiökokoukseen, on ilmoitettava yhtiölle osallistumisestaan viimeistään 16.4.2008 klo 16.00 toimittamalla kirjallinen ilmoitus asianajotoimisto Castrén & Snellmannille / Antti Rintakoski osoitteeseen PL 233, 00131 Helsinki, soittamalla numeroon 020 7765 315 / Antti Rintakoski maanantaista perjantaihin klo 9–16, faksaamalla numeroon 020 7765 001 / Antti Rintakoski tai lähettämällä sähköpostia osoitteeseen antti.rintakoski@castren.fi.

OSINGONMAKSU

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2007 maksetaan 0,65 euron osinko osaketta kohden. Osingonmaksun täsmäytyspäivä on 28.4.2008, ja ehdotettu osingonmaksupäivä on 6.5.2008.

CRAMON OSAKKEEN PERUSTIEDOT

- Listattu OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingissä
- Kaupankäyntitunnus: CRA1V
- Toimiala: Kaupalliset palvelut ja tuotteet
- Osakemäärä 31.12.2007: 30 660 189

Lisätietoa osakkeista ja osakkeenomistajista on esitetty talouskatsausosiossa, konsernitilinpäätöksen liitteessä 36.

TALOUDELLINEN RAPORTOINTI

- Vuosikertomus 31.3.2008
- Tammi-maaliskuun osavuositarkastus 13.5.2008
- Tammi-kesäkuun osavuositarkastus 12.8.2008
- Tammi-syyskuun osavuositarkastus 11.11.2008

Vuosikertomukset ja osavuositarkastukset ovat saatavana suomeksi ja englanniksi, ja ne ovat luettavissa myös Cramon verkkosivuilla osoitteessa www.cramo.com/sijoittajat.

Cramon johto järjestää analyytikoille ja tiedotusvälineiden edustajille säännöllisesti tiedotustilaisuuksia. Johto tapaa sijoittajia yksittäisissä ja ryhmätapaamisissa. Cramo osallistuu erilaisiin sijoittajatapahtumiin.

Cramo noudattaa kolmen viikon pituista hiljaista jaksoa tulosjulkistuksiansa edellä.

SIJOITTAJASUHTEET

Vesa Koivula, toimitusjohtaja, puh. 010 661 1240, sähköposti: vesa.koivula@cramo.com

Martti Ala-Härkönen, talous- ja rahoitusjohtaja, puh. 010 661 1270, sähköposti: martti.ala-harkonen@cramo.com

Päivi Dahlqvist, johdon assistentti, puh. 010 661 1241, sähköposti: paivi.dahlqvist@cramo.com

Taloudellisia julkaisuja voi tilata osoitteesta Cramo Oyj, Kalliosolantie 2, 01740 Vantaa, puhelinnumerosta 010 661 1241, tai sähköpostitse osoitteesta investor.relations@cramo.com.

Tietoa sijoittajille on saatavana verkossa osoitteessa www.cramo.com/sijoittajat. Sijoittajaosio sisältää tässä julkaisussa esitetyt asiat sekä muita sijoittajasuhteisiin liittyviä tietoja, kuten 15 minuutin aikaviiveellä toimivan osakemonitorin, luettelon yrityksen pysyvistä julkisista sisäpiiriläisistä ja heidän osakeomistuksistaan, esitysmateriaalia ja ajankoh- taista markkinatietoa sekä muita palveluja kuten sijoituslaskurin.

OSOITTEENMUUTOS

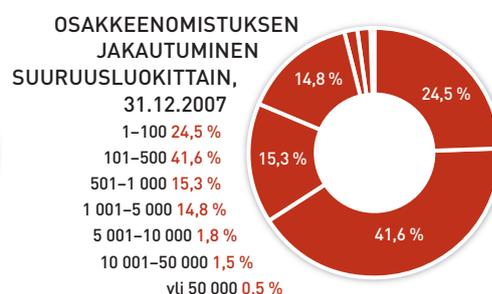
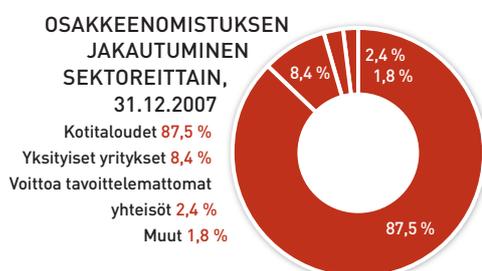
Jos osakkeenomistajan osoite tai osingonmaksua varten ilmoittama tilinumero muuttuu, osakkeenomistajan on toimitettava tästä kirjallinen ilmoitus arvo-osuustilinsä pitäjälle. Jos osakkeenomistajan tili on Suomen Arvopaperikeskus Oy:n tilinhoitajapalvelujen pitämä, kirjallinen ilmoitus lähetetään osoitteeseen Suomen Arvopaperikeskus Oy, PL 1110, 00101 Helsinki, faksi 020 770 6656.

ANALYYTIKOT

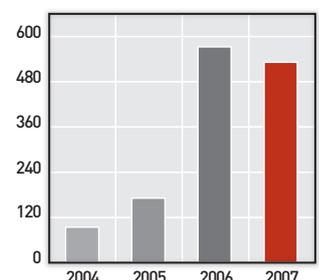
Tietomme mukaan ainakin seuraavat analyytikot seuraavat Cramon kehitystä. He ovat analysoineet omasta aloitteestaan Cramoa ja laa- tineet kirjallisia raportteja ja kommentteja ja pystyvät luonnehtimaan yhtiötä sijoituskohteena. Cramo ei vastaa analyyseissa esitetyistä arvioista.

ABN AMRO
Carnegie
Danske Markets
eQ Pankki
Evli Pankki Oyj
Glitnir Pankki Oy
Handelsbanken Capital Markets
Kaupthing Bank
Nordea Markets
Pohjola Pankki Oyj
SEB Enskilda Equities

Cramoa seuraavien analyytikoiden ajantasaiset yhteystiedot ovat saatavilla osoitteessa www.cramo.com/sijoittajat.

MARKKINA-ARVO, MILJ. EUROA

CRAMO LYHYESTI

Cramo on palveluyritys, joka on erikoistunut kone- ja laitevuokrauspalveluihin sekä siirtokelpoisten tilojen vuokraukseen ja myyntiin. Cramon kone- ja laitevuokrauspalvelut koostuvat rakensuoneiden ja -laitteiden vuokrauksesta ja niihin liittyvistä palveluista. Cramo on yksi toimialansa johtavista palveluntarjoajista Euroopassa. Cramolla on toimintaa Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa, Virossa, Latviassa, Liettuassa, Puolassa, Tšekin tasavallassa ja Venäjällä.

Cramo tarjoaa nykyaikaisia vuokrauspalveluratkaisuja Cramo-konseptin mukaisesti. Konseptin mukaan rakennusyrityksille, kaupan, teollisuuden ja julkisen sektorin asiakkaille sekä yksityishenkilöille tarjotaan erilaisia vuokrausratkaisuja ja -palveluja koneiden, laitteiden ja siirtokelpoisten tilojen vuokraamiseen.

Tuotevalikoimansa ja laajan palvelutarjontansa avulla Cramo vähentää asiakkaidensa investointitarpeita ja kehittää kokonaisvaltaisia vuokrausratkaisuja kaikenlaisiin tarpeisiin pitkällä ja lyhyellä aikavälillä.

Cramon 2 270 työntekijää palvelee yli 80 000 asiakasta 268 toimipisteessä kymmenessä maassa. Vuokrattavia koneita ja laitteita on noin 175 000. Cramo harjoittaa toimintaansa maantieteellisesti laajalla alueella, minkä ansiosta se pystyy yhdistämään paikallisyrittäjien sitoutumiskyvyn sekä suuryrityksen vahvuuden ja ammattimaisen liiketoiminnan.

Cramon osakkeet on listattu OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingissä.

MARKKINA-ALUEET

Toimipisteiden maakohtainen lukumäärä 31.12.2007.

CRAMO-KONSERNIN LIIKETOIMINTASEGMENTIT

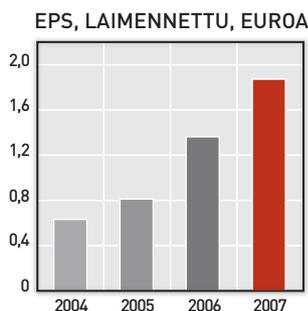
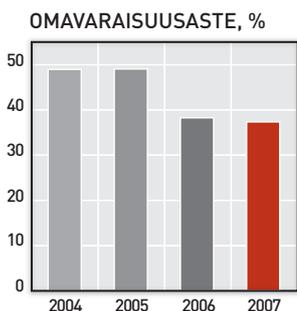
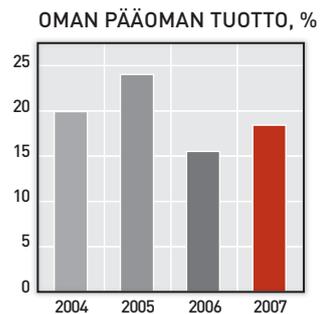
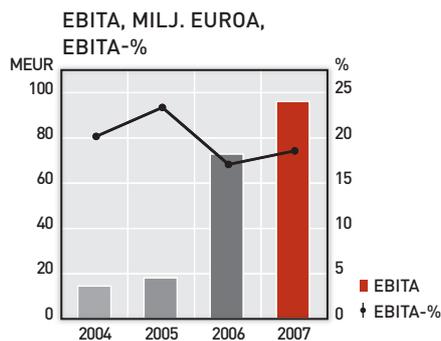
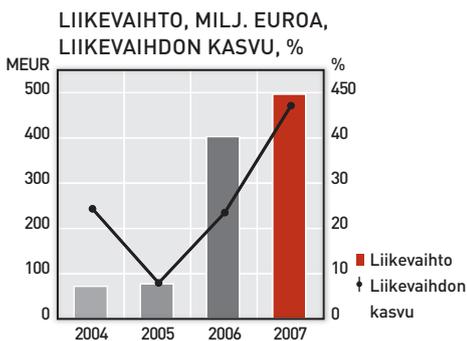
Liiketoimintasegmentti	KONE- JA LAITEVUOKRAUS				SIIRTOKELPOISET TILAT
	Suomi	Ruotsi	Länsi-Eurooppa	Muu Eurooppa	Kaikki markkina-alueet
Maantieteellinen segmentti	Suomi	Ruotsi	Länsi-Eurooppa	Muu Eurooppa	Kaikki markkina-alueet
Markkina-alue	Suomi	Ruotsi	Norja Tanska	Viro Latvia Liettua Puola Venäjä Tšekin tasavalta	Suomi Ruotsi Norja Tanska
Liikevaihto, 1 000 € (Konsernin liikevaihdosta, %)	75 761 (15,1)	214 515 (42,7)	77 462 (15,4)	58 202 (11,6)	76 733 (15,3)
EBITA, 1 000 € (Konsernin EBITAsta, %)	14 493 (13,2)	47 952 (43,8)	10 513 (9,6)	17 082 (15,6)	19 358 (17,7)
Henkilöstö	584	618	300	529	239
Markkina-asemaa koskevat arviot	Nro 2 Suomessa	Nro 1 Ruotsissa	Nro 3 Norjassa Nro 4 Tanskassa	Nro 1 Virossa ja Liettuassa Nro 2 Latviassa ja Pietarin alueella Nro 3 Puolassa	Nro 1 Pohjoismaissa
Kilpailuympäristö	Kaksi vahvaa toimijaa ja useita paikallisia kilpailijoita.	Kaksi vahvaa toimijaa ja useita paikallisia kilpailijoita.	Neljä vahvaa toimijaa ja useita paikallisia kilpailijoita Norjassa. Hajanaisten markkinoiden yhdentymisen käynnissä Tanskassa.	Pääasiassa pieniä kansallisia ja paikallisia toimijoita sekä muutamia länsieurooppalaisia kilpailijoita.	Suomen ja Ruotsin markkinoita hallitsee muutama vahva toimija. Norjan ja Tanskan hajanaisilla markkinoilla käynnissä yhdentymisen.

VUODEN 2007 TÄRKEIMMÄT TAPAHTUMAT

- Liikevaihto, voitto ja osakekohtainen tulos kasvoivat voimakkaasti; Cramo ylitti liikevaihdon kasvutavoitteensa ja EBITA-liikevoittotavoitteensa vuonna 2007.
- Markkina-asema vahvistui Suomessa, ja markkinaosuus kasvoi Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa.
- Laajentuminen jatkui Keski- ja Itä-Euroopan kasvavilla markkinoilla. Yhtiö nousi markkinajohtajaksi Liettuassa ja vahvisti johtoasemaansa Virossa.
- Cramo kasvoi orgaanisesti investoimalla toimipisteverkostonsa laajentamiseen sekä vuokrauskalustonsa ja palvelukonseptiensa kehittämiseen.
- Useita yritysostoja Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Virossa ja Liettuassa.
- Mittavat ulkoistamissopimukset Rakennusosakeyhtiö Hartelan kanssa Suomessa ja Skanskan kanssa Tanskassa.
- Cramo perusti yhteisyrityksen ZAO Rentakranin kanssa Venäjällä.
- Cramo Nederland BV:stä luovuttiin konsernistrategian mukaisesti.
- Yhteinen nimi ja brändi otettiin käyttöön koko konsernissa ja konsernin kaikki yksiköt toimivat nyt yhtenäisen Cramo-brändin alla.
- Kone- ja laitevuokraus ja siirtokelpoiset tilat yhdistettiin yhteisen hallinnon alle kaikissa toimintamaissa.
- Huomattavaa kehitystä konsernin sisäisissä prosesseissa, esimerkiksi konsernin toimintaperiaatteissa ja riskienhallinnassa.
- Taloudellisia tavoitteita nostettiin ylöspäin ja osingonjakopolitiikka vahvistettiin.

AVAINLUVUT	2007	2006	MUUTOS, %
Liikevaihto, milj. euroa	496,4	402,4	23,4
Liikevoitto ennen yrityshankinnoista aiheutuneita aineettomien hyödykkeiden poistoja (EBITA), milj. euroa	96,0	72,8	31,8
Liikevoitto (EBIT), milj. euroa	91,8	68,6	33,9
Voitto ennen veroja (EBT), milj. euroa	75,8	56,6	34,0
Tilikauden voitto, milj. euroa	57,5	41,9	37,1
Tulos/osake (EPS) ennen yrityshankinnoista aiheutuneita aineettomien hyödykkeiden poistoja, laimennettu, euroa	2,00	1,50	33,3
Tulos/osake (EPS), laimentamaton, euroa	1,88	1,39	35,3
Tulos/osake (EPS), laimennettu, euroa	1,87	1,36	37,5
Oma pääoma/osake, euroa	10,88	9,66	12,6
Oman pääoman tuotto, %	18,40	15,50	18,7
Omavaraisuusaste, %	37,3	38,2	-2,4
Nettovelkaantumisaste (gearing), %	109,4	104,6	4,6
Korolliset nettovelat, milj. euroa	365,0	305,6	19,4
Bruttoinvestoinnit pitkäaikaisiin varoihin, milj. euroa	175,5	111,9	56,9
% liikevaihdosta	35,4	27,8	27,3
Henkilöstö keskimäärin	2 070	1 828	13,2

Cramon vuoden 2007 yhtiötiedotteet ovat saatavilla konsernin verkkosivuston osiosta Sijoittajat.

Menestyksekään kasvu-
strategiamme ansiosta
saavutimme vahvan talou-
dellisen tuloksen kaikissa
toimintamaissamme.

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Vuonna 2007 jatkoimme kasvustrategiamme menestyksestä toteuttamista kaikilla markkina-alueilla ja saavutimme vahvan taloudellisen tuloksen. Edistimme maakohtaista orgaanista kasvua tekemällä kaikkien aikojen suurimmat investoinnit ja avaamalla suunniteltua useampia uusia toimipisteitä. Samalla vahvistimme markkina-asemaamme useilla yritysostoilla.

Markkinat olivat meille suotuisat kaikissa toimintamaissamme. Rakentamisen kasvu jatkui, ja vuokrausliiketoiminta kehittyi suotuisasti koko vuoden. Suomessa keskityimme kehittämään toimintaamme integraation jälkeen. Koko asiakaspalvelu- ja myyntihenkilöstö osallistui uudelleen myynti- ja markkinoitkoulutukseen, mikä yhdessä organisaatiouudistuksen kanssa kasvatti Cramon markkinaosuutta vuoden toisella puoliskolla. Cramo Ruotsin koko vuoden jatkunut voimakas kasvu auttoi osaltaan kasvattamaan yhtiön markkinaosuutta ja parantamaan kannattavuutta. Hyvää tulosta edistivät ammattitaitoinen organisaatio ja onnistuneet investoinnit kaluston, toimipisteverkoston ja palvelukonseptien kehittämiseen.

Hyvä kehitys jatkui myös Norjassa ja Tanskassa. Avasimme 14 uutta toimipistettä ja teimme suuren ulkoistamissopimuksen ostamalla Skanskan Tanskan vuokraorganisaation ja

kehittää toimintaamme ja palvelutarjontaamme. Siirtokelpoisten tilojen liiketoiminta käynnistetään Baltian maissa vuonna 2008.

Kalustomme käyttöaste oli kaikkien aikojen korkein monissa maissa. Kehitettävää on kuitenkin edelleen, minkä vuoksi olemme käynnistäneet maakohtaisia kehitysprojekteja. Asiakaskuntamme laajeni kaikilla sektoreilla. Rakennusteollisuuden osuus muihin sektoreihin verrattuna kasvoi edellisvuodesta.

Jatkuva työmme tuloskehityksen ja tuottavuuden parantamiseksi tuotti tulosta. Hyviä esimerkkejä tästä ovat rakennuskoneiden korjausten keskittäminen Ruotsissa ja jakelukeskusverkostomme rakenteen kehittäminen. Voimakas kasvu ja markkinaosuuden vahvistuminen vaikuttivat kannattavuuteen tietyillä markkinoilla.

Vuokrausliiketoiminnan yhdentymiskehitys jatkuu hitaana. Cramo etsii jatkuvasti uusia kasvumahdollisuuksia erityisesti Keski- ja Itä-Euroopassa. Pohjoismaissa markkinoille tulee uusia kansainvälisiä toimijoita. Samalla rakentamisen kasvun ennustetaan hidastuvan Pohjois-Euroopassa, kun taas Keski- ja Itä-Euroopassa kasvu jatkuu voimakkaana. Vahva tuloskehityksemme luo vakaan perustan Cramon jatkuvalle menestymiselle näillä markkina-alueilla kiristyvästä kilpailusta huolimatta.

VAHVA TULOS LUO VAKAAN PERUSTAN JATKUVALLE MENESTYKSELLE

Vuosi 2007 oli Cramolle kiihtyvän kasvun vuosi. Vuonna 2006 onnistuneesti suoritetun Rakentajain Konevuokraamon ja Cramon integroinnin jälkeen yhtiö uudisti strategisia tavoitteitaan syksyllä 2007 ja julkisti entistä kunnianhimoisemmat aikataulut ja tavoitteet. Nyt keskitymme kaikkien liiketoimintojen kasvattamiseen ja kehitysmahdollisuuksien etsimiseen.

allekirjoittamalla Cramon ja Skanskan välisen, kaikki Pohjoismaat kattavan yhteistyösopimuksen. Strategiamme mukaisesti luovimme Alankomaiden liiketoiminnoista maaliskuussa.

Liiketoimintamme Keski- ja Itä-Euroopassa kehittyi suotuisasti, mikä nopeutti kunnianhimoisten tavoitteidemme saavuttamista. Hyödynsimme Venäjän valtavaa kasvupotentiaalia avaamalla uuden toimipisteen Pietariin, ja elokuussa perustimme ZAO Rentakranin kanssa yhteisyrityksen Moskovaan. Yhteisyrityksen kautta saamme hyvät lähtökohdat laajentaa liiketoimintaamme myös Pietarin ja Moskovan ulkopuolelle. Liiketoimintamme uudelleenjärjestely Venäjällä vuoden 2007 alussa näkyi toimintojen kehittymisenä ja uutena kasvuna. Esimerkiksi YIT Lentek valitsi Cramon ensisijaiseksi toimittajakseen. Uusia toimipisteitä avattiin myös tärkeillä alueilla Puolassa, ja Tšekin liiketoiminnassa päästiin suunnitelmien mukaiseen tulokseen. Tutkimme edelleen mahdollisuuksia laajentaa toimintaamme uusille markkinoille Keski- ja Itä-Euroopassa. Virossa Cramo vahvisti johtoasemaansa. Liettuassa saavutimme johtoaseman, ja myös Latviassa markkina-asemamme parani huomattavasti.

Erityisen ilahtunut olen siirtokelpoiset tilat -liiketoiminnan kasvun ja kannattavuuden suotuisasta kehityksestä. Tarkasteluvuonna kone- ja laitevuokrauksen ja siirtokelpoisten tilojen liiketoiminnot yhdistettiin yhteisen hallinnon alle kaikissa toimintamaissa. Uskomme, että kokoamalla kaikki tuotteemme ja palvelumme yhteen organisaatioon kussakin maassa voimme entistä tehokkaammin hyödyntää olemassa olevia synergiaetuja ja entisestään

Yhden, yhtenäisen Cramo-brändin käyttöönotto sai erittäin myönteisen vastaanoton kaikilla markkina-alueillamme. Yhden brändin alle keskittyminen lisää selkeyttä ja kustannustehokkuutta. Yhtenä yrityksenä toimimisen edut näkyvät myös entistä parempana yhteishenkenä, jolla on merkitystä päivittäisessä toiminnassamme. Tämä tarkoittaa yksinkertaisesti sitä, että Cramo-tiimi on parempi kuin koskaan.

Olemme saavuttaneet paljon vuonna 2007. Tämä ei olisi ollut mahdollista ilman vahvaa sitoutumista. Kiitän lämpimästi kaikkia cramolaisia heidän panoksestaan yhtiömme menestyksessä. Kiitän myös osakkeenomistajiamme heidän luottamuksestaan ja jatkuvasta tuestaan.

Cramo on hyvissä asemissa ja tulee menestymään myös jatkossa taloudellisesti ja liiketoiminnallisesti ja luo samalla lisäarvoa sijoittajille. Teemme kovasti työtä saavuttaaksemme tavoitteemme ja luomme jatkuvaa lisäarvoa myös tulevana vuosina. Olen vakuuttunut siitä, että säilytämme johtoasemamme keskittymällä asiakassuhteiden ja liiketoiminnan optimointiin. Kasvamme yhdessä sidosryhmiemme kanssa niin vuonna 2008 kuin myös tulevaisuudessa.

Vesa Koivula
toimitusjohtaja

KANNATTAVAA KASVUA TARKENNETUN STRATEGIAN AVULLA

MISSIO

Cramon missiona on auttaa asiakkaitaan kehittämään kilpailukykyään nykyaikaisten vuokrausratkaisujen avulla ja luoda siten lisäarvoa Cramon osakkeenomistajille. Cramo pyrkii edistämään työntekijöidensä ammatillista kasvua.

VISIO

Cramon kunnianhimoisena tavoitteena on olla asiakkaan näkökulmasta ensisijainen vuokrausratkaisujen tarjoaja. Cramon tavoitteena on olla kahden suurimman toimijan joukossa kaikilla markkinoillaan ja yksi toimialansa kannattavimmista yrityksistä.

LIIKETOIMINTAMALLI

Cramo tarjoaa nykyaikaisia, täyden palvelun vuokrausratkaisuja rakennusyrityksille sekä kaupan, teollisuuden ja julkisen sektorin asiakkaille Cramo-konseptin mukaisesti tarjoamalla kokonaisratkaisuja.

asiakastehokkuuden ja organisaatioiden välisen yhteistyön kautta. Yrityksenä Cramo pyrkii yhteisiin järjestelmiin ja menettelytapoihin: tietotekniikka-alustat ovat jaettuina, asiakaslähtöinen organisaatio on skaalautuva ja yrityksellä on yhtenäinen ilme. Kone- ja laitevuokraus ja siirtokelpoiset tilat on optimoitu niin tarjonnan, kaluston kehittämisen kuin synergiaetujenkin näkökulmasta.

Siirtokelpoisten tilojen pitkäaikaiset sopimukset auttavat laajentamaan tuotetarjontaa ja luovat taloudellista vakautta vastapainoksi kone- ja laitevuokrauksen lyhyemmille sopimuksille.

STRATEGISET TEEMAT

Cramon strategiset teemat perustuvat yhtiön visioon, arvoihin ja yritysilmeseen. Ne liittyvät asiakastytyväisyyden kehittämiseen, markkina-aseman vahvistamiseen ja tuottavuuden parantamiseen. Strategiset teemat määrittävät nykyiset strategiset painopistealueet ja prioriteetit, joiden avulla kannattava kasvu voidaan saavuttaa.

Cramo on toteuttanut kannattavan kansainvälisen kasvun strategiaansa vuodesta 2004 lähtien. Vuonna 2007 hallinnollinen painopiste siirtyi Rakentajain Konevuokraamon ja Cramon integraatiosta yhtenäisen yrityksen luomiseen ja vahvaan kansainväliseen kasvuun. Samalla yhtiö hyödyntää edelleen mahdollisuuksia kasvattaa tulostaan keskittymällä voimakkaasti asiakkaaseen, investoimalla oikeisiin ihmisiin ja optimoimalla kalustonhallinnan.

STRATEGIA

ARVOT

- Asiakaslähtöisyys
- Innovatiivisuus
- Henkilökohtainen kasvu
- Luotettavuus
- Tuloslähtöisyys

YHTENÄISEN CRAMON PAINOPISTEENÄ KANNATTAVA KASVU

Cramon tavoitteena on yhdistyneen Cramon voimaa hyödyntämällä tuottaa kannattavaa ja pitkäaikaista arvonnousua osakkeenomistajille yhtiön kahdella ydinliiketoiminta-alueella, kone- ja laitevuokrauksessa ja siirtokelpoisissa tiloissa. Yhtiö keskittyy tärkeimpiin markkinoihinsa Pohjoismaissa sekä nopeasti kasvaviin Keski- ja Itä-Euroopan markkinoihin. Tarkennetun strategian ansiosta Cramo-konseptia voidaan viedä tehokkaasti uusille markkinoille.

Kone- ja laitevuokraus palvelee ensisijaisesti rakennusteollisuutta, mutta myös yrityksiä ja organisaatioita kaupan ja teollisuuden muissa segmenteissä sekä julkista sektoria tarjoamalla kokonaisratkaisuja työmaatiloihin rakennuskoneisiin ja vuokraukseen liittyviin palveluihin. Siirtokelpoiset tilat -liiketoiminta tarjoaa korkealaatuisia, mukautettavia ja siirrettäviä tiloja esimerkiksi kouluille ja päiväkodeille tai toimistokäyttöön eri toimialoille sekä julkiselle sektorille.

Toisiaan täydentävinä liiketoimintoina kone- ja laitevuokraus ja siirtokelpoiset tilat luovat volyymietuja keskitetyn kalustonhallinnan, parhaiden käytäntöjen ja resurssien jakamisen sekä

KASVUN TAVOITTELU

Cramolla on erilainen kasvustrategia ja painopiste kullekin markkina-alueelle kannattavan kasvun saavuttamiseksi. Yhtiö tavoittelee kasvua ensisijaisesti niillä alueilla, joilla rakentamisen ja vuokrauspalvelujen kasvu on voimakkainta. Lähivuosina rakentamisen ja vuokrauspalvelujen käytön odotetaan kasvavan voimakkaimmin Keski- ja Itä-Euroopassa.

Samalla yritys nopeuttaa kone- ja laitevuokrauksen kasvua Pohjoismaissa kehittämällä tarjontaa innovatiivisesti ja edistämällä ulkoistamista. Suhdannevaihteluista riippumattoman, tasaisen tuloskehityksen turvaamiseksi siirtokelpoisten tilojen liiketoiminnassa pyritään hyödyntämään väliaikaisten tilaratkaisujen piilevää kysyntää Pohjoismaissa.

Cramo pyrkii edistämään kasvua ottamalla käyttöön Cramo-konseptin koko konsernissa ja täydentämällä orgaanista kasvua yritysostoin. Lisäksi vuokrauspalveluja kehitetään avaimet käteen ratkaisujen luomiseksi.

ASIAKKAISIIN KESKITTYMINEN

Cramon tavoitteena on palvella asiakkaitaan entistä toimivammin ja tehokkaammin. Tärkeimpänä painopisteenä on luoda vahvoja asiakassuhteita, jotka perustuvat luottamukseen ja yhteisymmärrykseen, ja samalla vastata asiakkaiden tarpeisiin paikallisella ja kansainvälisellä tasolla, jotta asiakkaalle tuotettu lisäarvo on suurempaa kuin kilpailijoilla. Tämä tarkoittaa keskittymistä uusien ja entistä tehokkaampien palvelumallien ja vuokraukseen liittyvien palvelujen kehittämiseen yhdessä

CRAMO-KONSERNIN STRATEGISET TEEMAT

avainasiakkaiden kanssa heidän nykyisten ja tulevien tarpeidensa pohjalta.

Cramo pyrkii säilyttämään paikallisen, ennakoivan ja yrittäjähenkisen myyntitoimintansa hyödyntämällä järjestelmällisiä myyntiprosesseja ja segmentointia sekä ajantasaisia vuokraus- ja asiakasjärjestelmiä. Cramo tukee asiakkaidensa kasvua sekä kansallisesti että kansainvälisesti laajalla palveluvalikoimalla, joka ulottuu valtion rajat ylittävistä runkosopimuksista verkkopalveluihin ja muihin tukipalveluihin. Cramon toimipisteverkostoa kehitetään ja laajennetaan jatkuvasti, jotta asiakkaiden tarpeisiin voidaan vastata entistä paremmin. Vähentääkseen riippuvuuttaan rakennusteollisuudesta Cramo tavoittelee kasvua kaupan ja teollisuuden muissa segmenteissä sekä julkisella sektorilla. Säännöllisesti tehtävät asiakastytyväisyystutkimukset toimivat palvelu- ja ratkaisuehityksen lähtökohtana.

OIKEISIIN IHMISIIN INVESTOIMINEN

Cramon strategian olennaisena osana on luoda vahva, yhtenäinen, asiakaslähtöinen ja yrittäjähenkinen toimintakulttuuri, yhteiset arvot ja palkitseva työympäristö, joiden avulla yritys pyrkii tulemaan halutuksi työnantajaksi ja houkuttelemaan oikeita ihmisiä.

Tätä tavoitetta tuetaan henkilöstön jatkuvalla kehittämisellä. Koulutusta tarjotaan kaikilla tasoilla, niin esimiesosaamisessa, ammatillisessa osaamisessa kuin henkilökohtaisessa kehityksessäkin. Cramo tarjoaa kasvumahdollisuuksia sekä työntekijän nykyisessä työtehtävässä ja toimipaikassa että niiden ulkopuolella.

Yritys pyrkii pitämään oikeat ihmiset palveluksessaan juhlistamalla onnistumisia, palkitsemalla strategian mukaisista suorituksista ja luomalla voittamisen kulttuuria. Yhtenäistä Cramoa kehitetään myös hyödyntämällä konsernitason henkilöstöpolitiikkaa sekä siihen liittyviä työkaluja.

KALUSTONHALLINNAN OPTIMOIMINEN

Kannattavan kasvun varmistamiseksi Cramo pyrkii jatkuvasti optimoimaan kaluston kohdentamisen eri maihin sekä hyödyntämään konsernin kasvanutta ostovoimaa keskittämällä hankintojaan sekä standardoimalla laitekantaansa ja tarjontaansa. Monitoimittajastrategian luominen sekä kumppanuus avaintoimittajien kanssa uusien tuotteiden kehittämiseksi on myös tärkeää. Samalla Cramo pyrkii lisäämään asiakkaidensa kilpailukykyä olemalla aktiivinen ulkoistamis- ja tuotekehityskumppani.

YHTENÄINEN CRAMO

Cramossa ymmärretään, että sisäisissä toiminnoissa, kuten tuotekehityksessä, ristiinmyynnissä, tietotekniikassa, rahoituksessa, koulutuksessa, brändinhallinnassa ja viestinnässä voidaan saavuttaa huomattavia mittakaavaetuja. Konsernin kaikkia yksiköitä kannustetaan lisäämään järjestelmällisesti yksikköjen välistä yhteistyötä, kehittämään toiminnan kaikkia osa-alueita ja hyödyntämään onnistuneista projekteista saatuja kokemuksia tehokkaasti koko konsernissa.

KONSERNIN TALOUDELLISET TAVOITTEET

Myönteisen taloudellisen kehityksen ja suotuisana jatkuneen markkinatilanteen vuoksi Cramo nosti taloudellisia tavoitteitaan ylöspäin elokuussa 2007.

AVAINLUVUT	TAVOITE		TOTEUTUNUT	
	2007	2007	2006	2006
Liikevaihdon kasvu (CAGR), %	18	23,4	10	422,6
EBITA, %	18	19,3	15	18,1
Oman pääoman tuotto (ROE), %	22	18,4	18*	15,5

* Vanha oman pääoman tuoton prosenttimääräinen tavoite perustuu edelliseen sijoitetun pääoman tuoton prosenttimääräiseen tavoitteeseen, joka on > 13 %.

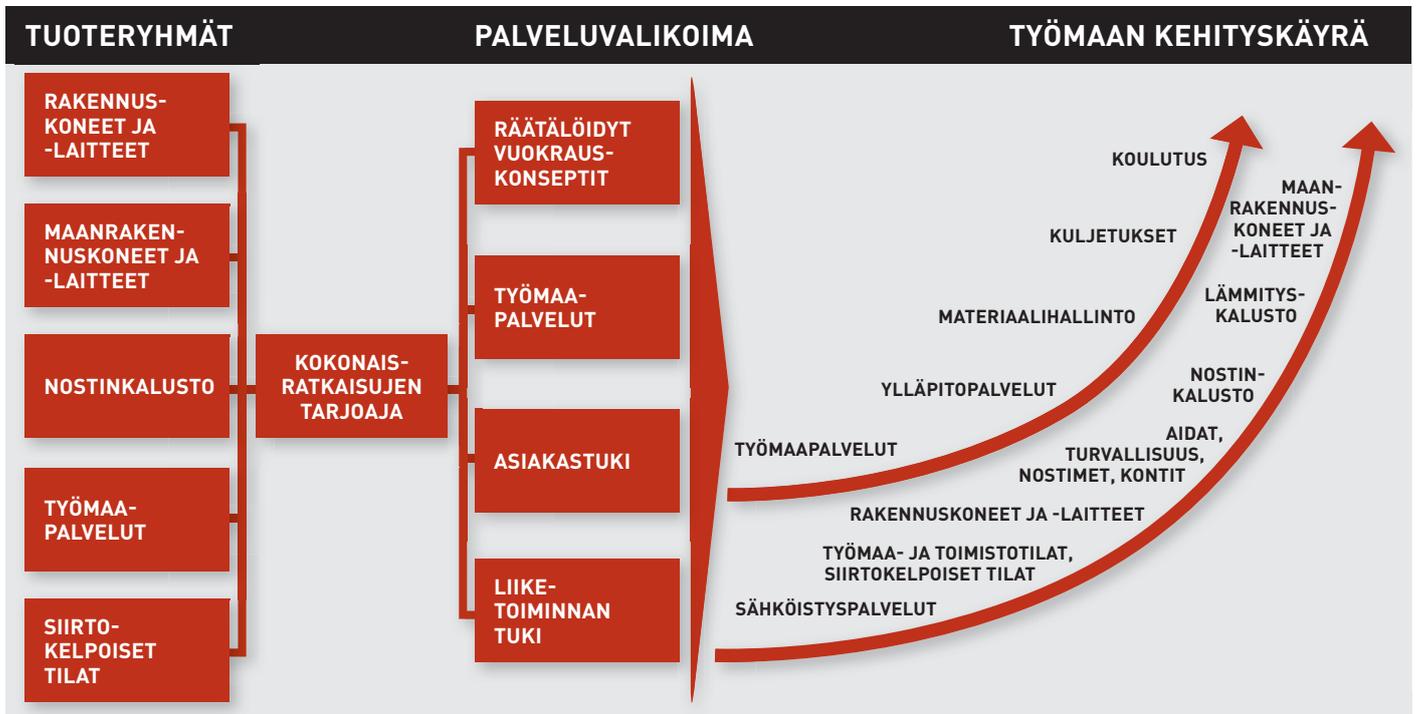
OSINGONJAKOPOLITIikka

Cramo Oyj:n voitonjakotavoitteena on jakaa noin kolmannes konsernin vuotuisesta tuloksesta joko osakkeiden takaisinostoina ja/tai osinkoina. Tavoitteena on säilyttää tasaisesti kasvava osinkovirta ottaen kuitenkin huomioon konsernin kasvun vaatimat investoinnit.

AVAINLUVUT	TAVOITE	
	2007	2006
Tulos/osake, euroa	1,88	1,39
Osinko/osake, euroa	0,65	0,50
Efektiiivinen osinkotuotto, %	3,8	2,6
Osinko, miljoonaa euroa	19,9*	15,3

* Hallituksen ehdotus

CRAMO – KOKONAISRATKAISUJEN TARJOAJA

Yhdistämällä laajan tuotevalikoiman ja laajan palvelutarjonnan Cramo luo kokonaisvaltaisia vuokrausratkaisuja kaikkiin tarpeisiin.

Joustavat ja räätälöidyt ratkaisut vaihtelevat lyhytaikaisista vuokrauksista pitempiä aikaisiin projektisopimuksiin, joissa Cramo vastaa tarvittavien laitteiden tarjonnasta koko projektin ajan. Cramon tarjonta kattaa myös sopimukset, joissa asiakkaalle taataan kalusto pidemmäksi ajaksi, sekä ulkoistamisratkaisut, joissa Cramo ottaa omistukseensa ja hallintaansa asiakkaan kaluston. Rajat ylittävien sopimusten avulla kotimaansa ulkopuolelle laajentuvat yritykset voivat hallita kaluston käyttöönsä yhden kokonaisratkaisun avulla.

Kehittynyt toimipisteverkosto ja laaja kone- ja laitevalikoima palvelevat paikallisia asiakkaita ja toimintaansa laajentavia, useissa pisteissä ja eri maissa toimivia yrityksiä. Vuokraustoimipisteitä täydentävät palvelupisteet, jotka tarjoavat asiantuntijapalveluja ja teknistä osaamista ja joilla on myös hyvät varaosavarastot.

Raskaampaa ja pääomavaltaisempaa kalustoa varten on useita logistiikkakeskuksia, joista kalusto voidaan siirtää nopeasti markkina-alueelta toiselle kysynnän muutosten mukaan. Tämä tarkoittaa, että konsernin koko kalusto on kaikkien asiakkaiden käytettävissä. Logistiikkakeskusrakennetta on kehitetty laajamittaisesti Ruotsissa, mistä se on tuotu muihin Cramo-maihin.

CRAMON VAHVUUDET

ASIAKKAAN TARPEIDEN YMMÄRTÄMINEN

Cramolla on laaja asiakaskunta, mikä helpottaa asiakkaiden erilaisten tarpeiden syvällistä ymmärtämistä niin paikallisesti kuin kansainvälisestikin. Asiakkaiden tarpeiden ymmärtäminen ja niihin vastaaminen muodostavat palvelu- ja ratkaisukehityksen perustan.

JOHTOASEMA INNOVAATIOISSA JA PALVELUTARJOAMASSA

Cramolla on vahva asema valitsemiensa ratkaisujen ja palvelujen alueella. Yhtiön tavoitteena on olla edelläkävijä vaativien koneiden ja laitteiden käyttöön liittyvien palvelujen ja osaamisen tarjoamisessa.

TEKNINEN JA TOIMINNALLINEN ASiantuntemus

Cramo takaa, että kaikki sen laitteet ovat uudenaikaisia ja tekniikaltaan hyvin kunnossapidettyjä ja huollettuja. Cramo analysoi uusien teknisten innovaatioiden soveltamista parantaakseen tehokkuutta. Cramon koon mukanaan tuoma voima ja resurssit mahdollistavat erityisosaamisen tehokkaan organisoinnin esimerkiksi tietotekniikassa, kalustonhallinnassa, viestinnässä sekä taloudessa ja rahoituksessa.

TEHOKAS KALUSTONHALLINTA

Cramon vahva markkina-asema ja toiminta useissa maissa mahdollistavat kaluston nopean siirtämisen markkina-alueelta toiselle kysynnän muutosten mukaan. Cramon liiketoiminnan laajuus ja kattavuus mahdollistavat tehokkaan kalustonhallinnan vuokrattavan omaisuuden koko elinkaaren ajan, hankinnasta aina hävittämiseen asti.

STRATEGIAN TOTEUTUMINEN VUONNA 2007

JÄRJESTELMÄLLINEN KASVUN TAVOITTELU

- Kasvustrategia päivitettiin
- Orgaaninen kasvu saavutettiin kaikilla markkina-alueilla tekemällä onnistuneita investointeja vuokrauskaluston ja palvelukonseptien kehittämiseen sekä toimipisteverkoston laajentamiseen
- Liiketoimintaa laajennettiin yritysostoilla useilla keskeisillä markkina-alueilla
- Merkittäviä uusia ulkoistamissopimuksia allekirjoitettiin
- Vuokrausliiketoiminnan yhteisyritys perustettiin Venäjällä
- Uusia markkina-alueita kartoitettiin Keski- ja Itä-Euroopassa
- Päätettiin laajentaa siirtokelpoisten tilojen liiketoiminta Baltian maihin
- Alankomaiden liiketoiminnasta luovuttiin kasvupyrkimysten keskittämiseksi tärkeimmille markkina-alueille

ASIAKASLÄHTÖINEN ORGANISAATIO

- Avainasiakkuusjärjestelmä otettiin käyttöön uusissa maissa
- CRM-järjestelmiä kehitettiin ja otettiin käyttöön useissa maissa
- Uusia tuoteryhmiä tuotiin markkinoille etenkin Keski- ja Itä-Euroopassa kattavan tuotevalikoiman luomiseksi
- Uusia tuotteita tuotiin markkinoille kaikissa maissa
- Uusia, asiakaslähtöisiä palvelumalleja kehitettiin ja otettiin käyttöön useissa maissa

OIKEAT IHMISET JA OIKEA OSAAMINEN

- Resursseja lisättiin lisäkasvun saavuttamiseksi erityisesti Keski- ja Itä-Euroopassa
- Useissa maissa toteutettiin Cramo-koulutus, jossa keskityttiin myynti- ja asiakaspalveluvalmiuksien kehittämiseen

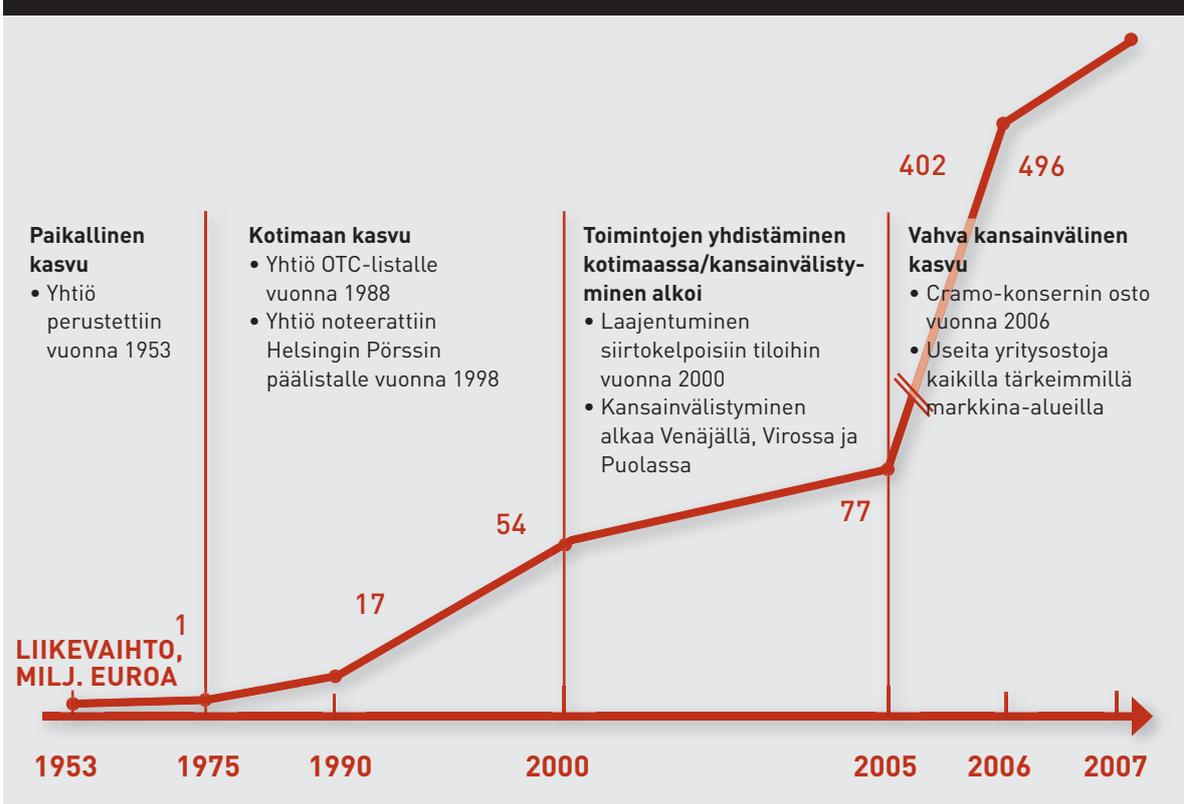
KALUSTONHALLINTAAN NOPEAMPAA REAGOINTIKYKYÄ

- Kalustonhallinnan strategiaa tarkistettiin ja mukautettiin konsernistrategiaan
- Toimipisteverkostoa ja logistiikkakeskusrakennetta kehitettiin edelleen
- Logistiikkakeskusrakenne otettiin käyttöön useissa toimintamaissa
- Kalustonhallinnassa keskityttiin entistä enemmän suorituskykymittareihin (KPI)
- Kaluston standardointi
- Monitoimittajahankinnat
- Rajat ylittäviä siirtoja helpotettiin

KOHTI YHTENÄISTÄ CRAMOA

- Uuden brändin käyttöönotto toteutettiin onnistuneesti koko konsernissa
- Kone- ja laitevuokraus ja siirtokelpoisten tilojen toiminnot yhdistettiin saman hallinnon alle kaikissa toimintamaissa
- Raportointijärjestelmät integroitiin
- Johtamisjärjestelmää kehitettiin tavoitteena parantaa tiedonkulkua ja osaamisen jakamista eri yksiköiden välillä

CRAMON KASVUVAIHEET

MARKKINAT SUOSIVAT CRAMOA

TALouden KASVU VAHVAA CRAMO-MAISSA

Euroopan talous kehittyi myönteisesti vuonna 2007. Eurostatin keräämien arvioiden mukaan EU:ssa saavutettiin keskimäärin 2,9 prosentin reaalin bruttokansantuotteen kasvu. Huomattavasti voimakkaampi kasvu jatkui Keski- ja Itä-Euroopassa sekä Venäjällä. Suurin reaalin bruttokansantuotteen kasvu Cramon

rakennusmarkkinoiden reaalin kasvu vuonna 2007 vaihteli Pohjoismaiden -1,2–6,5 prosentista Keski- ja Itä-Euroopan 6,0–19,0 prosenttiin. Tätä kehitystä edisti pääasiassa myönteinen taloudellinen kehitys ja varallisuuden nopea kasvu erityisesti Keski- ja Itä-Euroopan maissa sekä merkittävät infrastruktuurihankkeet teollisuudessa ja julkisella sektorilla.

Taloudellinen kehitys säilyi suotuisana Cramon liiketoimintaympäristössä. Asuin- ja muun rakentamisen kasvu sekä teollisuuden ja julkisen sektorin merkittävät infrastruktuurihankkeet pitivät yllä kone- ja laitevuokrauksen sekä siirtokelpoisten tilojen kasvua. Samalla muut kasvutekijät, kuten vuokrauksen penetraation kasvu, tekivät vuokrausmarkkinoista selvät kasvumarkkinat.

KASVUTEKIJÄT JA MARKKINATRENDIT

markkina-alueella Keski- ja Itä-Euroopassa oli Euroconstructin arvion mukaan 10,5 prosenttia Latviassa ja pienin 5,8 prosenttia Tšekin tasavallassa. Pohjoismaissa kasvuvauhti hidastui jonkin verran oltuaan vuosia EU:n keskimääräistä kasvuvauhtia suurempi. Suomi johti markkinoita noin 4,2 prosentin kasvulla, ja Ruotsissa kasvuvauhti oli 3,5 prosenttia. Norjassa bruttokansantuotteen kasvu parani arviolta 3,5 prosentilla vuodesta 2006, ja Tanskassa kasvuvauhti jäi arviolta 2,0 prosenttiin.

Vuonna 2008 bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan Pohjoismaissa 2,0–3,8 prosenttia ja Keski- ja Itä-Euroopassa Cramon toiminta-alueella 5,0–9,5 prosenttia.

RAKENNUSMARKKINAT KASVUSSA

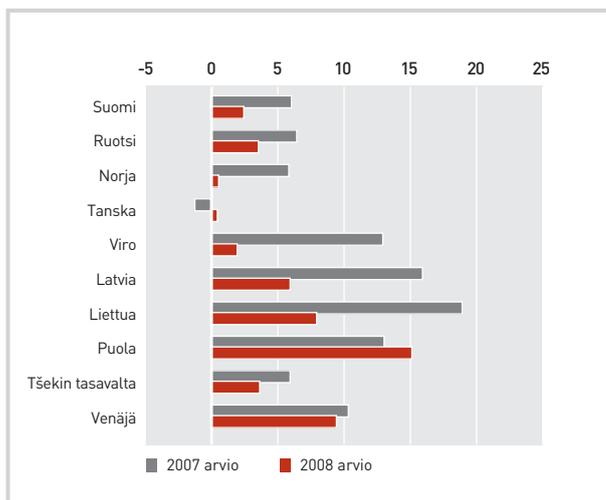
Euroopan rakennusmarkkinat jatkoivat kasvuaan kaikilla Cramon markkina-alueilla. Euroconstructin arvion mukaan

Kasvuvauhti vaihtelee rakennussegmenttien sisällä, sillä kalustotarpeet ovat hyvin erilaisia esimerkiksi asunorakentamisessa kuin tie- ja vesirakentamisessa. Asiakkaiden vaatimukset ohjaavat kalustoinvestointeja ja kaluston kohdentamispäätöksiä, sillä asiakkaiden tarpeisiin vastaaminen ja optimaalisen käyttöasteen saavuttaminen edellyttävät vuokrauskalustolta hyvää, rajat ylittävää liikkuvuutta.

Vuonna 2007 asuinrakentamisen markkinat hidastuivat kaikissa Pohjoismaissa. Kasvuvauhdit vaihtelivat Pohjoismaiden arviolta -4,0–6,4 prosentista Keski- ja Itä-Euroopan 11,1–30,0 prosenttiin. Tanskan asuinrakentamisen markkinat taantuivat eniten. Myös muun kuin asuinrakentamisen markkinat kasvoivat huomattavasti; vastaavat arviot olivat 2,9–13,6 prosenttia ja 10,0–18,0 prosenttia. Erityisesti Suomessa sekä Keski- ja Itä-Euroopassa muun kuin asuinrakentamisen markkinat kasvoivat nopeasti. Maa- ja vesi-

RAKENTAMISEN REAALIKASVU

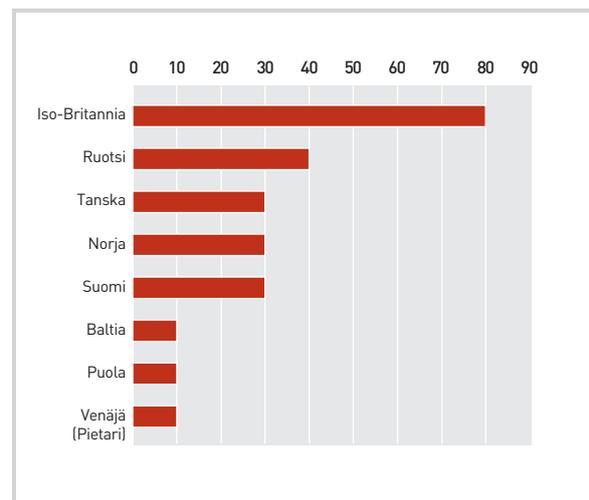
ARVIO, KIINTEIN HINNAIN 2007-2008

Lähde: Euroconstruct, marraskuu 2007

KONE- JA LAITEVUOKRAUKSEN PENETRAATIOASTE

ARVIOITU VUOKRAUKSEN PENETRAATIOASTE, %

Lähde: Cramon arvio, International Rental News

rakentamisen suhdanteet kehittyivät eri tavalla eri markkina-alueilla. Keski- ja Itä-Euroopan maissa vaihtelu oli arviolta -2,5–25,0 prosenttia. Tšekin markkinat heikentyivät, mutta Liettuan ja Puolan markkinat kasvoivat voimakkaasti. Pohjoismaissa kasvuvauhti oli arviolta 0,0–11,1 prosenttia. Kasvu oli voimakkainta Ruotsissa. Tanskassa kasvu pysyi vuoden 2006 tasolla.

Vuonna 2008 kasvuvauhdin odotetaan hieman tasaantuvan Pohjoismaissa lukuun ottamatta Tanskaa, jossa odotetaan myönteistä kasvua vuonna 2008 vuoden 2007 pienen vähenemisen jälkeen. Keski- ja Itä-Euroopassa rakentamisen kasvun arvioidaan jatkuvan voimakkaana. Puolassa arvioitu kasvuvauhti ylittää jopa vuoden 2007 kasvuvauhdin.

VUOKRAUKSEN PENETRAATIOASTE KASVAA

Kone- ja laitevuokrauspalvelut lisääntyivät Cramon markkina-alueilla rakentamisen yleistä kasvua nopeammin. Tämä johtui useista tekijöistä, kuten vuokrauksen penetraatioasteen kasvusta asiakkaiden tullessa tutummiksi vuokrauspalvelujen kanssa ja oivaltaessa vuokrauksen edut koneiden ja laitteiden ostamiseen verrattuna. Siirtokelpoisten tilojen kysyntä jatkoi kasvuaan. Siirtokelpoisten tilojen tarvetta lisäsivät tuotannon siirrot, muuttoliike ja teollisuuden entistä joustavampien rakennusratkaisujen tarve.

Euroopan kone- ja laitevuokrausyritysten järjestö ERA:n (European Rental Association) ja Cramon arvioiden mukaan Euroopan kone- ja laitevuokrausmarkkinoiden koko oli arviolta 2,3–2,4 miljardia euroa niillä markkinoilla, joilla Cramo toimii. Vuokrauksen penetraatioaste oli Pohjoismaissa 30–40 prosenttia, kun taas useimmissa Keski- ja Itä-Euroopan maissa se oli alle 10 prosenttia, mikä merkitsee huomattavia kasvumahdollisuuksia. Pohjoismaissa penetraatioasteen odotetaan yltävän noin 60 prosenttiin eli samalle tasolle, jolla se on kehittyneimmän vuokrausliiketoiminnan maissa, kuten Isossa-Britanniassa (80 %) ja Japanissa.

Kone- ja laitevuokrausmarkkinoiden odotetaan jatkavan vuonna 2008 rakennusmarkkinoita nopeampaa kasvua kasvavan penetraatioasteen vuoksi. Myös siirtokelpoisten tilojen kysynnän kasvun odotetaan jatkuvan. Erityisesti yksinkertaisten ja edullisten moduulien sekä avaimet käteen ratkaisujen kysynnän odotetaan lisääntyvän. Penetraatioasteen yleisen kasvun odotetaan jatkuvan Pohjoismaissa mutta aikaisempaa hitaampana. Rakennusyritysten oma kapasiteetti on kokonaan käytössä, mikä lisää kone- ja laitevuokrauksen kysyntää. Rakennusyritysten tarvitsemien koneiden ja erityisesti työmaatilojen ja nostimien puute vaikuttaa markkinoihin.

MARKKINOIDEN TYYPILLISET PIIRTEET

Vuokrauspalveluiden asiakkaat edustavat tyypillisesti hyvin erilaisia toimialoja ja organisaatioita. Tämä edellyttää vuokrausyrityksiltä erinomaista markkinointia, myynnin kohdistamista ja viestintätaitoja. Lukuisat, usein pienet liiketapahtumat asettavat suuria vaatimuksia logistiikalle ja tietotekniikan tukijärjestelmille. Raskaat investoinnit vuokrauskoneisiin ja -laitteisiin asettavat puolestaan huomattavia vaatimuksia talous- ja rahoitushallinnolle sekä kalustonhallinnalle.

ULKOISTAMINEN KASVAA

Rakennusyritykset ja muut kaupan, teollisuuden ja julkisen sektorin toimijat pyrkivät vapauttamaan pääomaan ydinliiketoimintansa kasvun nopeuttamiseksi. Rakennuskoneisiin ja -laitteisiin sidotun pääoman vähentämiseksi monet yritykset ovat päätyneet ulkoistamaan rakennuskalustonsa. Tällä tavoin yritykset pääsevät nauttimaan vuokrauspalveluasiakkaille tarjottavista eduista, kuten joustavuudesta, paremmista palveluista ja logistisesta tehokkuudesta. Lisäksi kone- ja laitevuokraajat saavat kaluston tehokkaampaan käyttöön.

TEKNOLOGISET INNOVAATIOIT KORVAAVAT TYÖVOIMAA

Rakennussektorin yleistrendi on työvoiman korvaaminen teknologialla. Toiminnallisen tehokkuuden tarve on erityisen suuri kypsillä

rakennusmarkkinoilla, sillä henkilöstökulujen vaikutus kannattavuuteen on merkittävä.

Sama trendi näkyy myös Keski- ja Itä-Euroopan markkinoilla, missä vanhoja ja usein manuaalisia työmenetelmiä vaihdetaan tehokkaampiin uuden teknologian avulla. Kone- ja laitevuokrausyritykset, joilla on uusimmat laitteet vuokrauskalustossaan, pysyvät teknologisen kehityksen kärjessä. Lisäksi suurimmilla vuokrausyrityksillä on riittävästi resursseja kehittää koneisiin ja laitteisiin liittyvää osaamistaan, jopa hyvin pitkälle erikoistuneen kaluston osalta. Lisääntyneet standardointi edistää kasvua.

VUOKRAUKSEEN LIITTYVISSÄ PALVELUISSA KASVUMAHDOLLISUUKSIA

Vuokraukseen liittyvät palvelut, kuten erilaiset työmaapalvelut, tarjoavat merkittäviä kasvumahdollisuuksia kone- ja laitevuokrausyrityksille tulevaisuudessa. Vuokrausyritykset voivat hyödyntää näitä mahdollisuuksia kehittämällä osaamista ja palvelukonsepteja vuokraukseen liittyvien palvelujen ympärille ja ottaa siten laajemman vastuun projekteista ja vastata entistä paremmin asiakkaiden tarpeisiin.

MARKKINOIDEN YHDENTYMINEN JATKUI

Euroopan kone- ja laitevuokrausmarkkinat ovat jakautuneet pääasiassa muutaman vahvan toimijan ja useiden pienten alueellisten ja paikallisten toimijoiden kesken. Joillakin markkina-alueilla, kuten Keski- ja Itä-Euroopassa, kilpailu on kiristymässä eräiden kone- ja laitevalmistajien suunnitelmassa oman vuokrausliiketoiminnan käynnistämistä. Kilpailukenttää saattavat muuttaa myös Euroopan ulkopuolisten toimijoiden tulo Cramon markkina-alueelle sekä eurooppalaisten ja yhdysvaltalaisen toimijoiden yhdistymiset. Esimerkiksi Tanskan vuokrausmarkkinoilla on meneillään yhdentymisvaihe, ja suuri kansainvälinen toimija on tullut markkinoille ostamalla kahdesta pienemmästä yrityksestä muodostetun yrityksen.

Siirtokelpoisten tilojen markkinat ovat edelleen suhteellisen nuoret lukuun ottamatta Suomea ja Ruotsia. Ennen syksyä 2007, jolloin markkinoille tuli uusia kansainvälisiä kilpailijoita, Suomessa oli vain muutamia kilpailijoita, jotka keskittyivät pääasiassa siirtokelpoisten tilojen myyntiin. Ruotsissa siirtokelpoisten tilojen markkinoilla on käynnissä yhdentymisvaihe.

YMPÄRISTÖ- JA TURVALLISUUSLAINSÄÄDÄNNÖN VAIKUTUKSET

Ympäristö- ja turvallisuuslainsäädännöstä on tulossa yhä tärkeämpi tekijä vuokrauskaluston elinkaaren hallinnassa tuotannosta hävittämiseen asti.

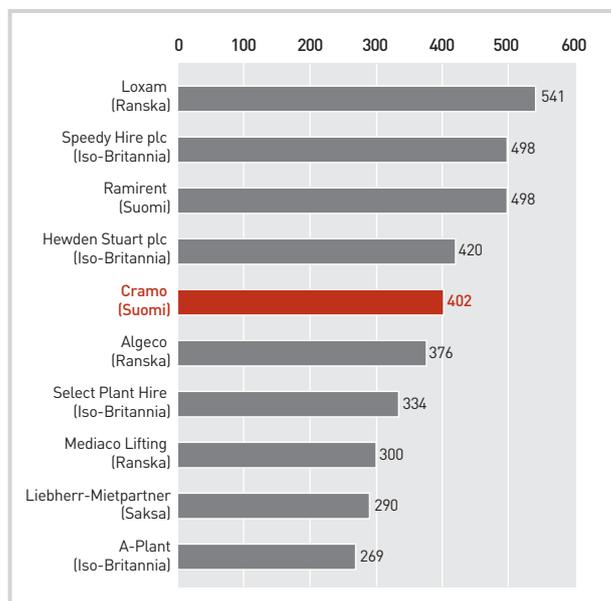
VUOKRAUKSEN EDUT ASIAKKAALLE

On monia syitä vuokrata kalustoa ja siirtokelpoisia tiloja niiden ostamisen sijaan. Koneiden ja laitteiden vuokraamisen ansiosta yritykset voivat keskittyä ydinliiketoimintaansa. Vuokraus vähentää lisäksi käyttöomaisuuden määrää ja vapauttaa pääomaa tärkeämpiin käyttötarkoituksiin. Ne lisäävät myös läpinäkyvyyttä antamalla selvän yleiskuvan jokaisen vuokratun koneen ja laitteen aiheuttamasta kustannuksesta. Budjetointi ja valvonta helpottuvat ja vuokraamalla kaluston huoltokustannukset ja niihin sidottu pääoma jakaantuvat useiden yritysten kesken.

Vuokrausratkaisun ansiosta yritykset voivat lisätä tai vähentää työmaalle toimitettavan kaluston määrää tilanteen mukaan. Yritykset saavat käyttöönsä monipuolisen valikoiman uusimpia koneita ja laitteita tarpeensa mukaan ja vuokrausyritykset huolehtivat kaluston laadusta, turvallisuudesta ja säännösten mukaisuudesta. Siirtokelpoisten tilojen ratkaisuisa tiloja voidaan mukauttaa asiakkaan tarpeiden mukaan.

EUROOPAN JOHTAVAT VUOKRAUSPALVELUYRITYKSET LIIKEVAIHDON MUKAAN

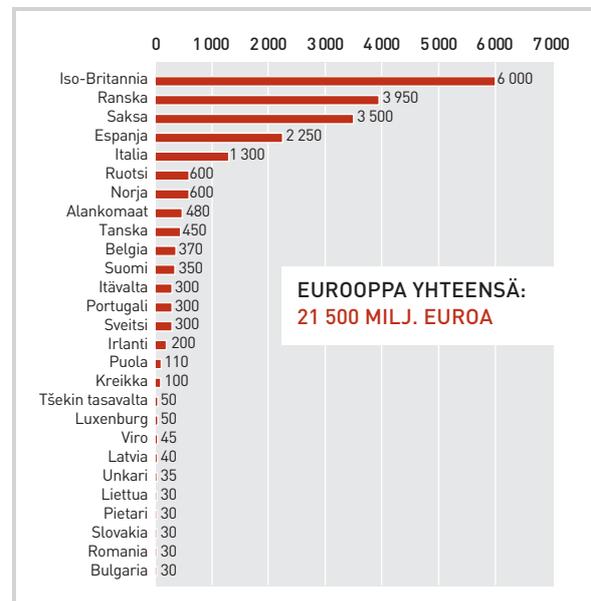
LIIKEVAIHTO 2006 (MILJ. EUROA)

Lähde: International Rental News, kesäkuu 2007

EUROOPAN VUOKRAUSMARKKINOIDEN KOKO 2006

VUOKRAUKSEN KOKONAISLIIKEVAIHTO (MILJ. EUROA)

Lähde: European Rental Association "Best Estimates", kesäkuu 2007, poislukien Pietarin markkinan koko, mikä on Cramon arvio.

TOIMIALAN ASiantuntijan näkemys vuokrausmarkkinoista

Jos kahtakymmentä eurooppalaista liiketoiminta-analyttikkoa pyydetään nimeämään dynaamisin toimiala, on epätodennäköistä, että kukaan valitsee kone- ja laitevuokrauksen. Vuokraus liitetään korkeintaan autoihin ja asuntoihin. Kone- ja laitevuokraus on palveluala, joka on suuressa määrin riippuvainen epäohdokkaasta rakennussektorista, ja sen profiilia voidaan oikeutetusti kutsua matalaksi.

Tästä huolimatta voidaan perustellusti todeta, että Euroopan 21,5 miljardin euron kone- ja laitevuokraussektori on tällä hetkellä yksi Euroopan kiinnostavimmista toimialoista.

Syynä tähän ovat lähes hämmäntävät markkinaolosuhteet, joissa yhdistyvät kypsät vuokrausmarkkinat (Iso-Britannia, Ranska) ja täysin kehittymättömät markkina-alueet (Itä-Eurooppa), nopean ja hitaan kasvun taloudet, yrityskulttuurit, jotka suosivat tai vastustavat vuokrausta, sekä kaluston käytön yleinen kehitys, joka suosii vuokraustoimintaa (hyvänä esimerkkinä tästä ovat mekaaniset nostimet).

Suurilla kone- ja laitevalmistajilla, kuten Caterpillarilla, Komatsuilla, JCB:llä, Terexillä ja Volvolla on kaikilla oma näkemyksensä vuokraustoiminnan kehittämiseksi. Osa valmistajista, kuten Cat, keskittyy omien suljettujen vuokrausverkostojensa luomiseen jälleenmyyjien kautta, kun taas toiset, kuten Komatsu ja JCB, toimivat lähinnä itsenäisten vuokrausyritysten toimittajina.

Kun tähän sekoitukseen lisätään vuokrausyritysten yhdistymispyrkimykset sekä suurten, yritysostaja tekevien vuokrausjättien toiminta Euroopassa ja Euroopan ulkopuolella, lopputuloksena ovat erittäin dynaamiset markkinat.

Näiden tekijöiden vuoksi on kuitenkin vaikea ennustaa, mikä on kone- ja laitevuokrauksen tilanne viiden vuoden kuluttua. Pohditaanpa muutamaa tarkempaa esimerkkiä. Kuinka nopeasti vuokraustoiminta omaksutaan Itä-Euroopassa, missä tällä hetkellä alle viisi prosenttia myydyistä koneista ja laitteista myydään suoraan vuokrausyrityksille, kun vastaava luku Isossa-Britanniassa on 80 prosenttia? Nopeuttaako käyttöönotto terve rakentamisen kasvu vai edistävätkö laskusuhdanne ja sitä seuraavat kustannusten leikkauspaineet parhaiten vuokrauksen suosiota? Milloin vuokraustoiminta kehittyy Saksassa, joka on edelleen Euroopan suurin talousmaa, oikeaksi vuokrauspalveluliiketoiminnaksi ja etäännytty maassa nykyisin vallitsevasta jälleenmyynti-/vuokrausmallista?

Miten kauan kestää ennen kuin liikevaihdoltaan miljardien dollareiden arvoiset pohjoisamerikkalaiset vuokrausyritykset

päyttävät siirtyä Atlantin yli? Entä miten kauan kestää, ennen kuin Ison-Britannian suuret toimijat alkavat hyödyntää Manner-Euroopan ilmeisiä kasvumahdollisuuksia?

Näihin kysymyksiin ei ole varmoja vastauksia, mutta arvailuja voidaan toki esittää. Tässä ovat omat arvioni. Yhdysvaltalaisen Williams Scotsmanin ja brittiomistuksessa olevan Algecon äskettäinen yhdistyminen siirtokelpoisten tilojen vuokraussektorilla ei jää viimeiseksi Atlantin ylittäväksi vuokrauskaupaksi. Odotettavissa on kuitenkin lisää suurten yhdysvaltalais-toimijoiden fuusioita ennen yritysten saapumista Eurooppaan. Tästä viiveestä on hyötyä myös siksi, että Eurooppa ehtii toteuttaa oman yhdistymiskehityksensä pohjatyon ennen kuin yhdysvaltalaiset yritykset vyöryvät markkinoille.

Pitäkää silmällä suurten vuokrausyritysten yhdistymisiä Euroopassa; esimerkeiksi käyvät Loxam, Ramirent ja – kyllä vain – Cramo. Ison-Britannian vuokrausyritykset saattavat olla hyvinkin mukana tässä, mutta luultavasti yhtä todennäköisiä ovat Ison-Britannian toimijoiden strategiset investoinnit suuriin kansallisiin vuokrausyrityksiin Manner-Euroopassa.

Saksassa kasvu on tasaista, mutta vielä viiden vuoden päästäkin Saksaa pidetään markkina-alueena, joka ei hyödynnä kaikkia vuokraukseen liittyviä mahdollisuuksia. Itä-Euroopassa vuokrauksen kasvu jatkuu voimakkaana matalalta lähtötasolta, mutta viiden vuoden kuluttua Cramo ja Ramirent eivät todennäköisesti ole ainoat suuret länsieurooppalaiset vuokraajat, jotka kehittävät tätä markkina-aluetta. Euroopan vuokrausmarkkinoiden arvon voi odottaa olevan yli 30 miljardia euroa vuoteen 2012 mennessä.

Mitä muuta? Ennustan, että kone- ja laitevuokraus on jatkosakin epäohdokas toimiala, ja sellaisena se todennäköisesti myös pysyy.

*Murray Pollok, toimittaja
International Rental News*

LIIKETOIMINTA

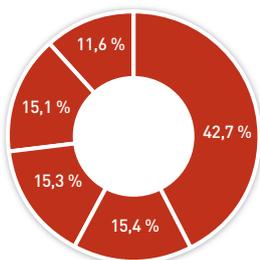
MENESTYKSEKÄS VUOSI KAIKILLA MARKKINOILLA

Kaikki Cramon liiketoimintasegmentit kehittyivät suotuisasti vuonna 2007. Liikevaihdon ja EBITAn kasvu jatkui, ja markkinaosuudet säilyivät entisellään tai kasvoivat kaikilla markkina-alueilla. Cramon toiminta jakaantuu kahteen liiketoimintasegmenttiin, jotka ovat kone- ja laitevuokraus ja siirtokelpoiset tilat. Kone- ja laitevuokrausta tarkastellaan maantieteellisten alueiden mukaan. Alueet on jaettu neljään pääalueeseen, jotka ovat Suomi, Ruotsi, Länsi-Eurooppa, johon kuuluvat Norja ja Tanska, sekä Muu Eurooppa, johon kuuluvat Viro, Latvia, Liettua, Puola, Tšekin tasavalta ja Venäjä.

LIIKETOIMINTAKATSAUS

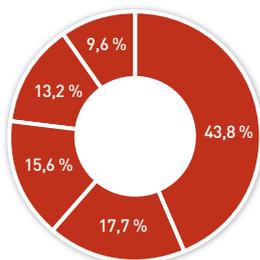
TAVOITTEET VUODELLE 2007	TÄRKEIMMÄT TAPAHTUMAT JA SAAVUTUKSET VUONNA 2007	TAVOITTEET VUODELLE 2008
KONE- JA LAITEVUOKRAUS		
Suomi <ul style="list-style-type: none"> Parannetaan kasvuvauhtia ja kannattavuutta Lisätään Cramo-brändin tunnettuutta Laajennetaan palveluja ja tuotteita maa- ja vesirakennushankkeisiin Lisätään liikevaihtoa ja markkinaosuutta vuokraukseen liittyvissä palveluissa 	<ul style="list-style-type: none"> Parantuneen kannattavuuden myötä kasvuvauhti nousi 25,8 prosenttiin Säilytettiin johtava asema Uudistettiin myyntiprosessia Ostettiin kolme yritystä Myynti- ja markkinointikoulutus koko asiakaspalvelu- ja myyntihenkilöstölle 	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan kannattavaa kasvua Lisätään asiakaskeksyyttä ja parannetaan asiakaspalvelua
Ruotsi <ul style="list-style-type: none"> Tavoitellaan kasvua sekä organisesti että ulkoistamisen ja yritysostojen avulla Parannetaan kannattavuutta ja sijoitetun pääoman tuottoa 	<ul style="list-style-type: none"> Kasvatettiin markkinaosuutta Ostettiin kolme yritystä Onnistuneita investointeja vuokrausalan kehittämiseen Suuri rakennuskonekorjaamo avattiin Tukholmassa Avainasiakkuusjärjestelmää laajennettiin 500 suurimpaan asiakkaaseen 	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan kannattavaa kasvua sekä organisesti että ulkoistamisen ja yritysostojen avulla Keskitytään kokonaisratkaisujen tarjoamiseen ja lisäämyntiin sekä osaamisen kehittämiseen Parannetaan asiakaspalvelua
Länsi-Eurooppa <ul style="list-style-type: none"> Tavoitellaan markkinajohtajan asemaan tähtäevää tasapainoista kasvua sekä organisesti että ulkoistamisen ja yritysostojen avulla Laajennetaan toimipisteverkostoa ja tarjontavalkoimaa etenkin suurissa kaupungeissa Parannetaan kannattavuutta ja sijoitetun pääoman tuottoa 	<ul style="list-style-type: none"> Kasvatettiin markkinaosuutta Ostettiin kaksi yritystä Norjassa ja Skanskan vuokrausalan Tanskassa Onnistuneita investointeja vuokrausalan kehittämiseen Toimipisteverkosto laajeni 7 toimipisteellä Norjassa ja 7 toimipisteellä Tanskassa Alankomaiden liiketoiminnasta luovuttiin maaliskuussa 	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan johtoasemaan tähtäevää nopeaa ja vakaata kasvua Keskitytään kokonaisratkaisun tarjoajan konseptiin, lisäämyntiin ja osaamisen kehittämiseen Laajennetaan toimipisteverkostoa edelleen
Muu Eurooppa <ul style="list-style-type: none"> Vahvistetaan markkinaosuutta kaikilla markkina-alueilla Laajennetaan toimipisteverkostoa Pietarissa sekä valtakunnallisesti Puolassa ja Baltian maissa Suunnitellaan toiminnan laajentamista Venäjälle Lisätään vuokrausalan voimakkaasti Kehitetään kokonaisratkaisujen tarjontaan Tutkitaan mahdollisuutta laajentua uusille markkinoille Keski- ja Itä-Euroopassa 	<ul style="list-style-type: none"> Kasvanut markkinaosuus ja hyvä kannattavuus kaikilla markkinoilla Kasvuvauhti oli 51,4 prosenttia Useita uusia toimipisteitä avattiin Puolassa, Liettussa ja Latviassa. Virossa toiminta laajeni Tallinnassa tehdyn yritysoston kautta Uusi toimipiste avattiin Pietarissa ja yhteisyritys aloitti toimintansa Moskovassa Vuokrausalan määrä kasvoi ja palvelutarjonta laajeni Vuokraukseen liittyvien palvelujen tarjonta kasvoi Keski- ja Itä-Euroopassa 	<ul style="list-style-type: none"> Jatketaan vahvaa organista kasvua Pyritään hyvään kannattavuuteen kaikilla markkinoilla Vastataan kasvavien markkinoiden tarpeisiin lisäämällä vuokrausalan investointeja Vastataan asiakkaiden tarpeisiin ja tiukentuneeseen kilpailuun keskittymällä palvelun parantamiseen Laajennutaan uusille markkinoille mahdollisuuksien mukaan Laajennetaan toimipisteverkostoa edelleen
SIIRTOKELPOISET TILAT		
<ul style="list-style-type: none"> Pidetään yllä kannattavaa kasvua Pohjoismaissa Säilytetään markkina-asema Suomessa ja Ruotsissa Parannetaan kannattavuutta ja markkinaosuutta Tanskassa ja Norjassa Arvioidaan mahdollisuuksia laajentua Keski- ja Itä-Euroopan markkinoille 	<ul style="list-style-type: none"> Liikevaihto kasvoi 17,1 prosenttia Kannattavuus parani huomattavasti Johtoasema säilyi Suomessa ja Ruotsissa Markkinaosuus kasvoi Norjassa ja Tanskassa Päätettiin käynnistää liiketoiminta Baltian maissa 	<ul style="list-style-type: none"> Ylläpidetään korkeaa käyttöastetta Suomessa ja Ruotsissa Parannetaan markkinaosuutta Tanskassa ja Norjassa Hyödynnetään piilevä kysyntä Käynnistetään toiminta Baltian maissa Tutkitaan mahdollisuuksia laajentaa uusille markkinoille Keski- ja Itä-Euroopassa

LIIVEVAIHTO SEGMENTEITTÄIN, %
(2006)

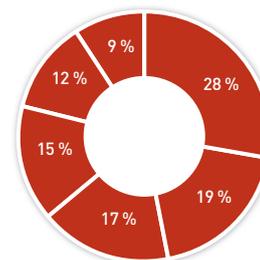
Ruotsi 42,7 % [43,1 %]
Länsi-Eurooppa 15,4 % [16,4 %]
Siirtokelpoiset tilat 15,3 % [16,2 %]
Suomi 15,1 % [14,9 %]
Muu Eurooppa 11,6 % [9,5 %]

EBITAN SEGMENTEITTÄIN, %
(2006)

Ruotsi 43,8 % [43,9 %]
Siirtokelpoiset tilat 17,7 % [18,3 %]
Muu Eurooppa 15,6 % [14,7 %]
Suomi 13,2 % [12,7 %]
Länsi-Eurooppa 9,6 % [10,3 %]

LIIVEVAIHTO TUOTERYHMITÄIN, %
(2006)

Rakennuskoneet 28 % [28 %]
Työmaainfrastruktuuri ja palvelut 19 % [19 %]
Nostimet ja trukit 17 % [17 %]
Siirtokelpoiset tilat 15 % [17 %]
Maansiirtokalu 12 % [12 %]
Oheismyynti 9 % [7 %]

SUOMESSA KASVUN JA LISÄÄNTYNEEN TEHOKKUUDEN VUOSI

Cramo tarjoaa Suomessa asiakkailleen laajan valikoiman vuokrausratkaisuja, jotka vaihtelevat toimipisteessä tapahtuvasta kaluston vuokrauksesta moninlaisiin vuokrauskalustoa koskeviin ratkaisuihin ja palveluihin.

Asiakkaat voivat tilata koneita ja laitteita tai noutaa ne toimipisteestä tai vuokrata kaikki tai osan tarvitsemistaan koneista ja laitteista hankekohtaisesti työmaalle toimitettuina. Vuokraukseen liittyvät palvelut ja urakointipalvelut tarjoavat asiakkaille apua muun muassa kuivaukseen, kosteudenpoistoon,

vuodesta. Maa- ja vesirakentamisen kasvu jatkui tasaisena, ja loppuvuodesta käynnistettiin uusia tienrakennushankkeita. Korjausrakentaminen kehittyi Suomessa suotuisasti asuinrakentamisen vähäisestä hidastumisesta huolimatta.

Osaavan työvoiman puute rajoitti rakentamisen kasvua erityisesti Etelä-Suomen kasvukeskuksissa.

Kone- ja laitevuokrauksen ja niihin liittyvien palvelujen kasvu jatkui koko maassa rakennusteollisuuden kasvua nopeammin. Tätä edisti

Suomen kone- ja laitevuokrausmarkkinat luovat Cramolle hyvät edellytykset kehittää vuokraukseen liittyvien palvelujen tarjontaa. Lisäksi Suomen kone- ja laitevuokraustoiminta tuottaa vakaata liikevaihtoa, voittoa ja tasaisen kassavirran.

SUOMI

infrapunakuivaukseen, timanttikoraukseen, betonilattioiden valamiseen, lämmitykseen ja tilapäiseen sähköistykseen.

Suomessa Cramon vuokrauspalvelujen kysynnästä vastaavat lähinnä rakennusyritykset, kauppa ja teollisuus sekä julkinen sektori. Konsernin muihin osiin verrattuna Suomessa on asiakaina myös kohtalaisen paljon yksityisiä henkilöitä.

PAINOPISTEENÄ VUOKRAUKSEEN LIITTYVÄT PALVELUT

Liiketoiminnan uudistaminen asiakaskeskeisyyttä parantamalla ja ulkoistamismahdollisuuksia luomalla tarjoaa Cramolle kasvumahdollisuuksia Suomessa. Kasvumahdollisuuksia sisältyy myös vuokraukseen liittyvien palveluiden valtakunnallisen koordinoitun tehostamiseen sekä uudet palvelutarjoamat. Lisäksi vuokrauksen käyttöastetta on mahdollista parantaa. Epäorgaanisen kasvun mahdollisuudet liittyvät ulkoistamiseen ja yritysostoihin.

Cramon Suomen kone- ja laitevuokrauksen vahvuus perustuu yrityksen vahvaan markkina-asemaan ja vuokraukseen liittyvien palvelujen laajaan valikoimaan. Yksikkö keskittyy kannattavan kasvun tukemiseen kehittämällä asiakaslähtöisiä vuokraukseen liittyviä palveluja, jotka viedään aikanaan myös muille markkinoille.

RAKENTAMINEN JATKUI AKTIIVISENA

Suomen rakennusmarkkinat kasvoivat voimakkaasti vuonna 2007. Arviot kasvuvauhdista vaihtelivat viiden (Rakennusteollisuus) ja 6,1 prosentin (Euroconstruct) välillä. Samojen ennusteiden mukaan kasvu pienenee 2,5–3,0 prosenttiin vuonna 2008.

Talonrakentamisen kasvu oli Rakennusteollisuuden arvion mukaan keskimäärin 6,0 prosenttia. Muun kuin asuinrakentamisen kehitys jatkui suotuisana toimisto- ja varastorakentamisen ansiosta. Asuntotuotanto sen sijaan supistui hieman edellisestä

pääasiassa sellaisen rakentamisen lisääntyminen, jossa kone- ja laitevuokraus on yleistä sekä rakennusyritysten vähentyneet investoinnit rakennuskoneisiin ja -laitteisiin. Vuokrauksen penetraatioasteen arvioidaan kasvaneen Suomessa.

JOHTAVA TOIMIJA SUOMESSA

Suomessa on kaksi johtavaa toimijaa sekä suhteellisen paljon pieniä ja pitkälle erikoistuneita paikallisia kilpailijoita.

Cramo pystyi säilyttämään asemansa toisena Suomen johtavista toimijoista sekä pitämään arvioidun markkinaosuutensa.

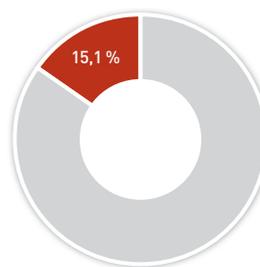
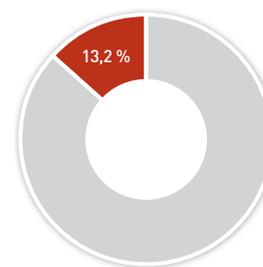
Euroopan kone- ja laitevuokrausyritysten järjestö ERA:n (European Rental Association) mukaan Suomen kone- ja laitevuokrausmarkkinoiden koko oli arviolta 350 miljoonaa euroa.

LIKEVAIHTO JA VOITOT KASVUSSA

Suomen kone- ja laitevuokrauksen liikevaihto kasvoi vuonna 2007 suunnitelmien mukaan 75,8 miljoonaan euroon (25,8 prosentin kasvu verrattuna vuoteen 2006). Orgaanista kasvua helpottivat pääasiassa kone- ja laitevuokrauspalvelujen kysynnän jatkunut kasvu koko Suomessa sekä Oskarin Vuokrakone Oy:n, JM-Alltrans Oy:n ja Jyväskylän Konevuokraamo Oy:n vuokrausliiketoimintojen ostot. Lisäksi Cramo osti Sisu Diesel Oy:n raskaan luokan dieselgeneraattorien vuokraustoiminnan marraskuussa ja laajensi siten tarjontaansa väliaikaista sähköntuotantoa tarvitsevien kohteiden palvelussa. Cramo solmi Hartelan kanssa merkittävän ulkoistamissopimuksen noin 200 työmaatilasta ostamisesta. Liikevaihtoa lisäsi myös vuokraukseen liittyvien palvelujen kehittäminen.

EBITA kasvoi 14,5 miljoonaan euroon vuonna 2007, 39,8 prosenttia vuodesta 2006, ja oli 19,1 prosenttia liikevaihdosta. Kannattavuutta rasittivat palvelujen kehittämiseen liittyvät kustannukset, henkilöstön laaja koulutus sekä uuden nimen ja brändin käyttöönotto.

AVAINLUVUT			
	2007	2006	Muutos %
Liikevaihto, milj. euroa	75,8	62,2	21,9
EBITA, milj. euroa	14,5	10,4	39,8
EBITA-%	19,1	17,2	11,2
Bruttoinvestoinnit pitkäaikaisiin varoihin, milj. euroa	16,4	18,3	-10,6
Toimipisteiden lukumäärä	69	62	11,3
Henkilöstö keskimäärin	584	449	30,1

OSUUS KONSERNIN
LIIKEVAIHDESTA, %OSUUS KONSERNIN
EBITASTA, %

LOGISTIikkakeskusten rakentaminen

Cramon tavoitteena on kehittää logistiikkakeskusorganisaatio raskaalle, pääomavaltaiselle kalustolle Suomessa. Toimittamalla raskasta kalustoa useista strategisesti sijoitetuista toimipisteistä yhtiö voi parantaa logistista tehokkuuttaan ja pitää kaikkien toimipisteiden palvelutason korkeana, sillä kalustoa voidaan helposti siirtää markkina-alueen eri osien välillä kysynnän vaihtelujen mukaan.

Vuoden aikana päätettiin Helsingin alueen toimipisteitä täydentävien logistiikkakeskusten sijaintipaikat ja yksi uusi logistiikkakeskus avattiin Oulussa. Kun kaikki logistiikkakeskukset ovat toiminnassa vuonna 2008, asiakkaita palvelee yhdeksän keskusta.

Vuokrauskaluston tehokkuuden parantamiseksi tehdään jatkuvasti järjestelmällistä työtä. Vuokrauksen käyttöastetta parannettiin vuoden aikana lisäämällä alueiden ja toimipisteiden välistä yhteistyötä sekä romuttamalla ja myymällä vanhentunutta kalustoa.

Vuokraukseen liittyviä palveluja kehitettiin edelleen. Uusi sähköistyspalvelu otettiin käyttöön vuoden 2007 alussa, ja rakennus- teline- ja lämmityspalvelut tuotiin markkinoille koko maassa. Kansainvälistä toimintaa harjoittaville asiakkaille suunnattuja, rajat ylittäviä vuokrausratkaisuja kehitettiin edelleen yhteistyössä konsernin muiden yksiköiden kanssa.

Konsernin laajuisen taloushallintojärjestelmän käyttöönotto jatkui. Uusi järjestelmä otetaan käyttöön vuonna 2008.

Näkymät vuodelle 2008 myönteiset

Markkinanäkymät vuodelle 2008 ovat myönteiset. Kone- ja laitevuokrauspalvelujen kysynnän arvioidaan jatkavan kasvuaan Suomessa erityisesti maa- ja vesirakentamisen ja liike- ja toimistorakentamisen ansiosta. Osaavan työvoiman saatavuus rajoittaa yhä rakentamisen kasvua erityisesti Etelä-Suomessa.

Cramo tavoittelee jatkuvaa kasvua ja hyvän kannattavuustason säilyttämistä. Samalla yhtiö pyrkii lisäämään asiakaskeskeisyytään ja parantamaan asiakastytyväisyyttä. Cramo aikoo tehdä myös lisäinvestointeja vuokraukseen liittyvien palvelujen ja työmaapalvelujen kehittämiseen.

VAHVAA KASVUA KANNATTAVASTI JA ASIAKAS- KESKEINEN TOIMINTATAPA

Ruotsin vuokrausliiketoiminta on Cramo-konsernin suurin yksittäinen liiketoiminta-alue. Toimipisteitä on yli sata, ja ne kattavat maantieteellisesti koko Ruotsin. Lisäksi Tukholmassa on rakennuskoneiden erikoiskorjaamo ja raskaan pääomavaltaisen vuokrauskaluston logistiikkakeskuksia, joiden kautta kalustoa voidaan siirtää nopeasti markkina-alueelta toiselle kysynnän vaihtelujen mukaan.

Ruotsissa asiakkaita on noin 40 000, joista 400 asiakkaan osuus liikevaihdosta on lähes 60 prosenttia. Yhdenkään asiakkaan osuus

odotetaan jatkuvan yleisten rakennusmarkkinoiden kasvua nopeampana.

Rakentamisen odotetaan jatkavan kasvuaan kaikilla sektoreilla mutta vuoden 2007 kasvua hitaampana. Kasvun painopisteen odotetaan siirtyvän asuinrakentamisesta muuhun rakentamiseen vuonna 2008. Työvoiman ja kaluston, erityisesti nostolaitteiden ja työmaatilojen, saatavuus rajoitti kasvua.

Vuokrauksen penetraatio kasvoi erityisesti suurissa

Ruotsin suhteellisen kypsät kone- ja laitevuokrausmarkkinat ja Cramon pitkään jatkunut markkinoiden johtoasema luovat erinomaiset lähtökohdat edelleen kehittää Cramo-konseptia hyödynnettäväksi koko konsernissa. Samalla ne tarjoavat uusia kasvumahdollisuuksia. Vuonna 2007 Ruotsin vuokrausliiketoiminta kasvoi voimakkaasti ja sen kannattavuus parani.

RUOTSI

ei ylitä kymmentä prosenttia. Cramon suurimpia asiakkaita ovat rakennusyrietykset, jotka vuokraavat osan tai koko kalustonsa Cramolta. Muita suuria asiakkaita ovat toimintaansa laajentavat teollisuusyrietykset.

VAKAAN KASVUN YLLÄPITÄMINEN

Liiketoiminnan uudistaminen asiakaskeskeisyyttä parantamalla ja ulkoistamismahdollisuuksia luomalla tarjoaa Cramolle kasvumahdollisuuksia myös Ruotsissa. Kasvumahdollisuuksia sisältyy myös koordinoitujen tehostamiseen, vuokraukseen liittyviin palveluihin sekä uusiin tuotteisiin ja palveluihin.

Cramon vuokrausliiketoiminnan vahvuus perustuu Ruotsissa laajaan toimipisteverkostoon, joka kattaa lähes kaikki yli 25 000 asukkaan kunnat, sekä laajaan tuote- ja palveluvalikoimaan. Tehokasta toimipisteiden hallintaa tukee kalustoon siirtoon kehitetty logistiikkakeskusorganisaatio.

Cramo keskittyy ylläpitämään liiketoiminnan kasvua ja laajentamaan kokonaisratkaisutoimittaja -malliaan ollakseen johtava kokonaisratkaisujen tarjoaja. Tavoitteena on kasvattaa markkinaosuutta erityisesti suurissa kaupungeissa. Ympäristöasioissa Cramon tavoitteena on saavuttaa johtoasema vuokrausyrietyksenä, joka vastaa asiakkaiden ja viranomaisten vaatimuksiin.

VOIMAKAS KYSYNTÄ JATKUI

Vuokrauksen kysyntä säilyi Ruotsissa voimakkaana vuonna 2007. Rakennusinvestointien volyyymi kasvoi 12 prosenttia vuonna 2006, ja tarkasteluvuoden aikana kasvun arvioitiin olevan edelleen voimakasta mutta hitaampaa. Ruotsin rakennusteollisuus (Sveriges Byggindeindustrier) arvioi kasvuksi noin seitsemän ja Euroconstruct 6,5 prosenttia. Samojen lähteiden mukaan rakentamisen kasvun odotetaan hidastuvan 3,6–4,0 prosenttiin vuonna 2008. Kone- ja laitevuokrausmarkkinoiden kasvun

rakennusyrietyksissä. Rakennusteollisuuden omat resurssit olivat kokonaan käytössä, mikä lisäsi kaluston vuokraamista. Suuret rakennus- ja urakointihankkeet ovat lisänneet erityisesti raskaan, pääomavaltaisen vuokrauskaluston käyttöä. Rakennusyrietysten puute koneista ja erityisesti työmaatiloista ja nostimista vaikutti markkinoihin.

MARKKINAJOHTAJA

Vuonna 2007 Cramo onnistui jälleen vahvistamaan asemaansa Ruotsin suurimpana vuokrauspalvelujen tarjoajana. Cramon arvion mukaan markkinaosuutta lisättiin erityisesti Pohjois-Ruotsissa, Tukholmassa ja Göteborgissa.

Ruotsin markkinajohtajana Cramolla on yksi valtakunnallinen kilpailija ja useita pieniä yrityksiä, jotka toimivat alueellisesti tai ovat keskittyneet vain tiettyihin tuoteryhmiin.

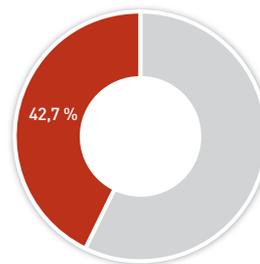
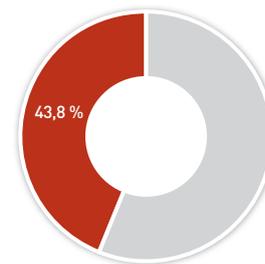
Euroopan kone- ja laitevuokrausyrietysten järjestö ERA:n (European Rental Association) arvion mukaan Ruotsin kone- ja laitevuokrausmarkkinoiden arvo oli noin 600 miljoonaa euroa vuoden 2006 lopussa.

LIKEVAIHTO JA KANNATTAVUUS KASVUSSA

Ruotsin kone- ja laitevuokrauksen kehitys jatkui suotuisana. Sen liikevaihto oli 214,5 miljoonaa euroa, eli kasvu oli 22,8 prosenttia. Cramon liikevaihdon kasvuvauhdin arvioidaan ylittäneen markkinoiden kasvuvauhdin. Vahvaa orgaanista kasvua tuettiin kolmella yritysostolla.

Pohjois-Ruotsissa toimivan Göby AB:n osto vahvisti Cramon markkinaosuutta ja työmaatilojen, työlavojen ja sähköistyslaitteiden vuokraustarjontaa. Kumla Lift AB:n ja Hyrcenter i Skövde AB:n ostot vahvistivat markkinaosuutta ja nostinkaluston vuokrausvaliimaa Keski-Ruotsissa.

AVAINLUVUT			
	2007	2006	Muutos %
Liikevaihto, milj. euroa	214,5	174,7	22,8
EBITA, milj. euroa	48,0	35,9	33,7
EBITA-%	22,4	20,5	9,3
Bruttoinvestoinnit pitkäaikaisiin varoihin, milj. euroa	44,1	29,2	50,8
Toimipisteiden lukumäärä	113	106	6,6
Henkilöstö keskimäärin	618	610	1,3

OSUUS KONSERNIN
LIIKEVAIHDESTA, %OSUUS KONSERNIN
EBITASTA, %

Kysyntä säilyi voimakkaana koko vuoden. Suotuisaan kehitykseen vaikuttivat paitsi hyvä markkinatilanne, myös vuonna 2006 aloitetut onnistuneet investoinnit toimipisteverkoston, palvelukonseptien ja kone- ja laitekannan kysynnänmukaiseen kehitykseen.

Vuokrauksen käyttöaste pysyi korkeana, ja Cramo korotti alkuvuonna hintoja.

Ruotsin liiketoiminnan kannattavuus parani selvästi: EBITA oli 48,0 miljoonaa euroa eli 22,4 prosenttia liikevaihdosta. Tukholmassa aloitti toimintansa suuri rakennuskoneiden keskuskorjaamo, minkä ansiosta investointitarpeet vähenivät ja käyttöasteet kasvoivat. Kiirunassa vuonna 2005 alkanut ja vuoteen 2008 asti kestävä LKAB-hanke jatkui suunnitelmien mukaan.

ASIAKASPALVELU PARANI

Asiakkaat jatkoivat toimintojensa tehostamista ja kansainvälistymistään. Cramo kehitti edelleen vuokrauksen liitännäispalveluja, esimerkiksi koko rakennushanketta tukevan tilahallintapalvelun. Avainasiakkuusjärjestelmä laajennettiin kattamaan noin 500 suurinta asiakasta kansallisella, alueellisella ja toimipisteiden tasolla.

Palvellakseen paremmin kansainvälisiä asiakkaita Cramo kehitti hinnoittelujärjestelmänsä vuoden aikana. Lisäksi käyttöön otettiin CRM-järjestelmä. Vuonna 2006 aloitetun uuden vuokrausjärjestelmän kehittämistä jatkettiin. Uusi järjestelmä otetaan käyttöön vuonna 2009. Myös talouden ja tuotannon tietoja yhdistävän liiketoimintatiedon hallintajärjestelmän (Business Intelligence) kehitystyötä jatkettiin.

VAHVAT ODOTUKSET VUODELLE 2008

Lähivuosien näkymien odotetaan pysyvän hyvinä. Tämä johtuu pääasiassa rakennussektorin yleisestä tilanteesta, kun useat infrastruktuurihankkeet lisäävät edelleen kysyntää. Rakennussektorilla

kysynnän odotetaan pysyvän voimakkaana ja ulkoistamisen lisääntyvän entisestään.

Vuonna 2008 Cramo keskittyy kehittämään kokonaisratkaisujen tarjontaa ja lisämyyntiä sekä jatkamaan samalla myynti- ja johtamisosaamisen kehittämistä. Asiakaspalvelua kehitetään edelleen. Laatu- ja ympäristökonseptia kehitetään parantamaan työn laatua Cramon toimipisteissä ja asiakkaiden työmailla. Tukholmassa otetaan käyttöön uusi palvelukeskuskonsepti. Lisäksi hyödynnetään ydinliiketoimintojen väliset myynnin ja asiakkuuksien synergiaedut.

MARKKINAOSUUTTA KASVATETTIIN UUSIA TOIMIPISTEITÄ AVAAMALLA

Cramon Länsi-Euroopan kone- ja laitevuokraus kattaa Norjan ja Tanskan liiketoiminnan. Näillä markkinoilla Cramo tarjoaa asiakkailleen runsaan palveluvalikoiman toimipisteessä tapahtuvasta koneiden vuokraamisesta monipuolisiin ratkaisuihin, jotka kattavat koko rakennusprojektin kalustotarpeet.

Toiminnot on järjestetty hyvin testattujen periaatteiden mukaan esimerkiksi toimipisteverkoston rakenteen osalta. Osa toimipisteistä toimii myös huoltopisteinä, jotka ovat erikoistuneet huoltoon ja kunnossapitoon. Raskaampaa ja pääomavaltaisempaa kalustoa varten on useita logistiikkakeskuksia, joista kalusto voidaan siirtää nopeasti alueelta toiselle kysynnän muutosten mukaan.

negatiivista -1,2 prosentin kasvuvauhtia vuonna 2007, mutta sen arvioidaan palaavan 0,5 prosentin kasvulukemaan vuonna 2008. Muun kuin asuinrakentamisen segmentti pysyi vahvana. Ulkoistamisen odotetaan lisääntyvän molemmissa maissa ja painopisteen siirtyvän muuhun kuin asuinrakentamiseen sekä maa- ja vesirakentamiseen vuonna 2008.

VAHVA HAASTAJA

Cramo sijoittuu viiden suurimman vuokrausyrityksen joukkoon Norjassa ja Tanskassa. Norjassa alalla on yksi markkinajohtaja, muutamia keskisuuria toimijoita ja useita paikallisia vuokrauspalveluyrityksiä.

Norjan ja Tanskan kone- ja laitevuokraus tarjoaa kasvumahdollisuuksia. Samalla Cramo voi jatkaa kokonaisratkaisujen tarjoajan konseptinsa kehittämistä näillä markkina-alueilla. Konsernin strategian mukaisesti Alankomaiden liiketoiminnasta luovuttiin vuonna 2007.

LÄNSI-EUROOPPA

Cramon asiakkaita Norjassa ja Tanskassa ovat pääasiassa rakennusyritykset, jotka ulkoistavat osan tai koko kalustonsa Cramolle. Muita asiakkaita ovat kunnat ja teollisuuden asiakkaat, kuten merenkulkuala sekä öljy- ja kaasuteollisuus.

TOIMIPISTEVERKOSTO JA TARJONTA LAAJENEVAT

Kuten Suomessa ja Ruotsissa, liiketoiminnan uudistaminen asiakaskeksisyyttä parantamalla ja ulkoistamismahdollisuuksia luomalla tarjoaa kasvumahdollisuuksia Norjassa ja Tanskassa. Kasvumahdollisuuksia sisältyy myös valtakunnallisen koordinoitun tehostamiseen, vuokraukseen liittyviin palveluihin ja uusiin tarjoamiin. Lisäksi vuokrauksen käyttöastetta on mahdollista parantaa. Kasvua haetaan myös ulkoistamisesta ja yritysostoista.

Cramon vuokraustoiminnan vahvuus Norjassa ja Tanskassa perustuu dynaamiseen organisaatioon ja nopeasti kasvavaan kokoon sekä Cramo-konseptiin ja prosesseihin, joiden toimivuus on jo testattu muilla markkinoilla.

Cramo keskittyy kasvattamaan liikevaihtoaan ja markkinaosuuttaan avaamalla uusia toimipisteitä ja tarjoamalla kattavamman tuotevalikoiman erityisesti suurissa kaupungeissa. Norjassa Cramo tavoittelee kasvua yritysostoin ja organisaation kautta. Kohderyhmänä ovat erityisesti suuremmat rakennusyritykset. Tanskassa Cramon tavoitteena on saavuttaa koko maan kattava toimipisteverkosto.

MARKKINAT PYSYIVÄT VILKKAINA

Rakentamisen kasvun arvioidaan pysyneen Norjassa noin 5,9 prosentissa, mutta Euroconstruct arvioi kasvun supistuvan 0,6 prosenttiin vuonna 2008. Asuinrakentamisen markkinat kehittyivät vuonna 2007 voimakkaasti, minkä lisäksi meneillään oli mittavia infrastruktuurihankkeita erityisesti energiasektorilla.

Rakentaminen pysyi Tanskassa vilkkaana lukuun ottamatta asuinrakentamista Kööpenhaminan seudulla. Tanskassa odotetaan

Tanskassa vuokrausalalla oli paljon pieniä ja keskisuuria palveluntarjoajia heinäkuuhun 2007 saakka, jolloin markkinoille muodostui vahva toimija suuren kansainvälisen vuokrausyhtiön ostettua kahden pienemmän yrityksen liiketoiminnan.

Kone- ja laitevuokrausmarkkinat kasvoivat rakennusteollisuutta nopeammin. Niiden arvo oli Euroopan kone- ja laitevuokrausyritysten järjestö ERA:n (European Rental Association) arvion mukaan 600 miljoonaa euroa Norjassa ja 450 miljoonaa euroa Tanskassa vuoden 2006 lopussa.

VOIMAKAS KASVU VAIKUTTI TUOTTAVUUTEEN

Sekä Norjassa että Tanskassa liikevaihto kasvoi voimakkaasti. Länsi-Euroopan kone- ja laitevuokrauksen liikevaihto oli 77,5 miljoonaa euroa, mikä tarkoittaa 16,8 prosentin kasvua vuodesta 2006. Cramon arvion mukaan kasvuvauhti ylitti markkinoiden kasvuvauhdin.

Kysyntä säilyi voimakkaana koko vuoden. Hyvään kehitykseen vaikuttivat paitsi hyvä markkinatilanne, myös vuonna 2006 aloitetut onnistuneet investoinnit kone- ja laitekannan sekä toimipisteverkoston ja palvelukonseptien kehittämiseen. Organisaation kasvua täydennettiin kahdella yritysostolla Norjassa ja suurella ulkoistamisopimuksella Tanskassa.

Vuokrauksen käyttöaste pysyi korkeana. Toimipisteverkostoa laajennettiin Norjassa 26 toimipisteeseen ja Tanskassa 17 toimipisteeseen.

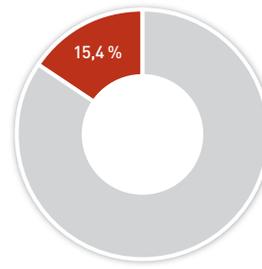
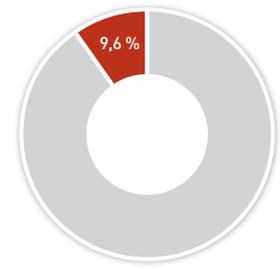
Länsi-Euroopan liiketoiminnan kannattavuus heikkeni 24,3 prosentilla 6,4 miljoonaan euroon, mikä on 8,3 prosenttia liikevaihdosta. Nopea laajentuminen heikensi kannattavuutta.

AKTIIVISTA LAAJENTUMISTA

Cramo jatkoi entistä kattavamman palveluvalikoiman tarjoamista erityisesti suurissa kaupungeissa. Norjassa Cramo investoi

AVAINLUVUT

	2007	2006	Muutos %
Liikevaihto, milj. euroa	77,5	66,3	16,8
EBITA, milj. euroa	10,5	8,5	24,5
EBITA-%	13,6	12,7	7,1
Bruttoinvestoinnit pitkäaikaisiin varoihin, milj. euroa	53,5	20,3	163,5
Toimipisteiden lukumäärä	44	39	12,8
Henkilöstö keskimäärin	306	253	20,9

OSUUS KONSERNIN
LIIKEVAIHDOSTA, %OSUUS KONSERNIN
EBITASTA, %

erityisesti teollisuussektorille ja siellä varsinkin energiasektorille suunnattuun tarjontaan. Tanskassa investointeja tehtiin erityisesti työmaakoneisiin ja -laitteisiin. Vuokrauksen liittämissä palvelujen, kuten koko rakennushanketta tukevan tilahallintapalvelun, kehittämistä jatkettiin.

Cramon markkina-asemaa vahvistivat Norjassa Kongsberg Maskinutleien ja Hamar Liftutleien ostot ja Tanskassa Skanskan Tanskan vuokraustoimintojen ulkoistaminen sisältäen henkilöstön, olemassa olevan kaluston ja ulkoiset vuokraussopimukset. Osana ulkoistamissopimusta Cramo solmi Pohjoismaat kattavan yhteistyösopimuksen Skanskan kanssa. Ulkoistaminen täydentää tuotevalikoimaa raskaiden rakennustelineiden, nostimien ja suurten rakennuskoneiden ja laitteiden osalta. Samalla kauppa edistää Cramon pyrkimystä jatkaa aktiivisena toimijana Tanskan melko sirpaleisten vuokrausmarkkinoiden yhdentymisessä. Cramo avasi 7 uutta toimipistettä Norjassa ja 7 uutta toimipistettä Tanskassa. Cramon Alankomaiden liiketoiminnasta luovuttiin maaliskuussa suunnitelmien mukaisesti.

Vuoden aikana otettiin käyttöön uusi CRM-järjestelmä ja erityisesti kansainvälisille asiakkaille suunnattu hinnoittelujärjestelmä. Uusi vuokrausjärjestelmä otetaan käyttöön vuonna 2009 ja taloudellisia ja toiminnallisia tietoja yhdistävä liiketoimintatiedon hallintajärjestelmä vuonna 2008.

ERINOMAISET LÄHTÖKOHDAT TULEVAISUUDEN KASVULLE

Taloudelliset näkymät ja Cramon markkina-asema luovat erinomaiset edellytykset huomattavalle kasvulle. Norjassa kasvua odotetaan erityisesti teollisuussektorilta. Myös tienrakentamiseen ja asuinrakentamiseen odotetaan sisältyvän huomattavia kasvumahdollisuuksia. Tanskassa näkymät ovat yleisesti hyvät, mutta suuria infrastruktuurihankkeita on vähemmän kuin Norjassa.

Cramon tavoitteena on edelleen kasvattaa markkinaosuuttaan Norjassa ja Tanskassa vuonna 2008, mutta samanaikaisesti tavoitteena on kannattavuuden parantaminen. Painopisteinä säilyvät työmaan kokonaisratkaisujen tarjonnan ja lisämyynnin kehittäminen sekä myynti- ja johtamisosaamisen edelleen kehittäminen. Asiakaspalvelua parannetaan edelleen. Laatu- ja ympäristökonseptia kehitetään parantamaan työn laatua Cramon toimipisteissä ja asiakkaiden työmailla. Lisäksi hyödynnetään ydinliiketoimintojen väliset myynnin ja asiakkuuksien synergiaedut.

MARKKINA-ASEMA VAHVISTUI KAIKILLA MARKKINOILLA

Cramon Muun Euroopan liiketoimintaan kuuluvat kone- ja laitevuokraus Virossa, Latviassa, Liettuassa, Venäjällä, Puolassa ja Tšekin tasavallassa. Venäjällä Cramolla on yhtiön kokonaan omistama tytäryhtiö Pietarin alueella ja yhteisyritys Venäjän johtavan raskaan nostamisen palveluyhtiön kanssa Moskovassa.

Baltian maissa, Venäjällä ja Puolassa keskitytään kone- ja laitevuokraukseen rakennussektorilla ja yleisellä rakennusalalla toimiville yrityksille. Pietarin alueella paino on raskaan kaluston vuokrauksessa markkinoiden suhteellisen alhaisen penetraation vuoksi. Monet yritykset päätyvät edelleen ostamaan vähemmän pääomavaltaitse koneet. Useimmissa maissa toimii jo logistiikka-keskusorganisaatio, jonka tehtävänä on vastata raskaiden koneiden ja nostolaitteiden alueelliseen kysyntään. Cramon suurimpia

kansainvälisiä rakennusyrityksiä ja lisännyt siten vuokrauksen käyttöä ja hyväksyttävyyttä. Kone- ja laitetarpeen odotetaan olevan hyvin suuri lähivuosina. Venäjällä rakentamisen kasvuvauhdin odotetaan pysyvän 9,5 prosentissa vuonna 2008.

Rakentamisen voimakas kasvu tasaantui Baltian maissa. Lievää ylikuumenemista esiintyi lähinnä asuinrakentamisessa. Baltian maissa asuinrakentamisen odotetaan vähenevän vuonna 2008, mikä vähentää ylikuumenemisen vaaraa. Latvian hallitus on jo aloittanut toimet talouden ylikuumenemisen hillitsemiseksi.

Rakentamisen kasvu jatkui voimakkaana Puolassa ja Tšekin tasavallassa. EU-rahoitus on helpottanut rakennushankkeiden rahoittamista uusissa EU:n jäsenvaltioissa ja edistänyt rakentamista.

Suhteellisen nuoret Keski- ja Itä-Euroopan vuokrausmarkkinat tarjoavat valtavat kasvumahdollisuudet Cramon vuokrausliiketoiminnalle. Lisäksi Keski- ja Itä-Euroopan markkinat tasaavat Pohjoismaiden talouskehityksen vaihteluiden vaikutuksia.

MUU EUROOPPA

asiakkaita Baltiassa ja Pietarissa ovat kansainväliset rakennusalan yritykset, joilla on vahva asema kasvavilla rakennusmarkkinoilla. Muita asiakkaita ovat lähinnä paikalliset rakennusyritykset.

TAVOITTEENA VOIMAKAS KASVU

Koko tuote- ja palveluvalikoiman hyödyntäminen tarjoaa Cramolle kasvumahdollisuuksia Keski- ja Itä-Euroopan alueella. Lisäntyneet investoinnit kaikissa Baltian maissa ja Puolassa edistävät kasvua ja vahvistavat markkina-asemaa. Hyvä kehitys jatkuu myös Tšekin tasavallassa. Työmaatilojen laaja kysyntä jatkuu kaikilla markkinoilla, ja kysyntää on myös Venäjällä. Cramon uusi brändi tuo myönteistä näkyvyyttä markkinoilla.

Cramon Muun Euroopan vuokrausliiketoiminnan vahvuus perustuu sen varhaiseen markkinoille tuloon, hyväksi havaittuun vuokrauskonseptiin sekä parhaisiin käytäntöihin, joita Cramo on ottanut käyttöön uusilla markkina-alueilla. Vahvaa asemaa parannetaan myös lisäämällä vuokrauskaluston tarjontaa.

Cramo keskittyy vahvistamaan markkina-asemaansa Keski- ja Itä-Euroopassa ja kasvamaan samalla kannattavasti. Tavoitteena on kasvattaa vuosittaista liikevaihtoa 50 prosentilla lähivuosien aikana.

RAKENTAMISEN KASVU JATKUU

Rakentamisen kasvu jatkui voimakkaana kaikilla Keski- ja Itä-Euroopan markkinoilla, joilla Cramo toimii. Euroconstructin arvion mukaan rakentaminen kasvoi Venäjällä 10,4 prosenttia vuonna 2007 ja Baltian maissa 13,0–19,0 prosenttia. Puolassa rakentamisen kasvuvauhdin arvioidaan olleen 13,1 prosenttia. Tšekin tasavallan markkinoilla kasvu jäi 6,0 prosenttiin.

Tulevat ja käynnissä olevat suuret asuinrakentamishankkeet ja mittavat liikerakentamisen ja teollisuuden hankkeet ovat edistäneet rakentamisen kasvua Pietarissa ja Moskovassa. Nopea talouskasvu on houkuttellut markkinoille myös suuria

Tämä sekä kansainvälisten rakennusyritysten vahvistuva markkina-asema ovat lisänneet koneiden ja laitteiden vuokrauspalvelujen kysyntää. Puolassa käynnissä olevien suurten infrastruktuurihankkeiden ansiosta rakentamisen kasvuprosentin arvioidaan olevan kaksinumeroinen kahden seuraavan vuoden aikana. Infrastruktuurin kehittäminen ja rakennushankkeet ovat kasvutekijöitä myös Tšekin tasavallan markkinoilla, joilla kasvuvauhdin arvioidaan olevan 3,7 prosenttia vuonna 2008 ja 5,4 prosenttia vuonna 2009. Myös vuokrauksen penetraatioaste kasvoi Muussa Euroopassa.

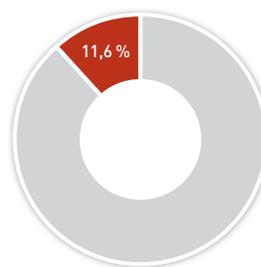
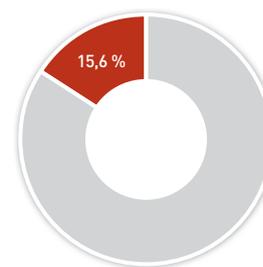
MARKKINAOSUUS KASVOI

Cramo on arvionsa mukaan kasvattanut markkinaosuuttaan vuoden aikana sekä jokaisessa toimintamaassaan että Muun Euroopan alueella kokonaisuudessaan. Virossa markkinoiden vankka johtoasema säilyi. Cramo lisäsi markkinaosuuttaan viime vuodesta Liettuassa ja Latviassa ja saavutti markkinajohtajan aseman Liettuassa yritysosaston ja voimakkaan organisen kasvun ansiosta. Puolassa ja Pietarissa Cramo on kolmen suurimman toimijan joukossa. Puolassa konserni säilytti markkinajohtajan aseman nostinkaluston osalta. Tšekin tasavallassa Cramo laajentaa liiketoimintaansa nopeasti.

Keski- ja Itä-Euroopan markkinoita palvelee vain muutama länsieurooppalainen kone- ja laitevuokrauspalvelun tarjoaja. Kaikissa Cramon toimintamaissa kilpailua synnyttävät pääasiassa muutamat kansalliset toimijat ja lukuisat paikallisesti toimivat vuokrausyritykset. Puolassa kilpailua luovat yhä enemmän länsieurooppalaiset yritykset.

Euroopan kone- ja laitevuokrausyritysten järjestö ERA:n (European Rental Association) arvion mukaan vuonna 2006 kone- ja laitevuokrausmarkkinoiden kokonaisarvo oli noin 115 miljoonaa euroa Baltian maissa, 110 miljoonaa euroa Puolassa ja 50 miljoonaa euroa Tšekin tasavallassa.

AVAINLUVUT			
	2007	2006	Muutos %
Liikevaihto, milj. euroa	58,2	38,5	51,4
EBITA, milj. euroa	17,1	12,0	42,5
EBITA-%	29,3	31,2	-6,1
Bruttoinvestoinnit pitkäaikaisiin varoihin, milj. euroa	38,3	26,7	43,3
Toimipisteiden lukumäärä	55	38	44,7
Henkilöstö keskimäärin	529	358	47,8

 OSUUS KONSERNIN
 LIIKEVAIHDESTA, %

 OSUUS KONSERNIN
 EBITASTA, %

VAHVA LIIKEVAIHTO JA HYVÄ KANNATTAVUUS

Cramon Muun Euroopan toimintojen liikevaihto kasvoi yli tavoitteen 58,2 miljoonaan euroon. Cramon kasvuvauhti, 51,4 prosenttia, ylitti markkinoiden kasvuvauhdin.

Leuto ja lyhyt talvi virkisti rakentamista, ja uusien hankkeiden aikatauluja aikaistettiin. Varhaiset investoinnit kalustoon vaikuttivat kasvuun suotuisasti. Nostolaitteiden ja muun raskaan kaluston kysyntä lisääntyi Puolassa, Venäjällä ja Latviassa. Tšekin tasavallan markkinoilla kysyntä kasvoi nopeasti. Työmaatilojen voimakas kysyntä jatkui kaikilla markkinoilla. Cramon uuden brändin käyttöönotto paransi näkyvyyttä huomattavasti ja kasvatti liikevaihtoa erityisesti Pietarissa ja Puolassa.

Kannattavuus pysyi erittäin hyvänä ja euromääräinen EBITA kasvoi 51,4 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Käyttöasteet olivat korkealla ja investointeja aikaistettiin.

MARKKINA-ASEMA VAHVISTUI

Cramo lisäsi nostinkaluston tarjontaa Puolassa ja Tšekin tasavallassa ja käynnisti rakennuskaluston vuokraustoiminnan Puolassa. Myös vuokrauksen liitännäispalvelujen tarjonta kasvoi. Kalustoinvestoinnit kasvoivat huomattavasti vuodesta 2006 kaikilla Muun Euroopan markkinoilla. Samalla Cramo on kehittänyt toimintansa luotettavuutta.

Toimipisteverkostoa laajennettiin 38 toimipisteestä 54 toimipisteeseen avaamalla 16 uutta toimipistettä Puolassa, Pietarissa, Latviassa ja Liettuassa. Viron verkostoa laajennettiin 18 toimipisteeseen ostanalla Bygg & Maskin yrityksen Tallinnan toimipiste. Liettuassa Cramo osti vuoden 2006 lopussa Liettuun johtavan nostinten vuokraamon Aukstumines Sistemisin, johon kuuluu kolme toimipistettä. Lisäksi perustettiin raskaan kaluston logistiikkakeskus, ja Latviassa ja Liettuassa avattiin useita uusia toimipisteitä.

Elokuussa Cramo perusti ZAO Cramo Rentakran nimisen vuokrausyrityksen Moskovaan yhdessä ZAO Rentakranin kanssa, joka on Venäjän johtava raskaiden nostinten vuokrauspalveluyritys. Yhtiön kokonaan omistama tytäryhtiö ZAO Cramo avasi syyskuussa toisen toimipisteen Pietariin. Pietarissa Cramo solmi puitesopimuksen YIT:n kanssa vuokrauspalveluiden toimittamisesta Pietarin alueella. Toimintaa on tarkoitus laajentaa Venäjän suuriin kaupunkeihin, kuten Krasnodariin ja Jekaterinburgiin, sekä uusille markkinoille.

NÄKYMÄT EDELLEEN SUOTUISAT

Näkymät vuodelle 2008 säilyvät hyvinä. Kone- ja laitevuokrauksen kysynnän arvioidaan edelleen kasvavan Keski- ja Itä-Euroopassa. Kasvua tukevat talouden kasvu, kohoavat penetraatioasteet ja kansainvälisten rakennusyritysten lisääntyvä läsnäolo markkinoilla. Verrattain vähäinen tietoisuus vuokrauksen eduista sekä vanhaa aikaisen työskentelymenetelmien käyttö saattavat kuitenkin pitää vuokrauksen penetraation kasvun vaatimattomana. Samalla kun palkat nousevat nopeasti, hyvän ja motivoituneen työvoiman löytäminen käy haastavaksi. Lisääntyvä kilpailu saattaa vaikuttaa myös kaluston vuokrauksen hintatasoihin.

Cramo pyrkii edistämään kasvua panostamalla entistä enemmän uusien yritysostokohteiden löytämiseen, sillä uusilla markkinoilla on pulaa osaavista ehdokkaista. Yhtiö keskittyy jatkossakin hyvään kannattavuuteen ja osaamisen kehittämiseen. Vuoden aikana aloitettua paikallista myyntikoulutusta jatketaan vuonna 2008. Lisäksi käynnistetään uusi johdon esimieskoulutus. Toimipisteverkostoa ja organisaatiota vahvistetaan ja kone- ja laitekantaa lisätään kaikissa maissa, jotta asiakkaiden tarpeisiin voidaan vastata entistä paremmin. Venäjällä Cramo suunnittelee laajentavansa markkinoitaan useihin suuriin kaupunkeihin.

SIIRTOKELPOISTEN TILOJEN KANNATTAVUUS PARANI HUOMATTAVASTI

Cramon siirtokelpoisten tilojen liiketoiminnot vastaavat asiakkaiden tilapäisten tilojen tarpeeseen tarjoamalla tiloja, joiden taso vastaa pysyvien rakenteiden tasoa. Tehtaalla pitkälle esivalmistetut ja varustellut tilat ovat joustavia, käytännöllisiä ja ympäristöystävällisiä. Tilojen tärkeimpiä käyttökohteita ovat koulut, päiväkodit ja toimistot. Asiakkaita ovat pääasiassa toimintaansa laajentavat suuret yksityiset yritykset sekä julkisen sektorin organisaatiot.

Myös vuokrauksen penetraation kasvu teki tilojen vuokrausmarkkinoista vahvat kasvumarkkinat.

Muuttoliike suuriin kaupunkeihin jatkui, mikä kasvatti joustavien tilaratkaisujen tarvetta lähtö- ja tuloalueilla. Väestörakenteen muuttuessa hoivakotipalveluille syntyy todennäköisesti kasvavaa kysyntää. Joustavuuden tarve lisäsi tilojen käyttöä.

Siirtokelpoisten tilojen vuokrasopimukset ovat usein pitkiä, ja toiminta painottuu kone- ja laitevuokraukseen verrattuna toisentyypisiin asiakassegmentteihin. Tämä vähentää konsernin riippuvuutta teollisuuden ja talouden heilahteluista. Lisäksi siirtokelpoisten tilojen ratkaisut tekevät Cramon vuokraustarjonnasta ainutlaatuisen laajan suurissa rakentamishankkeissa. Uudistetulla organisaatorakenteella pyritään hyödyntämään tehokkaammin kone- ja laitevuokrauksen ja siirtokelpoisten tilojen väliset synergiaedut sekä vahvistamaan liikevaihdon kasvua.

SIIRTOKELPOISET TILAT

Vuokraamisen lisäksi Cramo myös myy työmaatiloja ja teollisuushalleja ja valmistaa niitä kahdessa tehtaassa Suomessa. Toinen tehtaista valmistaa työmaatiloja ja moduuleja ja toinen teollisuushalleja. Laajan kokemuksen ja asiakkaiden tarpeiden tunnistamisen myötä tarjontaan on lisätty useita palveluja, kuten tilahallinta, asiakastuki ja suunnittelupalvelu. Suomessa toimintoihin kuuluvat siirtokelpoisten tilojen vuokraus, myynti ja valmistus. Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa keskitytään pelkästään vuokraukseen. Suomi ja Ruotsi ovat tällä hetkellä siirtokelpoisten tilojen päämarkkina-alueet.

PAINOPISTEENÄ KANNATTAVA KASVU

Vuokrauksen yleistymisen ja uusien käyttökohteiden tuoma orgaaninen kasvu luovat Cramon siirtokelpoisten tilojen toiminnalle kasvumahdollisuuksia. Kasvumahdollisuuksia sisältyy myös piilevän kysynnän hyödyntämiseen Pohjoismaissa ja uusilla markkina-alueilla, esimerkiksi Baltian maissa ja Puolassa. Cramon yksiköiden lisääntynyt yhteistyö ja yritysostot edistävät strategian toteuttamista.

Siirtokelpoisten tilojen strategian tärkein tavoite on ylläpitää kannattava kasvua. Vuonna 2007 toteutetun uuden brändin käyttöönoton myötä siirtokelpoisten tilojen vuokrausliiketoiminta sai Suomessa nimen Cramo Instant ja yksi tehtaista nimen Cramo Master. Vuokrausliiketoiminnan kasvu ja kalustonhallinnan tehokkuus ovat muita strategisia tavoitteita.

Cramon vahvuus siirtokelpoisten tilojen liiketoiminnassa perustuu sen maanlaajuiseen myyntiin ja hankkeiden organisointiin paikallisen asiantuntemuksen tuella, pitkiin asiakassuhteisiin, moduulien runsaaseen määrään, nopeisiin toimituksiin sekä suureen tilauskantaan.

MARKKINAT SUOTUISAT CRAMOLLE

Taloukasvun ansiosta siirtokelpoisten tilojen vuokrauksen kysyntä kasvoi julkisella sektorilla tarkastelukauden aikana.

JOHTOASEMA SÄILYI

Cramo säilytti johtoasemansa Suomessa ja Ruotsissa vuonna 2007. Norjassa ja Tanskassa Cramon markkinaosuus kasvoi, mutta jäi kuitenkin suhteellisen pieneksi.

Ennen kuin suuri kansainvälinen kilpailija aloitti toimintansa Suomessa syksyllä 2007, Cramolla oli Suomessa vain hyvin pieniä kilpailijoita, jotka keskittyivät pääasiassa myyntitoimintaan. Ruotsissa vuonna 2007 tapahtuneen toimialan keskittymisen jälkeen Ruotsissa on neljä suurta toimittajaa, jotka kattavat markkinoista yhteensä noin 80 prosenttia. Norjassa on vain muutamia suuria toimijoita sekä joitakin uusia kansainvälisiä yrityksiä, jotka tulivat markkinoille vuoden 2007 aikana. Tanskan markkinat ovat hyvin sirpaleiset, ja niillä toimii suuri joukko suhteellisen pieniä kansainvälisiä tai alueellisia yrityksiä. Kilpailu kiristyy myös Keski- ja Itä-Euroopassa.

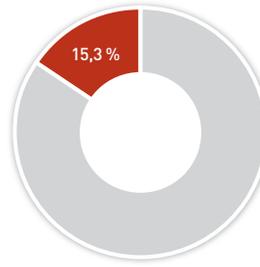
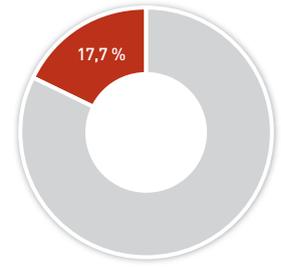
Vuoden 2007 lopussa siirtokelpoisten tilojen markkinoiden arvo oli Cramon arvion mukaan 15 miljoonaa euroa Suomessa, 65 miljoonaa euroa Ruotsissa, 25 miljoonaa euroa Norjassa ja 20 miljoonaa euroa Tanskassa.

LIKEVAIHTO JA KANNATTAVUUS KASVUSSA

Vuoden 2006 loppupuolella alkanut kysynnän kasvu voimistui vuonna 2007. Cramon ennakoiva lähestymistapa markkinointiin ja myyntiin kehittyi ja loi markkinoita kaikissa toimintamaissa. Käyttöaste pysyi korkeana koko vuoden ja kasvatti liikevaihtoa 17,1 prosenttia. Vuokrasopimusten lisääntyminen vähensi moduulien myyntiä, mutta hallien myynti kasvoi. Vuokrauksen tilauskannan arvo kasvoi, kun taas myynnin tilauskannan arvo jäi viimevuotista pienemmäksi.

Valtaosa liikevaihdosta tuli edelleen Suomesta ja Ruotsista, missä käyttöasteet pysyivät erityisen korkeina toimintojen kasvaessa samaan tahtiin kuin markkinat kokonaisuudessaan.

AVAINLUVUT			
	2007	2006	Muutos %
Liikevaihto, milj. euroa	76,7	65,5	17,1
EBITA, milj. euroa	19,4	15,0	29,5
EBITA-%	25,2	22,8	10,5
Bruttoinvestoinnit pitkäaikaisiin varoihin, milj. euroa	20,4	17,4	17,3
Toimipisteiden lukumäärä			
Henkilöstö keskimäärin	239	194	23,2

OSUUS KONSERNIN
LIIKEVAIHDESTA, %OSUUS KONSERNIN
EBITASTA, %

Norjassa ja Tanskassa Cramo tehosti toimintaansa ja saavutti hyvän aseman tulevaisuutta silmällä pitäen. Kasvuvauhti jatkui Norjassa huomattavana. Tanskassa kasvu jäi vaatimattomaksi. Yhtiö kirjasi vuoden lopussa edellisvuotta huomattavasti suuremman tilauskannan.

Kasvaneista kustannuksista huolimatta Cramo pystyi parantamaan voittomarginaalejaan ja lisäämään kannattavuuttaan huomattavasti. EBITA kasvoi 25,2 prosenttiin liikevaihdosta. EBITAA kasvatti volyymin voimakas kasvu, jonka mahdollisti lisääntynyt tuotantokapasiteetti, kohonneet hintatasot ja entistä tehokkaampi kalustonhallinta. Vuonna 2007 uusien tilojen tarve lisääntyi etenkin julkisella sektorilla.

Cramo on pystynyt kasvattamaan vuokrasopimusten keskimääräistä pituutta. Sopimusten pidentymisen odotetaan jatkuvan.

UUSIA PALVELURATKAISUJA

Lisääntynyt kilpailu on lisännyt tarvetta strategiselle ketteryydelle ja joustavuudelle. Voimakkaasti kasvava kysyntä on samalla asettanut suuria vaatimuksia pitkäaikaiselle suunnittelulle ja resurssien tehokkaalle kohdentamiselle eri markkinoiden kesken. Cramo keskittyi yhä selkeämmin siirtokelpoisten tilojen pitkäaikaiseen vuokraukseen strategiansa mukaisesti.

Eri segmenteille suunnatun tuote- ja palveluvalikoiman kehittämistä jatkettiin vuonna 2007. Suomessa markkinoille tuotiin uusi kokonaispalveluratkaisu ja tilahallintapalvelu päivähoidon tarpeisiin. Yksi ensimmäisistä pitkäaikaisista sopimuksista tehtiin Nurmijärven kunnan kanssa. Parhaillaan tehdään selvitystä hoitokotien osalta.

Kone- ja laitevuokrauksen ja siirtokelpoisten tilojen palvelut ja liiketoiminnot yhdistettiin, jolloin maantieteellisten segmenttien johtajat siirtyivät vastaamaan molemmista liiketoiminnoista omilla

markkina-alueillaan. Tavoitteena on lisätä synergiaetuja ja siirtokelpoisten tilojen liikevaihtoa erityisesti Norjassa, Tanskassa, Baltian maissa ja Puolassa. Uusia konsernitason synergiaetujen lähteitä arvioidaan parhaillaan.

Vuonna 2006 käynnistetyn toiminnanohjausjärjestelmän kehittäminen eteni prosessin tunnistusvaiheeseen siirtokelpoisten tilojen yksikössä vuonna 2007. Hankkeen tarkoituksena on lisätä kalustonhallinnan tehokkuutta. Uusi toiminnanohjausjärjestelmä otettiin käyttöön siirtokelpoisia tiloja valmistavissa tehtaissa. Järjestelmää kehitettiin edelleen käytettäväksi vuokrauspalveluissa.

HYVÄT KASVUMAHDOLLISUUDET

Näkymien odotetaan jatkuvan suotuisina vuonna 2008. Siirtokelpoisten tilojen kysynnän odotetaan pysyvän voimakkaana kaikilla Cramon markkinoilla. Siirtokelpoisten tilojen tarvetta lisäävät tuotannon siirrot, väestörakenteen muutokset ja teollisuuden joustavien rakennusratkaisujen tarve.

Cramo keskittyy ylläpitämään korkeaa käyttöastetta Suomessa ja Ruotsissa ja kasvattamaan markkinaosuutta Tanskassa ja Norjassa. Pitkäkestoisen vuokrausliiketoiminnan osuutta lisätään. Siirtokelpoisten tilojen liiketoiminta käynnistetään Baltian maissa hyödyntäen Cramon vahvaa markkina-asemaa kone- ja laitevuokrauspalveluiden tarjoajana.

KONSERNI- TILINPÄÄTÖS

C R A M O

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 54. TOIMINTAVUODESTA

KATSAUS LIIKETOIMINTAAN

Rakentaminen kasvoi ennakkotietojen mukaan vuonna 2007 Tanskaa lukuun ottamatta kaikilla Cramon toiminta-alueilla. Rakennusteollisuus RT arvioi rakentamisen kasvaneen Suomessa noin viisi prosenttia. Ruotsin Rakennusteollisuus (Sveriges Byggindeindustri) arvioi rakentamisen kasvaneen Ruotsissa noin seitsemän prosenttia. Rakennusalan kansainvälinen tutkimuslaitos Euroconstruct arvioi rakentamisen kasvuksi Norjassa 5,9 prosenttia mutta rakentamisen vähentyneen Tanskassa 1,2 prosenttia. Venäjällä sekä Keski- ja Itä-Euroopassa rakennusinvestoinnit kasvavat tällä hetkellä selvästi nopeammin kuin Pohjoismaissa. Keski- ja Itä-Euroopan maakohdattaiset kasvuarviot vuodelle 2007 vaihtelevat kuuden ja 19 prosentin välillä.

Cramo arvioi kone- ja laitevuokrauksen kasvaneen kaikilla markkina-alueillaan rakentamisen kokonaiskasvua voimakkaammin, mikä johtuu muun muassa vuokrauspalveluiden käytön yleistymisestä. Myös siirtokelpoisten tilojen kysynnän arvioidaan kasvaneen rakentamisen kasvua voimakkaammin. Cramo uskoo tämän kehityksen jatkuvan lähivuosina.

LIKEVAIHTO JA TULOS

Cramo-konsernin liikevaihdon ja tuloksen kasvu jatkoivat koko vuoden myönteistä kehitystään. Vuoden 2007 liikevaihto oli 496,4 (402,4) miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi 23,4 prosenttia. Jatkuvien toimintojen liikevaihdon kasvu eli liikevaihto ilman Alankomaiden liike-toimintoja, joista luovuttiin 1.4.2007, oli 26,6 prosenttia.

Kone- ja laitevuokrauksen liikevaihto oli 425,9 (339,7) miljoonaa euroa. Siirtokelpoisten tilojen liikevaihto oli 76,7 (65,5) miljoonaa euroa. Liikevaihtoa kasvattivat hyvän markkinatilanteen jatkuminen, vuokrausasteen kasvu, positiivinen hintakehitys, voimakas laajentuminen uusia toimipisteitä avaamalla ja yritysostoin sekä onnistuneesti toteutetut kalustoinvestoinnit.

Vuoden 2007 EBITA-liikevoitto oli 96,0 (72,8) miljoonaa euroa eli 19,3 (18,1) prosenttia liikevaihdosta. EBITA-liikevoitto kasvoi 31,8 prosenttia edellisvuodesta. Kannattavuutta paransivat hyvät kysyntä, vuokrauspalveluiden käyttöasteiden kasvu sekä Rakentajain Konevuokraamon ja Cramon yhdistämisen tuomat synergiaedut. Merkittävimmät synergiahyödyt saavutettiin tavoitteiden mukaisesti päällekkäisten toimintojen rationalisoinnista, suuremmista tilausmääristä hankintatoimessa, siirtokelpoisten tilojen tuotannon optimoinnista sekä kaluston tehokkaammasta hyödyntämisestä. Lisäksi Cramon kaikki liiketoiminnot siirrettiin yhteisen Cramo-brändin alle, ja konsernin prosesseja ja toimintatapoja yhtenäistettiin voimakkaasti parhaita käytäntöjä hyödyntäen.

Kone- ja laitevuokrauksen EBITA-liikevoitto oli 90,0 (66,7) miljoonaa euroa eli 21,1 (19,6) prosenttia liikevaihdosta. EBITA kasvoi 35,0 prosenttia edellisvuodesta. Siirtokelpoisten tilojen EBITA-liikevoitto oli 19,4 (14,9) miljoonaa euroa eli 25,2 (22,8) prosenttia liikevaihdosta. EBITA kasvoi 29,5 prosenttia edellisvuodesta.

Konsernin vuoden 2007 liikevoitto (EBIT) oli 91,8 (68,6) miljoonaa euroa eli 18,5 (17,0) prosenttia liikevaihdosta. Vuoden 2007 voitto ennen veroja oli 75,8 (56,6) miljoonaa euroa ja voitto 57,5 (41,9)

miljoonaa euroa. Laimentamaton osakekohtainen tulos oli 1,88 (1,39) ja laimennettu osakekohtainen tulos 1,87 (1,36) euroa.

Vuoden 2007 tulokseen sisältyvät kertaluonteisina erinä Alankomaiden liiketoimintojen myyntivoitto 4,0 miljoonaa euroa, joka on esitetty liiketoiminnan muissa tuotoissa, sekä Cramo-brändin muutokseen liittyviä kuluja 4,2 miljoonaa euroa ja poistoja 0,2 miljoonaa euroa.

Sijoitetun pääoman tuotto (ROI, rullaava 12 kuukautta) oli 13,7 (11,7) prosenttia ja oman pääoman tuotto (ROE, rullaava 12 kuukautta) 18,4 (15,5) prosenttia.

INVESTOINNIT JA POISTOT

Bruttoinvestoinnit pitkäaikaisiin varoihin olivat 175,5 (111,9) miljoonaa euroa ja kohdistuivat pääasiassa vuokrauspalveluiden hankintaan. Kauden aikana tehnyt yritysostot eivät sisälly bruttoinvestointeihin.

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja ohjelmistoihin kohdistuneet poistot olivat katsauskaudella 62,4 (51,1) miljoonaa euroa. Yritysostojen aiheuttamat aineettomien hyödykkeiden poistot olivat 4,1 miljoonaa euroa. Liikearvon yhteismäärä katsauskauden lopussa oli 152,4 miljoonaa euroa.

Kysynnän kasvu kaikilla päämarkkinoilla vaatii konsernilta investointitasoa kasvattamista myös vuonna 2008.

RAHOITUS JA TASE

Liiketoiminnan rahavirta oli positiivinen 138,7 (103,9) miljoonaa euroa. Investointien rahavirta oli -175,2 (-96,3) miljoonaa euroa. Rahoituksen rahavirta oli 13,7 (10,8) miljoonaa euroa. Katsauskauden lopussa yhtiön likvidit rahavarat olivat 18,5 (41,8) miljoonaa euroa. Nettomuutos käteisvaroissa oli -22,8 (18,4) miljoonaa euroa.

Cramo-konsernin korollinen vieras pääoma 31.12.2007 oli 383,5 (347,5) miljoonaa euroa. Pitkäaikaisista lainoista on suojattu koronvaihtosopimuksilla noin 138,4 miljoonaa euroa, jolle määrälle sovelletaan suojauslaskentaa. Cramo allekirjoitti 28.9.2007 sopimuksen 50 miljoonan euron pitkäaikaisesta lisärahoituksesta kasvustrategiansa rahoittamiseksi.

Konsernin korollinen nettovelka 31.12.2007 oli 365,0 (305,6) miljoonaa euroa. Nettovelkaantumistaso oli 109,4 prosenttia (104,6 %).

Taseen loppusumma 31.12.2007 oli 895,0 (770,9) miljoonaa euroa. Omavaraisuusaste oli 37,3 (38,2) prosenttia.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden määrä taseesta oli 487,0 miljoonaa euroa, josta kone- ja laitevuokrauksen osuus oli 367,7 miljoonaa euroa eli 75,5 prosenttia ja siirtokelpoisten tilojen osuus 119,3 miljoonaa euroa eli 24,5 prosenttia. Taseen ulkopuolisten operatiivisten leasing-sopimusten vuokratavastuut 31.12.2007 olivat yhteensä 54,2 (30,3) miljoonaa euroa.

Nettokäyttöpääoma 31.12.2007 oli 28,0 miljoonaa euroa, josta kone- ja laitevuokrauksen osuus oli 24,6 miljoonaa euroa eli 87,8 prosenttia,

ja siirtokelpoisten tilojen osuus 3,4 miljoonaa eli 12,2 prosenttia. Vaihto-omaisuuden arvo 31.12.2007 oli 16,9 miljoonaa euroa, josta siirtokelpoisten tilojen osuus oli 10,8 miljoonaa eli 64,0 prosenttia.

KONSERNIRAKENNE

Cramo-konserniin kuuluivat tilikauden päättyessä emoyhtiö Cramo Oyj ja liiketoimintaa harjoittavina yhtiöinä sen täysin omistamat tytäryhtiöt Suomessa, Ruotsissa, Norjassa, Tanskassa, Virossa, Latviassa, Liettuassa ja Puolassa, Cramo Instant Oy:n tytäryhtiöt Suomessa sekä Suomen Tähtivuokraus Oy:n tytäryhtiöt Puolassa, Tsekin tasavallassa ja Pietarissa Venäjällä. Lisäksi Cramo Oyj omistaa 75 prosenttia Cramo JV Oy:stä, jonka tytäryhtiönä toimii ZAO Cramo Rentakran Venäjällä. Cramo Instant Oy toimi 31.3.2007 saakka nimellä Tilamarkkinat Oy.

Konsernin juridista rakennetta selkiytettiin muun muassa tytäryhtiöiden määrää vähentämällä. Emoyhtiö Cramo Oyj:n harjoittama kone- ja laitevuokrausliiketoiminta Suomessa siirrettiin emoyhtiön kokonaan omistamaan tytäryhtiöön Cramo Finland Oy:öön 1.4.2007. Myös useimmat konsernin operatiiviset tytäryhtiöt Suomen ulkopuolella siirrettiin Cramo Oyj:n suoraan omistukseen 1.4.2007. Ruotsissa lakkautettiin konsernin toimimattomia tytäryhtiöitä ja toimivia tytäryhtiöitä yhdisteltiin toisiinsa. Alankomaiden toiminnoista luovuttiin 1.4.2007 myymällä Cramo Oyj:n hollantilainen tytäryhtiö Cramo Nederland B.V. hollantilaiselle Jaston Groep B.V.:lle.

Kone- ja laitevuokraustoimintaa harjoittaa 268 vuokrauspalvelupisteen verkosto. Siirtokelpoisten tilojen liiketoimintaa harjoittavat Cramo Instant Oy Suomessa ja Cramo Instant AB Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa.

TOIMINNAN KEHITTÄMINEN JA YRITYSJÄRJESTELYT

Cramon pää tavoite vuonna 2007 oli kansainvälisen kasvun vauhdittaminen ja kannattavuuden parantaminen.

Vuoden aikana jatkettiin myös 1.1.2006 aloitettua kehitystyötä Rakentajain Konevuokraamon ja Cramon toimintojen yhdistämisen tuomien synergian hyödyntämiseksi. Konsernin sisäisiä prosesseja ja toimintatapoja yhtenäistettiin ja tehostettiin, ja konsernin yhteisiä tietojärjestelmiä kehitettiin. Eri liiketoiminta-alueiden synergiaetujen saavuttamiseksi kone- ja laitevuokrauksen ja siirtokelpoisten tilojen toiminnot ja palvelutarjonta yhdistettiin siten, että maantieteellisten segmenttien johtajat vastaavat myös siirtokelpoisista tiloista markkina-alueellaan. Tavoitteena on kasvattaa siirtokelpoisten tilojen liikevaihtoa erityisesti Norjassa, Tanskassa, Baltiassa ja Puolassa.

Cramo-brändin muutostoihin saatiin suunnitellusti päätökseen syksyn aikana. Cramon kaikki tytäryhtiöt ja toimipisteet eri maissa toimivat nyt yhteisen Cramo-brändin alla. Tavoitteena on edelleen kehittää vuokrauksen kokonaispalvelukonseptia sekä vuokrauksen ja siirtokelpoisten tilojen tuomia synergiaetuja.

Cramo Oyj:n hallitus tarkisti elokuussa konsernin taloudellisia tavoitteita. Liikevaihdon kasvutavoite nostettiin ”yli 18 prosenttiin” vuodessa, kun se aiemmin oli ”yli 10 prosenttia”. EBITA-tavoite nostettiin ”yli 18 prosenttiin” liikevaihdosta, kun se aiemmin oli ”yli 15 prosenttia”. Oman pääoman tuottotavoite (ROE) asetettiin ”yli 22 prosenttiin”, jota vastaava aiempi tavoite oli yli 18 prosenttia johdettuna aiemmasta sijoitetun pääoman yli 13 prosentin tuotto-tavoitteesta (ROI).

Hallitus vahvisti Cramon strategisiksi tavoitteiksi olla kullakin markkina-alueella kahden suurimman alan toimijan joukossa, asiakkaiden näkökulmasta ensisijainen vaihtoehto sekä toimialan yksi kannattavimmista yrityksistä. Kasvua tavoitellaan sekä organisaation että yritysostoin.

Cramo ilmoitti 9.11.2007, että se tutkii mahdollisuuksia myydä kiinteistöomaisuutensa Suomessa. Mahdollisen myynnin jälkeen

Cramo jatkaisi vuokralaisena pääosassa myytäviä kiinteistöjä. Mahdollisen kaupan arvioidaan toteutuvan vuoden 2008 ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

YRITYSJÄRJESTELYT

Cramon kokonaan omistama ruotsalainen tytäryhtiö Cramo Sverige AB osti 14.11.2007 kahden nostinkaluston vuokraukseen erikoistuneen yhtiön, Kumla Lift AB:n ja Hyrcenter i Skövde AB:n koko osakekannan. Yhtiöiden liikevaihdoksi arvioidaan yhteensä noin 3,2 miljoonaa euroa vuonna 2007, ja niillä on yhteensä 11 työntekijää. Yrityskauppa astui voimaan 1.12.2007.

Cramo ja Skanska Danmark sopivat 30.10.2007 Skanskan kone- ja laitevuokrauskaluston ulkoistamisesta Cramolle Tanskassa. Kauppa sisältää Skanskan henkilöstön, olemassa olevat koneet ja laitteet sekä ulkoiset vuokraussopimukset. Kauppa astui voimaan 1.11.2007. Cramon arvion mukaan yritysosto lisää liikevaihtoa ainakin noin 13,5 miljoonalla eurolla vuodessa. Toimintojen yhdistäminen on käynnistynyt suunnitelmien mukaan. Järjestelyyn liittyy yhteistyösopimus, jonka tavoitteena on lisätä Cramon vuokrauspalveluiden tarjontaa Skanskalle myös muualla Pohjoismaissa.

Syyskuussa Cramo Oyj:n suomalainen tytäryhtiö Cramo Finland Oy sopi Rakennusosakeyhtiö Hartelan työmaatilojen ulkoistamisesta Cramolle. Yhteensä noin 200 työmaatilaa kattava viisivuotinen sopimus on yksi alan ensimmäisiä ulkoistamissopimuksia Suomessa.

Elokuussa Cramo Oyj sopi Venäjän johtavan raskaita nostopalveluja tarjoavan yhtiön ZAO Rentakranin kanssa yhtiön perustamisesta Venäjälle. Cramo Oyj omistaa uudesta yhtiöstä 75 prosenttia ja ZAO Rentakran 25 prosenttia. Cramolla on optio lunastaa vähemmistöosuus itselleen keväällä 2011. Toiminta käynnistyi Moskovassa marraskuussa, ja toimintaa on tarkoitus laajentaa vuodesta 2008 alkaen muihin Venäjän suuriin kaupunkeihin kuten Jekaterinburgiin ja Krasnodariin.

Kesäkuussa Cramo Finland Oy hankki liiketoimintakaupalla Jyväskylän seudulla toimivan Oskarin Vuokrakone Oy:n vuokraus- ja myyntiliiketoiminnan. Yhtiön liikevaihto 28.2.2007 päättyneeltä 12 kuukauden tilikaudelta oli noin 0,8 miljoonaa euroa. Liiketoiminta yhdistettiin konserniin 1.7.2007.

Cramo Oyj:n virolainen tytäryhtiö Cramo Estonia AS hankki 1.6.2007 liiketoimintakaupalla Bygg & Maskin -yritykseltä sen Tallinnassa sijaitsevan Madara-toimipisteen toiminnan. Sen liikevaihto vuonna 2006 oli noin 0,1 miljoonaa euroa. Liiketoiminta yhdistettiin osaksi Cramo-konsernia 1.6.2007.

Toukokuussa Cramo Finland Oy hankki liiketoimintakaupalla Kirkkonummella sijaitsevan JM-Alltrans Oy:n vuokrausliiketoiminnan. JM-Alltrans on keskittynyt pienten maanrakennuskoneiden vuokraukseen, ja sen liikevaihto vuonna 2006 oli noin 1,1 miljoonaa euroa. Liiketoiminta yhdistettiin osaksi Cramo-konsernia 1.5.2007.

Maaliskuussa Cramo Oyj:n kokonaan omistama tytäryhtiö Cramo Sverige AB teki sopimuksen Pohjois-Ruotsissa toimivan Göby AB:n koko osakekannan hankinnasta. Göby on erikoistunut työmaatilojen, työalojen sekä sähköistyksen liittyvien koneiden ja laitteiden vuokraukseen. Yhtiön liikevaihto vuonna 2006 oli noin 3,5 miljoonaa euroa. Göbyn kaksi toimipistettä Sundsvallissa integroitiin osaksi Cramon liiketoimintoja 1.5.2007 alkaen.

Cramo Oyj osti 1.3.2007 Jyväskylän Konevuokraamo Oy:ltä sen vuokraus- ja myyntiliiketoiminnan. Jyväskylän Konevuokraamolla on yksi toimipaikka, ja hankittu liiketoiminta yhdisteltiin osaksi Cramo-konsernia 1.3.2007.

Norjassa Cramo laajensi toimintaansa vuoden 2007 alussa kahdella yrityskaupalla. Cramon norjalainen tytäryhtiö Cramo AS osti 2.1.2007 Hamar Lifttule AS:n ja 4.1.2007 Kongsberg Maskintule AS:n

koko osakekannan. Yhtiöiden liikevaihto oli vuonna 2006 yhteensä 2,65 miljoonaa euroa. Molemmat yhdistettiin osaksi Cramo-konsernia 1.1.2007 alkaen. Myös Cramon liettualaisen tytäryhtiön UAB Cramon joulukuussa 2006 ostama Liettuan johtava nostinvuokraamo UAB Aukstumines Sistemosa (AS) liitettiin osaksi Cramo-konsernia 1.1.2007.

Cramo luopui maaliskuussa liiketoiminnastaan Hollannissa. Jaston Groep B.V. hankki 21.3.2007 päivätyllä sopimuksella konsernin hollantilaisen tytäryhtiön Cramo Nederland B.V.:n. Kauppa astui voimaan 11.4.2007. Alankomaiden toiminnoista luopuminen on osa Cramo-konsernin strategiaa, jonka mukaan yhtiö keskittyy ydinmarkkina-alueelleen Pohjoismaissa sekä Keski- ja Itä-Euroopan nopeasti kasvaville vuokrauspalvelumarkkinoille.

KONSERNIN JOHTO

Konsernijohtajana ja Cramo Oyj:n toimitusjohtajana on jatkanut Vesa Koivula. Konsernin ylimpään johtoryhmään (Executive Committee) kuuluivat vuoden lopussa toimitusjohtaja Vesa Koivula, varatoimitusjohtaja Göran Carlson ja talous- ja rahoitusjohtaja Martti Ala-Härkönen. Konsernin johtoryhmään (Group Management Team) kuuluivat lisäksi johtajat Tatu Hauho (Suomi), Magnus Rosén (Skandinavia), Jarmo Laasanen (Muu Eurooppa) ja Ossi Alastalo (siirtokelpoisten tilojen liiketoiminnan kehitys) sekä viestintäjohtaja Anders Collman, kalustohallinnosta vastaava johtaja Mats Stenholm ja tietohallintojohtaja Eva Harström.

Konsernin varatoimitusjohtaja Göran Carlson nimitettiin liiketoiminnan kehittämisestä ja strategisesta suunnittelusta vastaavaksi johtajaksi 1.1.2008 alkaen. Göran Carlson jatkaa varatoimitusjohtajana ja raportoi konsernin toimitusjohtaja Vesa Koivulalle. Samassa yhteydessä Skandinavian liiketoiminnosta vastaava johtaja siirtyi raportoimaan Göran Carlsonin sijaan toimitusjohtaja Vesa Koivulalle.

HENKILÖSTÖ

Konsernin palveluksessa oli katsauskaudella keskimäärin 2 270 (1 828) henkeä. Kone- ja laitevuokrauksessa työskenteli 2 031 (1 634) ja siirtokelpoisten tilojen toiminnoissa 239 (194) henkeä. Yritys- ja liiketoimintakaupat sekä ulkoistussopimukset toivat yhteensä noin 110 työntekijää. Hollannin liiketoiminnosta luopuminen vähensi noin 90 työntekijää.

Henkilöstö jakaantui maantieteellisesti seuraavasti: Suomi 34,5 (33,2) %, Ruotsi 28,8 (33,4) %, Länsi-Eurooppa 13,5 (13,8) % sekä Muu Eurooppa 23,2 (19,6) %.

Konsernin voimakas kasvu edellyttää henkilöstön osaamisen jatkuvaa kehittämistä. Vuonna 2007 henkilöstön kehittämisessä korostuivat markkina-alueiden paikalliset tarpeet. Erityisesti keskityttiin myynti- ja asiakaspalvelun ja esimiestaitojen kehittämiseen sekä vuokrauskalustoon liittyvän teknisen osaamisen vahvistamiseen. Henkilöstön kehittämisohjelmista pyritään tekemään tulevaisuudessa yhä selkeämmin koko konsernin kattavia. Vuonna 2007 yhtenäistettiin johdon ja henkilöstön palkitsemisjärjestelmät ja bonus-palkkiojärjestelmä laajennettiin koskemaan lähes koko henkilöstöä.

HENKILÖSTÖ SEGMENTEITTÄIN

	Henkilömäärä		Prosenttia koko henkilöstöstä	
	2007	2006	2007	2006
Kone- ja laitevuokraus				
Suomi	584	449	25,7	24,6
Ruotsi	618	574	27,2	31,4
Länsi-Eurooppa	306	253	13,5	13,8
Muu Eurooppa	529	358	23,3	19,6
Kone- ja laitevuokraus yhteensä	2 037	1 634	89,7	89,4
Siirtokelpoisten tilojen vuokraus	233	194	10,3	10,6
Yhteensä	2 270	1 828	100,0	100,0

HENKILÖSTÖN IKÄJAKAUMA

	Henkilömäärä		Prosenttia koko henkilöstöstä	
	2007	2006	2007	2006
-23	135	82	6,0	4,5
24-35	696	477	30,7	26,1
36-45	714	618	31,4	33,8
46-60	601	534	26,5	29,2
60+	124	117	5,4	6,4
	2 270	1 828	100,0	100,0
Emoyhtiön palveluksessa keskimäärin	20	449		

RISKIENHALLINTA

Cramo-konserni uusi riskienhallintapolitiikkansa vuonna 2007. Riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että Cramon liiketoimintaan liittyvät riskit tunnistetaan ja niitä arvioidaan ja seurataan jatkuvasti. Riskienhallinta on Cramossa jatkuvaa ja järjestelmällistä toimintaa, jonka tavoitteena on estää henkilövahingot, turvata Cramo-konsernin omaisuus sekä taata konsernin vakaa ja kannattava taloudellinen kasvu.

STRATEGISET RISKIT

Konsernin liiketoiminta on riippuvainen yleisestä talouskehityksestä ja rakentamis- ja kiinteistömarkkinoiden aktiivisuudesta. Näiden markkinoiden epäedullisella kehityksellä saattaa olla haitallinen vaikutus konsernin toimintaan, tulokseen ja taloudelliseen asemaan. Kysyntään ja hintakehitykseen liittyvää riskiä on pyritty tasaamaan jakamalla liiketoiminta eri tuote- ja asiakassegmentteihin sekä lieventämällä riippuvuutta yhdestä maantieteellisestä markkinasta.

Kausivaihtelut ovat olleet historiallisesti tyypillisiä rakennusteollisuudelle. Siitä huolimatta, että Cramo on vähentänyt riippuvuuttaan rakennusteollisuudesta, konsernin liikevaihto ja tulos vaihtelevat huomattavasti eri vuosineljänneksinä konevuokrausliiketoiminnalle tyypillisellä tavalla. Koska konsernin liiketoiminta on riippuvainen talouden yleisestä kehityksestä, suhdannevaihtelut vaikuttavat konsernin liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan. Mahdollisia suhdannevaihteluiden epäsuotuisia vaikutuksia konserni pyrkii tasaamaan huolehtimalla palvelutuotantonsa kustannustehokkuudesta ja kone-, laite- ja palvelutarjontansa kilpailukyvyistä.

Laajentuminen ja liiketoiminnan kehitys perustuu osittain yritysostoihin. Yritysostojen riskit saattavat liittyä muun muassa paikallisten markkinoiden tuntemukseen, asiakkaisiin, avainhenkilöihin ja toimittajiin. Tavoitteena on ottaa riskit huomioon huolellisen valmistelun ja yrityskaupan järjestelmällisen seurannan avulla. Laajentuminen uusille maantieteellisille alueille altistaa kulttuurisille, poliittisille, taloudellisille sekä sääntely- ja juridisille riskeille.

Lisäksi konsernin investointien määrään, kohdentamiseen ja ajoitukseen sekä muihin strategisen tason liiketoimintapäätöksiin liittyy riskejä. Tavoitteena on hallita investointeihin liittyviä riskejä muun muassa huolellisella investointien hyväksymismenettelyllä ja tulevaa markkinakehitystä arvioivia ulkoisia ja sisäisiä riskimittareita hyödyntäen, joita seurataan maayhtiökohtaisesti kuukausittain.

OPERATIIVISET RISKIT

Konsernin operatiivisiin riskeihin kuuluvat muun muassa henkilöstöön liittyvät riskit, sopimusriskit, työturvallisuusriskit, tietotekniikkaan liittyvät riskit, yleisten lakien ja säädösten noudattamiseen liittyvät riskit, konsernin hallinnointiperiaatteisiin liittyvät riskit sekä liiketoimintaprosesseihin liittyvät riskit.

Konsernin johtoryhmä määritteli ja priorisoi vuonna 2007 konsernin tärkeimmät riskit. Merkittävimpien riskien hallinnoimiseksi

kehitettiin eteenpäin toimenpidesuunnitelmia ja riskimittareita sekä erikseen suunnitelma taloudellisen taantuman varalle. Konsernin uudisti ja otti käyttöönsä vuonna 2007 myös uuden corporate governance -ohjeistuksen.

TALOUDELLISET JA RAHOITUSRISKIT

Taloudellisten ja rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on turvata yhtiön laadukas ulkoinen ja sisäinen taloudellinen raportointi, konsernin rahoituksen saatavuus sekä minimoida toimintaympäristön ja rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen.

Konsernin pääasiallisia rahoitusriskejä ovat rahavirran korkoriski, valuuttariski, luottoriski ja likviditeettiriski. Korkoriskin hallitsemiseksi konsernin lainanotto ja sijoitukset on hajautettu kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin instrumentteihin. Korkoriskin hallitsemiseksi käytetään hyväksi johdannaissojimuksia, kuten koronvaihtosopimuksia. Valuuttariski muodostuu pääasiassa nettosijoituksista ulkomaisiin yksiköihin sekä valuuttamääräisistä lainoista, ja suojausinstrumentteina on käytetty muun muassa valuuttatermiinejä. Suojaustoiminnan tavoitteena on suojata konserni merkittäviltiltä rahoitusriskeiltä.

Konsernin rahoitustoiminto otti käyttöönsä uudistetun rahoituspolitiikan vuonna 2007, ja siinä on määritelty suojaustoiminnan tavoitteet ja periaatteet sekä rahoitustoiminnan vastuut ja menettelytavat. Konsernin rahoitus on keskitetty emoyhtiöön ja konserniyhtiöiden rahoitus hoidetaan pääsääntöisesti konsernin sisäisillä lainoilla. Konsernirahoitus tunnistaa, analysoi ja hallitsee rahoitusriskejä yhteistyössä konserniyhtiöiden kanssa.

LIIKETAPAHTUMARISKIT

Konsernin liiketapahtumariskejä ovat muun muassa kaluston vuokraamiseen ja toiminnan häiriöttömään jatkumiseen liittyvät riskit, joita on mahdollista hallinnoida vakuutusin. Kattava vakuutusturva on oleellinen osa Cramo-konsernin riskienhallintapolitiikkaa.

YMPÄRISTÖRISKIT

Ympäristövastuu on yhä tärkeämpi osa Cramon liiketoimintamallia. Cramon ympäristövastuuseen kuuluu huolehtia, että vuokrattavat koneet, laitteet ja toimitilat ovat korkealaatuisia ja huolellisesti huollettuja ja kunnostettuja. Laitehankinnoissa huomioidaan kaluston valmistuksen ja käytön ympäristökuormitus. Laitteiden elinkaari pidetään pitkänä huolellisella kunnossapidolla. Cramon toiminnot Ruotsissa, Tanskassa ja Norjassa on sertifioitu ISO 14001 -ympäristö- ja ISO 9001 -laatu- ja toimintajärjestelmien mukaisesti. Suomessa Cramon laatu- ja toimintajärjestelmää ohjaa Det Norske Veritasin myöntämä ISO 9001:2000 -laatusertifikaatti.

Konserni pyrkii minimoimaan ympäristöhaittoja kierrättämällä koneita, laitteita sekä toimitiloja käyttäjältä toiselle. Ympäristökuormitusta pyritään rajoittamaan luovuttamalla laitteet testattuina ilman tarpeettomia pakkauksia. Aluekohtaiset tulosyksiköt vastaavat kemikaalien ja ongelmajätteiden varastoinnista ja jälleenkäsittelystä. Käytöstä poistettavasta laitteesta syntyvä materiaali kierrätetään mahdollisimman kattavasti. Konserni kykenee vähentämään rakentamisen ympäristökuormitusta myös kone- ja laitekantansa korkeilla käyttöasteilla.

OSAKKEET, OSAKEPÄÄOMA JA OPTIO-OHJELMAT

Cramo Oyj:n osakepääoma 31.12.2007 oli 24 834 753,09 euroa ja osakkeiden lukumäärä 30 660 189 kappaletta.

Osakepääoma ja osakkeiden lukumäärä korottuivat vuoden aikana seuraavasti:

Tammi-maaliskuun aikana Cramon 2002A/B-optio-oikeuksilla merkittiin yhteensä 362 596 osaketta. Osakemerkinnöistä johtuvat osakepääoman korotukset, yhteensä 293 702,76 euroa, merkittiin kaupparekisteriin 8.3.2007, 12.4.2007 sekä 8.5.2007. Kaupankäynti

osakkeilla alkoi OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingissä 9.3.2007, 13.4.2007 sekä 9.5.2007.

Huhti-kesäkuun aikana Cramon 2002A/B-optio-ohjelman perusteella hyväksyttiin yhteensä 74 551 osakkeen merkinnät. Osakemerkinnöistä johtuvasta osakepääoman korotuksesta EUR 54 067,50 merkittiin kaupparekisterin 12.4.2007. Tämän seurauksena osakepääoma nousi 24 828 515,28 euroon ja osakkeiden lukumäärä 30 652 488 kappaaleeseen. Uudet osakkeet otettiin kaupankäynnin kohteeksi OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingissä 13.4.2007. Osakepääoman korotus 6 237,81 euroa merkittiin kaupparekisterin 8.5.2007, ja nämä uudet osakkeet otettiin kaupankäynnin kohteeksi 9.5.2007.

Merkintäaika yhtiökokouksen 4.4.2002 päättämällä optio-ohjelmalla päättyi 31.3.2007. Tässä 2002 optio-ohjelmassa yhtiön avainhenkilöille annettiin yhteensä 670 000 optio-oikeutta, jotka oikeuttivat yhteensä 670 000 Cramo Oyj:n osakkeen merkintään. Osakepääoma olisi voinut tämän optio-ohjelman perusteella kasvaa 1 132 300,00 eurolla. Se kasvoi 1 132 279,70 eurolla. Osakkeen merkintähinta oli yhtiön B-osakkeen vaihdolla painotettu keskimurssi 5.4.-4.6.2002 lisättyä 10 prosentilla eli 5,27 euroa, ja sitä alennettiin ennen osakemerkintää jaettavien osinkojen määrällä kunkin osingonjaon täsmäytyspäivänä. Osingonmaksujen seurauksena merkintähinta alentui 0,50 eurolla 7.4.2003, 0,50 eurolla 7.4.2004, 0,30 eurolla 13.12.2004, 0,25 eurolla 11.4.2005 ja 0,25 eurolla 11.4.2006, jolloin merkintähinnaksi tuli 3,47 euroa per osake. Vuoden 2002 optio-ohjelmaan liittyvät B-optio-oikeudet ovat olleet kaupankäynnin kohteena yhdessä listattujen 2002 A-optio-oikeuksien kanssa 2.5.2006 alkaen.

VOIMASSAOLEVAT OPTIO-OHJELMAT

Ylimääräinen yhtiökokous 20.11.2006 päätti optio-ohjelmasta, jossa optio-oikeuksien määrä on yhteensä enintään 3 000 000 kappaletta ja jotka oikeuttavat merkitsemään yhteensä enintään 3 000 000 yhtiön uutta osaketta. Optio-oikeuksilla merkittävien osakkeiden merkintäaika on optio-oikeuksilla 2006A 1.10.2009-31.1.2011, optio-oikeuksilla 2006B 1.10.2010-31.1.2012 ja optio-oikeuksilla 2006C 1.10.2011-31.1.2013. Merkintähinta optio-oikeudella 2006A on 14,51 euroa eli Cramo Oyj:n osakkeen vaihdolla painotettu keskimurssi 1.10.-31.10.2006. Merkintähinta optio-oikeudella 2006B on osakkeen vaihdolla painotettu keskimurssi 1.10.-31.10.2007 eli 26,47 euroa, ja optio-oikeudella 2006C osakkeen vaihdolla painotettu keskimurssi 1.10.-31.10.2008. Merkintähinnasta vähennetään vuosittain jaettu osinko.

Cramo-konsernin avainhenkilöillä oli 31.12.2007 yhteensä 813 000 2006A-optio-oikeutta ja 904 000 2006B-optio-oikeutta. Vuoden 2006 optio-ohjelman piirissä on noin 80 konsernin avainhenkilöä.

YHTIÖKOKOUS

Cramo Oyj:n varsinainen yhtiökokous 18.4.2007 käsitteli varsinaiselle yhtiökokoukselle yhtiöjärjestyksen mukaan kuuluvat asiat ja päätti vahvistaa yhtiön ja konsernin tilinpäätöksen vuodelta 2006.

Yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että osinkoa jaetaan 0,50 euroa osaketta kohden. Yhtiökokous myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tilikaudelta 2006.

Yhtiökokous valitsi yhtiön hallitukseen uudelleen Gunnar Glibbergin, Stig Gustavsonin, Eino Halosen, Hannu Krogeruksen ja Juhani Nurminen. Uutena jäsenenä hallitukseen valittiin Esko Mäkelä. Teollisuusneuvos Esko Mäkelä (DI, MBA) on toiminut YIT Oyj:n varatoimitusjohtajana ja talousjohtajana vuosina 1987-2006.

Yhtiökokous valitsi yhtiön varsinaisiksi tilintarkastajiksi KHT Tomi Englundin ja tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oyj:n.

HALLITUKSEN VOIMASSAOLEVAT VALTUUDET

Hallituksella ei ole valtuuksia vaihtovelkakirjalainan ottamiseen, osakepääoman korottamiseen tai omien osakkeiden hankkimiseen.

HALLINTO JA TILINTARKASTAJAT

Cramo Oyj:n hallituksessa ovat toimineet 18.4.2007 alkaen Stig Gustavson (puheenjohtaja), Eino Halonen (varapuheenjohtaja), Gunnar Glifberg, Hannu Krogerus, Juhani Nurminen ja Esko Mäkelä.

Tarkastusvaliokunnan muodostivat Eino Halonen (puheenjohtaja), Esko Mäkelä ja Juhani Nurminen. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan muodostivat Stig Gustavson (puheenjohtaja), Gunnar Glifberg ja Hannu Krogerus.

Hallituksen jäsenistä Stig Gustavson, Hannu Krogerus, Esko Mäkelä ja Juhani Nurminen ovat yhtiöstä ja sen suurimmista osakkeenomistajista riippumattomia. Gunnar Glifberg on suurimmista osakkeenomistajista riippumaton, mutta syksyyn 2005 saakka Cramo AB:n entisenä toimitusjohtajana toimineena hän on yhtiöstä riippuvainen syksyyn 2008 saakka. Eino Halonen on yhtiöstä riippumaton, mutta Keskinäisen Henkivakuutusosakeyhtiön Suomen toimitusjohtajana ja konsernihoitajana suurimmista osakkeenomistajista riippuvainen 31.12.2007 asti.

Hallituksessa toimivat 18.4. 2007 saakka Gunnar Glifberg, Stig Gustavson, Phil van Haarlem, Eino Halonen, Pekka Heusala, Hannu Krogerus ja Juhani Nurminen. Tarkastusvaliokuntaan kuuluivat 18.4.2007 saakka Pekka Heusala (puheenjohtaja), Eino Halonen ja Phil van Haarlem. Nimitys- ja palkitsemisvaliokuntaan kuuluivat Stig Gustavson (puheenjohtaja), Pekka Heusala ja Hannu Krogerus. Gunnar Glifbergia lukuun ottamatta kaikki hallituksen jäsenet olivat yhtiöstä riippumattomia. Suurimmista osakkeenomistajista olivat riippumattomia Glifberg, Gustavson, Heusala, Nurminen, Krogerus ja Phil van Haarlem.

Hallitus kokoontui vuonna 2007 yhdeksän kertaa, tarkastusvaliokunta neljä kertaa ja nimitys- ja palkitsemisvaliokunta kolme kertaa.

Hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen omistivat 31.12.2007 henkilökohtaisesti tai määräysvalta-yhtiöidensä kautta yhteensä 111 549 Cramo Oyj:n osaketta, mikä edustaa 0,36 prosenttia yhtiön koko osake- ja äänimäärästä, sekä optioita yhteensä 0 kappaletta.

Varsinaisina tilintarkastajina on toiminut KHT Tomi Englund ja tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy, jossa päävastuullisena tilintarkastajana toimi KHT Erkkä Talvinko.

Cramo Oyj noudattaa Helsingin Pörssin, Keskuskauppakamarin sekä Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton suositusta listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä (corporate governance). Cramo Oyj:n sisäpiiriohjeet perustuvat arvopaperimarkkinalakiin, Rahoitustarkastuksen sääntöihin ja määräyksiin sekä Helsingin Pörssin 1.1.2006 voimaan tulleeseen sisäpiiriohjeeseen. Suomen Arvopaperikeskus Oy pitää sisäpiirirekisteriä Cramo Oyj:n pysyvistä sisäpiiriläisistä, joiden omistustiedot ovat nähtävissä myös Cramo Oyj:n verkkosivuilta.

HALLITUKSEN VOITONJAKOEHDOTUS

Hallitus määritteli yhtiön voitonjakopolitiikan helmikuussa 2007 seuraavasti: "Cramo Oyj:n voitonjakotavoitteena on jakaa noin kolmannes konsernin vuosittaisesta tuloksesta joko osakkeiden takaisinostoina ja/tai osinkoina. Tavoitteena on säilyttää tasaisesti kasvava osinkovirta, ottaen kuitenkin huomioon konsernin kasvun vaatimat investoinnit."

Hallitus esittää varsinaiselle yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 1.1.-31.12.2007 jaetaan osinkoa 0,65 euroa osakkeelta. Hallitus on arvioinut yhtiön tulevaa toimintaa ja katsoo, että ehdotettu osingonjako ei muodosta riskiä yhtiön maksukyvyille.

KATSAUSKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Cramo ilmoitti 10.1.2008, että sen ruotsalainen tytäryhtiö Cramo Sverige AB on solminut Skanska Sverige AB:n kanssa sopimuksen,

jossa Cramo nimetään Skanskan ensisijaiseksi nostinkaluston toimittajaksi. Sopimus koskee tässä vaiheessa Ruotsia, mutta sitä on mahdollista laajentaa Skanskan yhtiöihin muissa Pohjoismaissa. Osapuolet arvioivat sopimuksen vuotuiseksi arvoksi 6,5 miljoonaa euroa.

Skandinavian toiminnoista vastaava johtaja Magnus Rosén ilmoitti 14.1.2008 eroavansa yhtiön palveluksesta.

UBS AG ilmoitti Cramo Oyj:lle 29.1.2008, että sen yhtiöiden UBS AG (Switzerland) ja UBS AG London Branch omistus Cramo Oyj:ssä on ylittänyt viiden prosentin rajan 28.1.2008. Yhtiö omisti ilmoituksen jälkeen 1 677 610 Cramo Oyj:n osaketta, joka oli 5,47 prosenttia Cramon osake- ja äänimäärästä.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Rahoitusmarkkinoiden ja Yhdysvaltojen talouskehityksen epävarmuudesta huolimatta vuokrauspalveluiden kysynnän odotetaan jatkuvan suotuisana Cramon toimintaympäristössä. Lisääntyvä rakentaminen sekä teollisuuden ja julkisen sektorin merkittävät infrastruktuurihankkeet pitävät yllä kone- ja laitevuokrauksen kasvua. Pohjoismaissa rakentamisen kasvun ennustetaan jatkuvan mutta viime vuosia alhaisemmalla tasolla. Rakentamisen kokonaiskasvua hidastaa asuinrakentamisen väheneminen, mutta teollisuus- ja liikerakentaminen sekä maa- ja vesirakentaminen lisääntyvät edelleen. Keski- ja Itä-Euroopassa rakentamisen kasvun odotetaan jatkuvan vahvana, joskin Baltian maissa kasvu hidastuu. Koneiden ja laitteiden vuokrauksen arvioidaan kasvavan rakentamista nopeammin johtuen vuokrauksen yleistymisestä eli penetraatioasteen noususta, kaluston ulkoistusten lisääntymisestä sekä vuokraukseen liittyvien palveluiden kysynnän kasvusta. Myös siirtokelpoisten tilojen kysynnän odotetaan jatkuvan kasvuaan. Siirtokelpoisten tilojen tarvetta lisäävät muuttoliike, väestörakenteen muutokset sekä teollisuuden tarve joustaville tilaratkaisuille.

Kysynnän kasvu kaikilla päämarkkinoilla vaatii konsernilta investointitason kasvattamista myös vuonna 2008.

Strategiansa mukaisesti konserni pyrkii edelleen vahvistamaan markkina-asemaansa kaikilla markkina-alueillaan. Konserni jatkaa uusien kasvumahdollisuuksien kartoittamista sekä Pohjoismaissa että Keski- ja Itä-Euroopassa. Tavoitteena on olla alan kahden suurimman palveluntarjoajan joukossa kullakin markkinalla. Uutena kasvumahdollisuutena nähdään siirtokelpoisten tilojen tarjonta Keski- ja Itä-Euroopassa.

Cramon liiketoiminnan merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät maailmanlaajuisen talouskehityksen lisäksi kunkin maan suhdanne- ja talouskehitykseen, korkotason ja valuuttakurssien vaihteluihin sekä yritystosten onnistumiseen. Rahoitusmarkkinoiden ja Yhdysvaltojen talouskehityksen lisääntyvien epävarmuustekijöiden vaikutukset Cramon liiketoimintaan ovat toistaiseksi olleet vähäisiä.

Konsernin sisäiset ja ulkoiset mittarit tukevat näkemystä, jonka mukaan sekä konsernin liikevaihdon kasvu että EBITA-marginaali ylittävät 18 prosenttia vuonna 2008 konsernin taloudellisten tavoitteiden mukaisesti. Makrotaloudelliset muutokset saattavat kuitenkin muuttaa tätä näkemystä.

LIIKETOIMINNAN KESKEISET TUNNUSLUVUT

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT			IFRS 2007	IFRS 2006	IFRS 2005	IFRS 2004	FAS 2004	FAS 2003
Liikevaihto	Me		496,4	402,4	77,0	71,4	73,0	58,7
muutos %	%		+ 23,4	+422,6	+7,8		+24,2	-3,8
Liikevoitto	Me		91,8	68,6	18,0	14,4	12,1	10,1
% liikevaihdosta	%		18,5	17,0	23,3	20,1	16,6	17,2
Voitto ennen veroja	Me		75,8	56,6	16,2	13,0	11,5	9,8
% liikevaihdosta	%		15,3	14,1	21,1	18,2	15,8	16,7
Tilikauden voitto	Me		57,5	41,9	11,9	9,2	8,0	8,0
% liikevaihdosta	%		11,6	10,4	15,5	12,9	10,9	13,7
Oman pääoman tuotto	%		18,4	15,5	24,0	19,9	16,4	21,1
Sijoitetun pääoman tuotto	%		13,7	11,7	18,6	16,6	16,9	15,6
Omavaraisuusaste	%		37,3	38,2	49,0	48,9	56,3	61,3
Bruttoinvestoinnit pysyviin vastaaviin	Me		175,5	111,9	29,6	15,0	12,0	16,6
% liikevaihdosta	%		35,4	27,8	38,5	21,0	16,4	28,2
Oma pääoma	Me		333,7	292,2	54,1	45,4	47,1	52,8
Korolliset nettovelat	Me		365,0	305,6	48,6	44,2	26,2	20,5
Gearing	%		109,4	104,6				
Henkilöstö keskimäärin	kpl		2 070	1 828	569	538	538	447

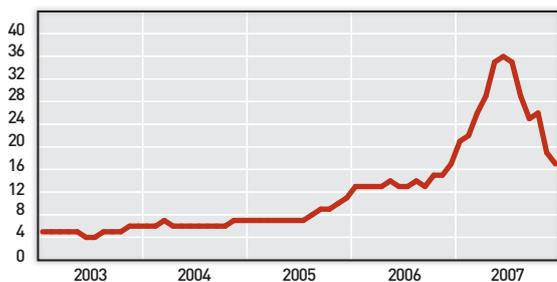
OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

Tulos/osake	€	1,88	1,39	0,83	0,64	0,56	0,57
Tulos/osake *	€	1,87	1,36	0,81	0,63	0,55	0,56
Oma pääoma/osake	€	10,88	9,66	3,77	3,17	3,29	3,60
Osinko/tulos	%	34,6	36,0	30,8	39,5	44,6	140,4
Osinko/osake	€	0,65**	0,50	0,25		0,25	0,80
A/B-sarjan osakekannan markkina-arvo	Me	531,0	571,8	170,4		93,4	82,5
B-sarjan osakkeiden vaihto	kpl	45 714 185	37 070 980	6 830 907		3 495 110	3 048 642
% lukumäärästä	%	149	123	54		28	24
A-sarjan osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä	kpl			1 728 000		1 728 000	1 728 000
B-sarjan osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä	kpl	30 586 040	30 121 137	12 611 807		12 586 507	12 832 518
A-sarjan osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa	kpl			1 728 000		1 728 000	1 728 000
B-sarjan osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa	kpl	30 660 189	30 332 793	14 699 675		12 586 507	12 832 518
Hinta/voitto-suhde (P/E)		9,2	13,9	15,2	10,3	11,7	10,1
Efektiivinen osinkotuotto	%	3,8	2,6	2,0		3,8	13,9
Osakekannan markkina-arvo	Me	531,0	571,8	155,9		82,4	73,8
Keskikurssi	€	26,66	13,44	8,42		6,36	5,02
Viimeinen kaupankäyntikurssi	€	17,32	18,90	12,36		6,55	5,75
Alin kaupankäyntikurssi	€	16,75	11,10	6,15		5,70	4,35
Ylin kaupankäyntikurssi	€	38,80	19,00	12,46		7,45	5,90

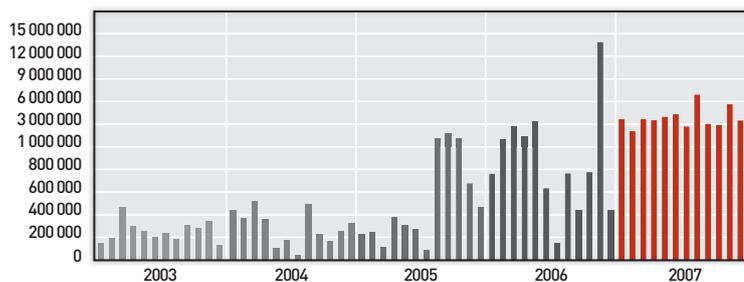
*) Optiotodistusten oikeuttamien osakkeiden laimennusvaikutuksella oikaistuna

***) Hallituksen esitys

OSAKKEEN KURSSIKEHITYS, €

OSAKKEEN VAIHTO KUUKAUSITTAIN, KPL

YLEISLAUSEKE

Tietty lausunnot tässä toimintakertomuksessa ovat tulevaisuuteen kohdistuvia ja perustuvat johdon tämänhetkisiin näkemyksiin. Luonteensa vuoksi ne sisältävät riskiä ja epävarmuutta ja ovat alttiita yleisen taloudellisen tai toimialan tilanteen muutoksille.

KONSERNITASE, 1 000 €

VARAT	Liitetieto	31.12.2007	31.12.2006
PITKÄAIKAISET VARAT			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	6	487 038	367 950
Aineettomat hyödykkeet	7	95 359	95 452
Liikearvo	7	152 367	152 802
Myytavissä olevat sijoitukset	6	332	320
Laskennalliset verosaamiset	14	2 974	2 423
Saamiset	9	3 954	446
Yhteensä		742 024	619 393
LYHYTAIKAISET VARAT			
Vaihto-omaisuus	8	16 903	15 788
Myyntisaamiset ja muut saamiset	9	115 250	91 469
Verosaamiset		2 298	2 310
Johdannaisinstrumentit	29		113
Rahavarat	10	18 489	41 823
Yhteensä		152 940	151 503
VARAT YHTEENSÄ		894 964	770 896
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
	Liitetieto	31.12.2007	31.12.2006
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma	12	24 835	24 508
Osakeanti	12		143
Ylikurssirahasto	12	186 910	185 836
Arvonmuutosrahasto	12	117	117
Suojausrahasto	12	6 334	3 301
Muuntoerot	12	-1 867	2 818
Kertyneet voittovarot	12	117 351	75 521
Oma pääoma yhteensä		333 680	292 244
PITKÄAIKAISET VELAT			
Varaukset	11	363	348
Laskennalliset verovelat	14	62 200	51 829
Korolliset velat	13	274 087	306 968
Yhteensä		336 650	359 145
LYHYTAIKAISET VELAT			
Korolliset velat	13	109 387	40 499
Ostovelat ja muut velat	15	105 762	76 274
Verovelat		9 485	2 734
Yhteensä		224 634	119 507
Velat yhteensä		561 284	478 652
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		894 964	770 896

KONSERNIN TULOSLASKELMA, 1 000 €

	Liitetieto	1.1.–31.12.2007	1.1.–31.12.2006
LIIKEVAIHTO		496 428	402 425
Liiketoiminnan muut tuotot	17	7 798	3 507
Varaston muutos	18	966	-184
Valmistus omaan käyttöön		15 379	7 754
Materiaalit ja palvelut	18	-106 396	-74 256
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	19	-101 608	-83 773
Poistot ja arvonalentumiset	6	-62 356	-51 060
Yrityshankinnasta aiheutuneet aineettomien hyödykkeiden poistot	7	-4 119	-4 265
Liiketoiminnan muut kulut	20	-154 248	-131 579
LIIKEVOITTO		91 844	68 569
Rahoituskulut (netto)	21	-16 036	-11 984
VOITTO ENNEN VEROJA		75 808	56 585
Tuloverot	22	-18 323	-14 641
TILIKAUDEN VOITTO		57 485	41 944
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu:			
Tulos/osake, €	23	1,88	1,39
Laimennusvaikutuksella oikaistu tulos/osake, €	23	1,87	1,36

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA, 1 000 €

	Osake- pääoma	Osake- anti	Yli- kurssi- rahasto	Arvon- muutos- rahasto	Suojaus- rahasto	Muunto- erot	Kertyneet voitto- varat	Yhteensä
OMA PÄÄOMA 1.1.2006	24 234	32	1 607	117		114	28 027	54 131
Muuntoerot						2 704	2	2 706
Suojausrahasto					3 301			3 301
Suoraan omaan pääomaan kirjatut nettotulot					3 301	2 704	2	6 007
Tilikauden voitto							41 944	41 944
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä					3 301	2 704	41 946	47 951
Osingonjako							-7 513	-7 513
Optiomerkinnot, rekisteröity	196	-32	650					814
Optiomerkinnot, rekisteröimätön		143						143
Osakeperusteiset maksut							442	442
Osakesarjojen yhdistäminen	560							560
Cramo Holding B.V.:n osakkeet	12 137		184 159					196 296
Cramo Holding B.V.:n osakkeiden antikulut			-580					-580
Vasta-arvon aleneminen	-12 619						12 619	
Yhteensä	274	111	184 229		3 301	2 704	47 494	238 113
OMA PÄÄOMA 31.12.2006	24 508	143	185 836	117	3 301	2 818	75 521	292 244
OMA PÄÄOMA 1.1.2007	24 508	143	185 836	117	3 301	2 818	75 521	292 244
Muuntoerot						-4 685	-2 134	-6 819
Suojausrahasto					3 033			3 033
Suoraan omaan pääomaan kirjatut nettotulot					3 033	-4 685	-2 134	-3 786
Tilikauden voitto							57 485	57 485
Tilikaudella kirjatut tuotot ja kulut yhteensä					3 033	-4 685	55 351	53 699
Osingonjako							-15 326	-15 326
Optiomerkinnot, rekisteröity	327	-143	1 074					1 258
Osakeperusteiset maksut							1 805	1 805
Yhteensä	327	-143	1 074		3 033	-4 685	41 830	41 436
OMA PÄÄOMA 31.12.2007	24 835		186 910	117	6 334	-1 867	117 351	333 680

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA, 1 000 €

	1.1.–31.12.2007	1.1.–31.12.2006
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto	91 844	68 569
Oikaisut:		
Suunnitelman mukaiset poistot	66 474	55 326
Käyttöpääoman muutos ¹⁾	112	-2 135
Rahoituskulut	-14 731	-13 128
Rahoitustuotot	694	1 523
Verot	-3 170	-4 745
Muut liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa	-2 570	-1 530
Liiketoiminnan rahavirta	138 653	103 880
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-175 493	-109 015
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynti	9 490	13 416
Tytäryhtiö- ja liiketoimintahankintojen nettorahavirta	-20 638	-655
Tytäryhtiömyynti	11 407	
Investointien rahavirta	-175 234	-96 254
Rahoituksen rahavirta		
Osakeannista saadut maksut	1 258	787
Korollisten velkojen lisäys (+), vähennys (-)	34 393	-17 066
Leasing velkojen lisäys (+), vähennys (-)	-6 590	34 610
Maksetut osingot	-15 326	-7 513
Rahoituksen rahavirta	13 735	10 818
Rahavarojen muutos	-22 846	18 444
Rahavarat 1.1.	41 823	1 850
Muuntoero	-488	302
Cramo Holding B.V. tytäryhtiöhankinnan rahavarat		21 227
Rahavarat 31.12.	18 489	41 823
1) Käyttöpääoman muutos:		
Vaihto-omaisuuden lisäys (-), vähennys (+)	-1 217	-3 966
Lyhytaikaiset liikesaamisten lisäys (-), vähennys (+)	-26 551	-14 697
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+), vähennys (-)	27 880	16 528
Yhteensä	112	-2 135

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. YRITYKSEN PERUSTIEDOT

Cramo Oyj on palveluyritys, joka tarjoaa kone- ja laitevuokrauspalveluja sekä vuokraa ja myy siirtokelpoisia tiloja. Kone- ja laitevuokraus koostuu rakennuskoneiden ja -laitteiden vuokrauksesta ja vuokraukseen liittyvistä palveluista. Cramo toimii 10 maassa Pohjoismaissa sekä Keski- ja Itä-Euroopassa 268 toimipisteessä ja sillä on 2 270 työntekijää.

Cramo Oyj on suomalainen julkinen osakeyhtiö, joka toimii Suomen valtion lainsäädännön alaisena. Yhtiön kotipaikka on Vantaa ja sen pääkonttorin osoite on Kalliosolantie 2, 01740 Vantaa, Suomi. Cramo Oyj:n osakkeet on listattu OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingissä.

Hallitus on hyväksynyt tämän konsernitilinpäätöksen julkistettavaksi 14. helmikuuta 2008.

2. YHTEENVETO MERKITTÄVIMMISTÄ LAADINTAPERIAATTEISTA

Konsernia koskevan taloudellisen informaation laadinnassa noudatetut merkittävimmät laadintaperiaatteet on selostettu alla. Näitä periaatteita on noudatettu johdonmukaisesti esitettyjen vuosien tietojen laadinnassa, ellei toisin ole mainittu.

2.1 LAADINTAPERUSTA

Tämä Cramon konsernitilinpäätös on laadittu EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti.

Tämä IFRS-konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen, lukuun ottamatta myytävissä olevia sijoituksia ja johdannaisia, jotka on arvostettu käypään arvoon.

Konsernitilinpäätöksen laatiminen standardien mukaisesti edellyttää tiettyjen arvioiden ja oletusten käyttämistä. Näiden oletusten ja arvioiden käyttäminen vaikuttaa tilinpäätöksessä tilinpäätöspäivänä raportoituihin varoihin ja velkoihin, ehdollisten varojen ja velkojen esittämiseen liitetiedoissa sekä tilikaudelta raportoituihin tuottoihin ja kuluihin. Nämä arviot perustuvat johdon parhaaseen arvioon tapahtumista ja siten lopulliset toteutuvat tulokset voivat erota tehdyistä arvioista. Tietoa arvioista ja oletuksista, joilla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettyihin lukuihin, on esitetty laadintaperiaatteiden kohdassa 4.

Tämä IFRS:n mukaan laadittu konsernitilinpäätös on laadittu olettaen, että yrityksen toiminta on jatkuvaa ja yritys realisoi varansa ja vapautuu veloistaan normaalin liiketoiminnan kautta.

2.2 KONSOLIDOINTI

Konsernitilinpäätökseen sisällytetään yritykset, joiden äänivallasta konserni omistaa yli puolet tai sillä muutoin on oikeus määrätä yhteisön talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta. Tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä päivästä alkaen, jolloin määräysvalta siirtyy yritykselle ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat sekä realisoitumattomat voitot eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta. Tytäryritysten tilinpäätösten laadintaperiaatteet on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin laadintaperiaatteita.

Tytäryritykset on yhdistetty konserniin käyttäen hankintameno menetelmää. Hankintameno on luetaan luovutetut varat käypään

arvoon, syntyneet tai vastattavaksi otetut velat, ja liikkeeseen laske-
tut oman pääoman ehtoiset instrumentit sekä hankinnasta välittömästi aiheutuneet kulut. Liiketoimintojen yhdistymisessä syntynyt nettovarallisuus ja velat sekä ehdolliset velat on arvostettu käypään arvoon hankintapäivänä, vähemmistöosuutta huomioimatta. Liikearvona kirjataan määrä, jolla hankintameno ylittää hankittujen nettovarojen käyvän arvon. Jos hankintameno on vähemmän kuin konsernin osuus tytäryhtiön nettovaroista käypään arvoon arvostetuna, ero kirjataan suoraan tuloslaskelmaan.

2.3 SEGMENTTIRAPORTOINTI

Liiketoimintasegmentti tuottaa tuotteita tai palveluita, joiden riskit ja kannattavuus eroavat toisten liiketoimintasegmenttien riskeistä ja kannattavuudesta. Maantieteellinen segmentti tuottaa tuotteita ja palveluita taloudellisessa ympäristössä, jonka riskit ja kannattavuus eroavat toisenlaisissa taloudellisissa ympäristöissä toimivien yksiköiden riskeistä ja kannattavuudesta.

Yritys raportoi ensisijaisesti alla olevien liiketoimintasegmenttien mukaisesti:

- kone- ja laitevuokraus
- siirtokelpoiset tilat

Kone- ja laitevuokraussegmentti raportoidaan toissijaisesti maantieteellisten alueiden perusteella, jotka on jaettu neljään pääalueeseen: Suomi, Ruotsi, Länsi-Eurooppa sisältäen Norjan, Tanskan ja Alankomaat (31.3.2007 asti) sekä Muu Eurooppa, joka käsittää Puolan, Liettuan, Latvian, Viron, Tšekin tasavallan ja Venäjän.

2.4 ULKOMAANRAHAN MÄÄRÄISET TAPAHTUMAT

Konsernin yksiköiden tilinpäätökseen sisältyvät luvut mitataan siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta ("toimintavaluutta"). Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämismuunnosvaluutta.

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat on muunnettu euroiksi käyttäen tapahtumapäivän kurssia. Ulkomaanrahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty tuloslaskelmaan sisältyen liikevaihtoon, materiaaleihin ja palveluihin tai rahoituseriin luonteensa mukaisesti.

Ulkomaisten konserniyritysten tuloslaskelmat ja rahavirtalaskelmat on muunnettu raportointivaluuttaan tilikauden painotettua keski-kurssia käyttäen ja taseet tilinpäätöspäivän kurssia käyttäen. Ulkomaiseen yksikköön tehdystä sijoituksesta aiheutuneet muuntoerot kirjataan omaan pääomaan. Kun ulkomainen yksikkö myydään osittain tai kokonaan, kirjataan kumulatiiviset muuntoerot omasta pääomasta tuloslaskelmaan osana myyntivoittoa tai -tappiota.

Ulkomaisten yksiköiden hankinnasta syntynyt liikearvo ja kyseisten ulkomaisten yksiköiden hankinnan yhteydessä tehtyjen varojen ja velkojen käyvän arvon oikaisu on käsitelty kyseisten ulkomaisten yksiköiden varoina ja velkoina yksikön toimintavaluutassa ja muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

2.5 AINEELLISET KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEET

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettynä alkuperäiseen hankintamenoon. Hankintameno sisältää hankinnasta välittömästi aiheutuvat kustannukset. Myöhemmin syntyneet menot sisällytetään hyödykkeen kirjanpitoarvoon tai kirjataan erillisenä hyödykkeenä vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen

hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on luotettavasti määritettävissä. Korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti sille kaudelle, kun ne ovat toteutuneet.

Hyödykkeistä tehdään tasapoistot seuraavien arvioitujen taloudellisten vaikutusaikojen kuluessa:

Rakennukset ja rakennelmat	15–50 vuotta
Vuokrattavat:	
- Siirtokelpoiset tilat	10–20 vuotta
- Koneet ja laitteet	6–10 vuotta
- Teltat ja suojapeitteet	6 vuotta
Palvelutuotannon koneet ja kalusto	6–10 vuotta
Oman käytön koneet ja kalusto	3–6 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–10 vuotta

Hyödykkeiden arvoa alennetaan vastaamaan niiden kerrytettävissä olevaa rahamäärää, mikäli hyödykkeen kirjanpitoarvo ylittää niiden kerrytettävissä olevan rahamäärän. Hyödykkeiden luopumista aiheutunut voitto tai tappio määräytyy niistä saatavan rahamäärän ja kirjanpitoarvon erotuksen mukaan ja se sisällytetään liikevoittoon.

Hyödykkeen hankkimisesta aiheutuneet korkokustannukset kirjataan kuluksi sillä kaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet.

2.6 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Liikearvo

Liikearvo, joka on aiheutunut 1. tammikuuta 2004 jälkeen tehdyistä hankinnoista, vastaa sitä osaa hankintamenoista, joka ylittää konsernin osuuden hankintayrityksen nettovarallisuuden käyvästä arvosta hankinta-ajankohtana. Ennen 1. tammikuuta 2004 syntynyt liikearvo vastaa aiemman kirjanpitokäytännön mukaista kirjanpitoarvoa siirtymäpäivänä. Tätä arvoa on käytetty IFRS-siirtymäpäivän liikearvon oletushankintamenoa.

Asiakassuhteet, brändi ja toimipisteverkko

Asiakassuhteiden arvostuksessa on sovellettu Multi-period Excess Earnings -menetelmää ja brändin sekä co-brändin arvostuksessa tuottooperusteista ”relief-from-royalty” -menetelmää. Toimipisteverkko on arvostettu perustuen siihen hyötyyn, minkä toimiva toimipiste tuottaa suhteessa itse perustettavaan toimipisteeseen. Brändin taloudellinen vaikutusaika on arvioitu rajoittamattomaksi, koska sen on arvioitu vaikuttavan rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan.

Liikearvoa ja brändiä ei poisteta, vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisen varalta ja ne arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalentumisilla. Arvonalentumistestausta varten liikearvo ja brändi on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Brändi on konsernin yhteinen omaisuus, joka testausta varten uudelleenkohdistetaan rahavirtaa tuottaville yksiköille myynnin suhteessa. Omaisuuserien kohdistaminen yksiköille on esitetty liitteessä 7.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan kaudelle, jolla ne syntyvät. Kehittämismenot aktivoidaan, kun yritys pystyy todentamaan kehitettävän tuotteen teknisen toteutettavuuden ja kaupalliset hyödyntämismahdollisuudet sekä kun hankintameno pystytään luotettavasti määrittämään. Muut kehittämismenot kirjataan kuluksi.

Yrityksen tämänhetkinen kehittämistyö on sen luonteista, että se ei täytä aktiivointikriteereitä ja siten kehittämismenot kirjataan kuluksi niiden syntyessä.

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet sisältävät lähinnä atk-ohjelmia ja muita aineettomia oikeuksia. Atk-ohjelman hankintameno luetaan lisenssin ja ohjelmiston käyttövalmiiksi saattamisen kustannukset.

Nämä kulut poistetaan niiden arvioidun 3–7 vuoden taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Muut aineettomat hyödykkeet arvostetaan hankintamenoon vähennettynä kirjatulla poistoilla ja arvonalennuksilla. Muiden aineettomien hyödykkeiden poistoajat ovat seuraavat:

- Asiakassuhteet	10 vuotta
- Toimipisteverkko	20 vuotta
- Co-brändi	3 vuotta
- Muut aineettomat hyödykkeet	3–5 vuotta

2.7 ARVONALENTUMISET

Liikearvo ja muut hyödykkeet, joilla on rajaton taloudellinen vaikutusaika, testataan vuosittain arvonalentumisen varalta.

Poiston kohteena olevien hyödykkeiden osalta arvioidaan, onko viitteitä siitä, että omaisuusarvo on alentunut. Jos viitteitä arvonalentumisesta ilmenee, arvioidaan kyseisen hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä siitä saatavan nettomyyntihinnan tai sitä korkeamman käyttöarvon kautta. Mikäli kirjanpitoarvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän, erotus kirjataan tuloslaskelmaan arvonalentumistappioksi. Arvonalentumistestausta varten varat on kohdistettu alimmalle tasolle (rahavirtaa tuottava yksikkö), jolla ne tuottavat toisistaan riippumatonta rahavirtaa.

Aikaisemmin kirjattu arvonalentumistappio perutaan, mikäli kerrytettävissä olevan rahamäärän arvioinnissa käytetyt oletukset muuttuvat. Arvonalentumistappiota ei peruta enempää, kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ollut ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta.

2.8 RAHOITUSVARAT

Yritys luokittelee rahoitusvarat seuraaviin luokkiin; a) käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, b) lainat ja saamiset sekä c) myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella. Johto määrittää rahoitusvarojen luokittelun alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä ja arvioi tämän luokittelun uudelleen säännöllisin väliajoin.

a) Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ovat kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä varoja. Rahoitusvaroihin kuuluva erä luokitellaan tähän ryhmään, jos se on hankittu pääasiallisena tarkoituksena myydä se lyhyen aikavälin kuluessa. Mikäli johdannaisiin ei sovelleta suojauslaskentaa, luokitellaan ne kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviksi. Tämän ryhmän omaisuusarot sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin.

b) Lainat ja saamiset

Lainat ja saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla. Ne sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin, lukuun ottamatta erä, joiden maturiteetti on tilinpäätöspäivästä lukien yli 12 kuukautta. Nämä sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin. Lainat ja saamiset luokitellaan taseessa myyntisaamiset ja muut saamiset -ryhmään (liite 9).

c) Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on nimenomaisesti määrätty tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu muuhun ryhmään. Ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, paitsi jos ne on tarkoitus pitää alle 12 kuukauden ajan tilinpäätöspäivästä lähtien, jolloin ne sisällytetään lyhytaikaisiin varoihin.

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä eli päivänä, jolloin konserni sitoutuu ostamaan tai myymään kyseisen omaisuusarot.

Rahoitusvarat merkitään alun perin taseeseen käypään arvoon sisältäen transaktiomenot lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat merkitään alun perin taseeseen käypään arvoon, ja transaktiomenot kirjataan tulosvaikutteisesti.

Alkuperäisen kirjaamisen jälkeen myytävissä olevat ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon. Lainat ja saamiset arvostetaan taseessa myöhemmin jaksotettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen koron menetelmää.

Myytavissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset kirjataan omaan pääomaan. Käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta tuloslaskelmaan rahoituseriin silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio.

Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahavirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittävältä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Osakesijoitusten merkittävä ja pitkään jatkunut arvonalentuminen, jolloin käypä arvo alittaa hankintahinnan, on osoitus myytävissä olevan osakkeen arvonalentumisesta. Jos kyseisestä arvonalentumisesta on näyttöä, käyvän arvon rahastoon kertynyt tappio siirretään tuloslaskelmaan. Kertynyt tappio on hankintamenuon ja tarkasteluhetken käyvän arvon erotus vähennettynä kyseisestä rahoitusvaroihin kuuluvasta erästä aikaisemmin tulosvaikutteisesti kirjatulla arvonalentumistappioilla. Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen oman pääoman ehtoisten sijoitusten arvonalentumistappiota ei peruuteta tuloslaskelman kautta.

2.9 JOHDANNAISSOPIMUKSET JA SUOJAUSLASKENTA

Johdannaisopimukset merkitään kirjanpitoon alun perin käypään arvoon sinä päivänä kun konsernista tulee sopimusosapuoli ja ne arvostetaan myöhemmin edelleen käypään arvoon. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään arvoon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaisopimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla. Konserni määrittää tietyt johdannaiset joko:

(a) taseeseen merkittyjen velkojen käyvän arvon suojausiksi (käyvän arvon suojaus);

(b) taseeseen merkittyjen velkojen sisältämän tietyn riskin tai ennakoitun erittäin todennäköisen liiketoimen suojausiksi (rahavirran suojaus); tai

(c) Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojausiksi (nettosijoituksen suojaus).

Tilinpäätöshetkellä konsernilla oli Ruotsin kruunun määräisiä lainoja, jotka olivat kohdistettu suojaamaan Ruotsin kruunun määräistä nettosijoitusta.

Konserni dokumentoi suojauslaskentaa aloittaessaan suojaattavan kohteen ja suojausinstrumenttien välisen suhteen sekä konsernin riskienhallintatavoitteet ja suojaukseen ryhtymisen strategian. Konserni dokumentoi myös sekä suojausta aloitettaessa että sen jälkeen arvionsa siitä, ovatko suojaussuhteessa käytettävät johdannaiset erittäin tehokkaita kumoamaan suojattavien kohteiden käypien arvojen tai rahavirtojen muutokset.

Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaisinstrumenttien tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan suoraan omaan pääomaan. Suojaussuhteen tehoton osuus merkitään välittömästi tuloslaskelman rahoituseriin.

Omaan pääomaan kirjatut voitot ja tappiot siirretään tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jolla suojattu erä merkitään tuloslaskelmaan. Voitto tai tappio, joka syntyy vaihtuvakorkoisia lainoja suojaavien koronvaihtosopimusten käyvän arvon muutosten tehokkaasta osasta, kirjataan tuloslaskelmaan rahoituseriin.

Kun rahavirran suojaukseksi hankittu suojausinstrumentti eräännyty tai se myydään tai kun suojauslaskennan kriteerit eivät enää täyty, suojausinstrumentista kertynyt voitto tai tappio jää omaan pääomaan siihen asti, kunnes ennakoitu liiketoimi toteutuu. Kuitenkin, jos ennakoitun suojatun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omaan pääomaan kertynyt voitto tai tappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan rahoituseriin.

Suojausinstrumenttien käyvät arvot on esitetty liitetiedossa 12. Arvonmuutosrahaston muutokset on esitetty laskelmassa konsernin oman pääoman muutoksista (liite 12). Suojauslaskennassa olevien johdannaisten käyvät arvot on esitetty taseen pitkäaikaisissa varoissa tai veloissa, mikäli suojattavan erän maturiteetti on yli 12 kuukautta, muutoin ne sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin tai velkoihin. Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, esitetään taseen lyhytaikaisissa varoissa tai veloissa.

Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, kirjataan käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen mukaisesti. Tällaisten johdannaisinstrumenttien käypien arvojen muutokset kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan rahoituseriin.

2.10 VAIHTO-OMAISSUUS

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenuon tai sitä alhaisempaan nettorealisoitintarvoon. Hankintamenu määritetään FIFO-menetelmällä. Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintamenu muodostuu raaka-aineista, välittömistä työsuorituksista johtuvista menoista, muista välittömistä menoista sekä kiinteistä yleismenoista. Nettorealisoitintarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty myynnistä aiheutuvat menot.

2.11 MYYNTISAAMISET

Myyntisaamiset kirjataan alun perin käypään arvoon ja arvostetaan myöhemmin jaksotettuun hankintamenuon käyttäen efektiivisen korkokannan menetelmää ja vähennettynä luottotappiovarauksella. Luottotappiovaraus kirjataan silloin, kun on olemassa luotettava näyttöä siitä, että yritys ei pysty keräämään saamisiaan alkuperäisten ehtojen mukaisesti. Luottotappiovarauksen määrä on saamisten kirjanpitoarvon ja niistä kerrytettävissä olevan rahamäärän erotus ja se vastaa odotettavissa olevien rahavirtojen nykyarvoa. Luottotappio kirjataan kuluksi tuloslaskelmassa liiketoiminnan muissa kuluissa ja taseessa myyntisaamisten vähennykseksi.

2.12 RAHAVARAT

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta ja lyhytaikaisista pankkitalletuksista, joiden maturiteetti on enintään kolme kuukautta hankinta-ajankohdasta lukien. Käytössä olevat luottolimitit esitetään lainojen ryhmässä taseen lyhytaikaisissa veloissa.

2.13 OSAKEPÄÄOMA

Osakepääoma muodostuu yksinomaan kantaosakkeista. Uusien osakkeiden liikkeeseenlaskusta välittömästi aiheutuvat verolla vähennetyt kustannukset kirjataan omaan pääomaan pienentämään liikkeeseen laskusta saatua vastiketta.

Yrityksen hankkiessa omia osakkeita niistä maksettu määrä sekä hankinnasta välittömästi aiheutuneet kustannukset (veroilla vähennettynä) vähennetään omasta pääomasta.

2.14 RAHOITUSVELAT

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon saadun vastikkeen määräisenä vähennettynä transaktiomenoilla. Myöhemmin kaikki rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä

jaksotettuun hankintamenoon; transaktiomenoilla vähennetyn vastikkeen ja takaisin maksettavan lainamäärän erotus kirjataan tuloslaskelmaan laina-ajan kuluessa.

Rahoitusvelat sisältyvät lyhytaikaisiin velkoihin ellei konsernilla ole varauksetonta oikeutta suorittaa velan maksua vähintään yli 12 kuukautta tilinpäätöshetken jälkeen (liite 13).

2.15 VIERAAN PÄÄOMAN MENOT

Vieraan pääoman menot kirjataan kuluksi sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet.

2.16 LASKENNALLISET VEROT

Laskennalliset verot lasketaan kaikista väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Laskennallista veroa ei kuitenkaan lasketa arvonalentumistappioista, jotka eivät ole veronalaisia ja tytäryritysten jakamattomista voittovaroista siltä osin, kuin vero ei todennäköisesti purkaudu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa. Laskennalliset verot on laskettu käyttämällä verokantaa, josta on tilinpäätöspäivään mennessä säädetty tai jonka hyväksytystä määrästä on ilmoitettu.

Laskennalliset verosaamiset kirjataan siihen määrään asti, kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

2.17 TYÖSUHDE-ETUUDET

Eläkevastuut

Konsernilla on erilaisia paikallisten käytäntöjen mukaisia eläkejärjestelyjä maissa, joissa yritys toimii. Nämä järjestelyt on yleensä rahoitettu maksuilla vakuutusyhtiöihin. Yrityksen eläkejärjestelyt on luokiteltu maksupohjaisiksi järjestelyiksi.

Maksupohjaisessa eläkejärjestelyssä yritys maksaa kiinteitä maksuja vakuutusyhtiölle, jonka jälkeen konsernilla ei ole muita maksuvelvoitteita. Maksupohjaisessa järjestelyihin maksetut suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jota veloitus koskee.

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on kaksi oman pääoman ehtoista kannustinjärjestelmää. Kannustinjärjestelmät arvostetaan myöntämishetkellä käypään arvoonsa, poislukien ei-markkinaperusteiset ansaintaehdot. Kannustinjärjestelmän määrä jaksotetaan kuluksi oikeuden syntymisjakson ajalle ja sitä vastaava muutos kirjataan omaan pääomaan. Tilinpäätöshetkellä konserni arvioi merkittäväksi tulevien optioiden määrää ja kirjaa mahdollisen muutoksen tuloslaskelmaan ja omaan pääomaan.

Optioiden merkinnän tuotto vähennettynä merkintään liittyvillä kuluilla kirjataan osakepääomaan ja ylikurssirahastoon.

2.18 JULKISET AVUSTUKSET

Julkiset avustukset kirjataan niiden käyvän arvon mukaisesti, kun on kohtuullisen varmaa, että avustukset tullaan saamaan ja yritys täyttää niihin liittyvät ehdot. Tutkimus- ja kehittämismenoja koskevat avustukset kirjataan tuloslaskelmaan liiketoiminnan muihin tuottoihin. Käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaan myönnetty avustukset kirjataan käyttöomaisuushyödykettä vastaan ja tuloutetaan pienentyneinä tasapoistoina hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Avustusten vaikutus on esitetty liitteessä 6.

2.19 VARAUKSET

Varaukset kirjataan kun yrityksellä on aikaisempien tapahtumien seurauksena laillinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Varauksena kirjattava määrä vastaa parasta arviota menoista, joita olemassa olevan veloitteen täyttämisen edellyttää tilinpäätöspäivänä. Jos rahan aika-arvon vaikutus on olennainen, varauksen määränä kirjataan odotettujen menojen nykyarvo.

2.20 TULOUTUS

Kirjattavan tuoton määrä muodostuu myydystä tavarasta tai palvelusta saadun tai saatavan vastikkeen käyvän arvon perusteella vähennettynä arvonalisäveroilla sekä paljous- ja muilla alennuksilla.

Tavarain myynti

Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun yritys on toimittanut tavarain asiakkaalle, saatavien perintä on luotettavasti varmistettu ja myyjälle ei jää merkittäviä tavaroiden omistukseen liittyviä riskejä ja etuja eikä liikkeenjohdollista roolia tai tosiasiallista määräysvaltaa myytyihin tavaroihin.

Vuokrasopimukset (konserni vuokralle antajana)

Vuokratulot kone-, laite- ja siirtokelpoisten tilojen vuokrasopimuksista on kirjattu tuotoksi tasasuuruusina erinä vuokra-ajan kuluessa, jollei jokin muu systemaattinen peruste kuvaa paremmin käyttäjän saaman hyödyn ajallista jakautumista, jossa vuokratun hyödykkeen etu on heikentynyt. Tuottoja vastaavat kulut, sisältäen poistot, on kirjattu kuluksi.

Niissä tapauksissa, kun konserni myy siirtokelpoisen kolmannelle osapuolelle vuokratun rakennuksen rahoitusyhtiölle takaisinostoehdoin, on myyntisopimus tulkittu muuksi vuokrasopimukseksi, koska omistamiselle ominaiset riskit ja edut eivät ole siirtyneet rahoitusyhtiölle. Rakennusten myynnistä saatava tuotto, joka sisältää vuokratuoton, kirjataan vuokratuottona sopimuskaudelle. Velan korko on laskettu efektiivisen koron menetelmällä.

Rahoitusleasingvuokrasopimuksen rahoitustuotto kirjataan siten, että se tuottaa kultakin kaudelta samansuuruisen tuottoasteen vuokrasopimuksen nettosijoitukselle.

Muut palvelut

Palveluiden myynti kirjataan tuotoksi sille tilikaudelle, jolla palvelu suoritetaan.

2.21 VUOKRASOPIMUKSET

Konserni vuokralle ottajana

Vuokrasopimukset, joissa olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista jää vuokranantajan kannettavaksi, luokitellaan muiksi vuokrasopimuksiksi. Ne vuokrasopimukset, joissa yrityksellä on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Konsernilla on useita rahoitusleasingsopimuksiksi luokiteltavia sopimuksia, joissa konserni on vuokralleottaja.

Rahoitusleasingsopimus merkitään taseeseen vuokra-ajan alkaessa hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Vuokravastuu sisältyy muihin pitkäaikaisiin velkoihin. Rahoitusmeno jaetaan vuokra-ajalle siten, että tilikausittain jäljellä olevalle velalle muodostuu samansuuruinen korkoprosentti. Rahoitusleasingsopimuksella vuokratusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa.

Konsernilla on useita muiksi vuokrasopimuksiksi luokiteltuja sopimuksia, joiden perusteella maksettavat vuokrat kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä sopimusajan kuluessa.

Konserni vuokralle antajana

Rahoitusleasingsopimus kirjataan taseeseen saamisen vuokramaksujen nykyarvoon. Bruttosaamisen ja saamisen nykyarvon erotus kirjataan kertymättömänä rahoitustuottona.

2.22 OSINGONJAKO

Osingonjako osakkeenomistajille kirjataan velaksi sillä kaudella, jonka aikana osingonjako on osakkeenomistajien toimesta hyväksytty.

2.23 VUONNA 2007 VOIMAAN TULLEET STANDARDIT

IFRS 7, Rahoitusinstrumentit: Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot ja IAS 1, Tilinpäätöksen esittäminen, muutokset lisäävät rahoitusinstrumenttien liitetietovaatimuksia, mutta ei vaikuta niiden luokitteluun tai arvostukseen.

2.24 STANDARDIT JA TULKINNAT, JOTKA TULEVAT VOIMAAN 1.1.2008 TAI MYÖHEMMIN

IASB on julkaissut uusia standardeja ja tulkintoja sekä muutoksia voimassa oleviin standardeihin, joiden soveltaminen on pakollista 1.1.2007 tai sen jälkeen, mutta joita konserni ei ole aikaisemmin ottanut käyttöön:

- IFRS 8, Operating Segments. Konserni arvioi segmentin jossain määrin muuttavan tilinpäätöksessä esitettyjä segmenttietietoja. Muutosten ei arvioida olevan merkittäviä.
- IFRIC 12, Service Concession Arrangements. Tulkinta ei sovellettu toimialalle, jolla konserni toimii.
- IFRIC 13, Customer loyalty programmes. Konsernin toiminta ei sisällä tulkinnan tarkoittamia liiketoimia.
- IFRIC 14, IAS 19 – The limit on defined benefit assets, minimum funding requirements and their interaction. Tulkinnalla ei arvioida olevan vaikutusta konsernin työsuhde-etuksien käsittelyyn.

3. RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Konserni altistuu liiketoiminnassaan useille rahoitusriskeille: markkinariskille (sisältäen valuuttariskin ja rahavirran korkoriskin), luottoriskille ja likviditeettiriskille. Konsernin riskienhallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen. Konserni käyttää johdannaisia tiettyjen riskipositoidensa suojaamiseen.

Riskienhallinnan toteutuksesta vastaa konsernin keskitetty rahoitusosasto (treasury). Konsernin rahoitusosasto tunnistaa, arvioi ja suojaa rahoitusriskejä tiiviissä yhteistyössä operatiivisten yksiköiden kanssa.

3.1 MARKKINARISKI

3.1.1 Korkoriski

Konsernin korkoriski liittyy ensisijaisesti pitkäaikaiseen lainasalkkuun. Konserni on pääasiallisesti altistunut rahavirran korkoriskille, joka syntyy vaihtuvakorkoisista lainoista. Tilinpäätöspäivänä 39,0 prosenttia korollisista veloista mukaan lukien johdannaisten vaikutus on kiinteäkorkoista. Keskimääräinen koronmääritysperiodi bruttovelvoille oli 1,8 vuotta. Rahoituspolitiikan mukaiset rajat ovat 20–50 % (kiinteän koron suhde koko lainasalkkuun) sekä 1–3 vuotta (duraaatio). Tilikauden aikana molemmissa arvoissa siirryttiin kohti alarajaa.

Konserni hallinnoi rahavirran korkoriskiä käyttämällä koronvaihtosopimuksia rahoituspolitiikan puitteissa. Koronvaihtosopimuksilla saadaan tavoitteen mukaisesti vaihtuvakorkoinen laina vaihdettua kiinteäkorkoiseksi. Korkoswappeihin sovelletaan IAS 39 mukaista suojauslaskentaa.

Seuraava taulukko havainnollistaa yhden prosenttiyksikön muutoksen vaikutusta korkotasossa tulokseen ja taseeseen. Herkkyyksianalyysi perustuu tilinpäätöspäivän bruttovelkaan ja sisältää koronvaihtosopimukset.

Vaikutus tuhatta euroa	EUR	SEK	Muut
Tulos	-1 143	-738	-453
Oma pääoma	2 710	2 396	

Konserni on suojannut sisäisiä lainoja valuuttajohdannaisilla, joiden erääntyminen on esitetty liitetiedossa 31. Nämä johdannaiset kirjataan tulosvaikutteisesti. Eurokoron nousu lainojen valuuttojen korkoja vastaan yhden prosenttiyksikön verran olisi nostanut tulosta 362 tuhatta euroa.

Koska konsernilla ei ole merkittäviä korollisia varoja, konsernin tuotot ja operatiiviset kassavirrat eivät olennaisesti altistu markkinakorkojen vaihtelulle.

Korolliset velat ja niiden keskimääräiset korkokannat esitetään liitetiedossa 13.

3.1.2 Valuuttariski

Konserni toimii kansainvälisesti ja on siten altistunut eri valuuttapositioneista syntyville valuuttakurssiriskeille. Valuuttakurssiriski syntyy pääasiassa nettosijoituksista ulkomaisiin tytäryrityksiin (translaatio-riski) sekä taseen valuuttamääräisistä eristä.

Koska Cramolla on tytäryrityksiä euroalueen ulkopuolella, valuuttakurssien muutokset altistavat euromääräisen oman pääoman valuuttariskille. Valuuttakurssieroista johtuvat oman pääoman muutokset esitetään muuntoeroissa konsernitilinpäätöksessä. Konserni rahoitus seuraa ja arvioi translaatio-riskiä säännöllisesti ja tekee tarvittavat suojaukset. Tilinpäätöshetkellä konsernilla on suojattu SEK-määräistä omaa pääomaa SEK-määräisellä ulkoisella valuuttalainalla. Lainasta syntyneet kurssierot kirjataan konsernin oman pääoman muuntoeroihin.

Taseen valuuttamääräisistä eristä syntyvää valuuttakurssiriskiä suojataan ensisijaisesti valuuttatermiineillä ja swapeilla. Näihin johdannaisiin ei sovellettu tilikaudella suojauslaskentaa.

Konserniyhtiöiden myynti tapahtuu kunkin yksikön toimintavaluutassa eikä konserni tältä osin altistu valuuttakurssiriskeille. Konsernin ostot tapahtuvat sekä euroissa että kotivaluutoissa. Ostosta aiheutuva valuuttakurssiriski katsotaan tuloksen kannalta niin vähäiseksi, että rahoituspolitiikan mukaisesti tulevia ostoja ei suojata.

Konsernin avoin europositio muita toiminnallisia valuuttoja kohtaan syntyy ostoveloista, euromääräisistä leasingvastoista sekä konserni-rahituksen avoimesta positioista. Avoin positio on esitetty oheisessa taulukossa. Konsernin rahoituspolitiikan mukaisesti valuuttakurssi-muutosten vaikutusta tulokseen pyritään minimoimaan ja suojausaste pidetään korkeana.

31.12.2007, 1 000 €

SEK	1 247
LTL	1 154
LVL	1 155
NOK	986
DKK	4 291
Muut	5 151

Yhteensä 13 983

Tilinpäätöspäivänä Euron kurssimuutos (vahvistuminen) kaikkia muita yhtiön toiminnallisia valuuttoja vastaan 5 % olisi heikentänyt tulosta 699 000 euroa.

3.1.3 Hintariski

Konsernilla on vähäinen määrä noteeraamattomia osakkeita, jotka eivät muodosta merkittävää hintariskiä. Konserni ei ole altistunut hyödykeriskeille.

3.2 LUOTTORISKI

Konsernin politiikka määrittelee asiakkaiden, sijoitustransaktioiden ja johdannaissopimusten vastapuolten luottokelpoisuusvaatimukset sekä sijoitusperiaatteet. Konsernilla ei ole merkittäviä luottoriskikeskittymiä, koska sillä on laaja asiakaskunta, joka on jakautunut maantieteellisesti laajalle alueelle ja konserni luotottaa yrityksiä ja yksityishenkilöitä, joilla on asianmukaiset luottotiedot. Konsernin luottoriskin enimmäismäärä on rahoitusvarojen kirjantapitoarvo 31.12.2007.

Oheisessa taulukossa on esitetty myyntisaamisten erääntymisjakauma.

31.12.2007, 1 000 €

Ei erääntyneet	72 774
Erääntyneet kuukauden sisällä	11 766
Erääntyneet 1–2 kuukautta	3 036
Erääntyneet 2–3 kuukautta	1 259
Erääntyneet 3–4 kuukautta	2 143
Erääntyneet >4 kuukautta	3 500

Yhteensä 94 478

Luottotappioita alaskirjattiin tilikaudella 2 163 tuhatta euroa (2006, 1 906 tuhatta euroa).

Saamiset eivät sisällä merkittäviä riskikeskittymiä.

3.3 JÄLLEENRAHOITUS- JA LIKVIDITEETTIRISKI

Liiketoiminnan dynaamisen luonteen vuoksi konsernirahoitus hallinnoi konsernin likviditeettiriskiä varmistamalla rahoituksen joustavuuden ja saatavuuden riittävillä sitovilla luottolimiiteillä.

Konserni käyttää useita rahoituslähteitä ja velat ovat pääsääntöisesti pitkäaikaisia. Konsernilla on sitovia luottolimiittejä ja muita luottojärjestelyjä, joita se voi käyttää tasapainottaakseen likviditeettiä. Tilinpäätöshetkellä 100 miljoonan euron yritystodistusohjelmasta oli käyttämättä n. 55 miljoonaa euroa ja käyttämättömät sitovat luottolimiitit olivat 83 miljoonaa euroa. Konsernilla on myös sitovia leasinglimiittejä rahoituslaitoksilta.

Välttääkseen jälleenerahoitusriskiä konserni pyrkii hajauttamaan lainojen erääntymisiä ja neuvottelee hyvissä ajoin tarpeen mukaan uusia sitovia luottolimiittejä. Korollisten lainojen erääntyminen on esitetty liitetiedossa 13.

4. JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT LAADINTAPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT KESKEISET EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Konserni tekee arvioita ja oletuksia tulevaisuuden suhteen. Tehdyt arviot luonteensa mukaisesti harvoin osuvat yhteen toteutuvien tulosten kanssa. Alla on esitetty arviot ja oletukset, jotka saattavat merkittävästi vaikuttaa ensi vuoden tilinpäätöksen varojen tai velkojen kirjanpitoarvoihin.

LIIKEARVON JA BRÄNDIN ARVONALENTUMISEN ARVIOINTI

Konserni testaa vuosittain onko liikearvon tai brändin arvo alentunut kohdassa 2.7 esitettyjen laadintaperiaatteidensa mukaisesti. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritetty käyttöarvoon perustuen liitteessä 7 esitettyjen arvioiden pohjalta.

TULOVEROT

Konserni on verovelvollinen useissa maissa. Konsernin tuloverojen määrittäminen edellyttää merkittävien arvioiden tekemistä. Monien normaaliin liiketoimintaan liittyvien liiketapahtumien ja laskelmien lopullisen veron määrittäminen on epävarmaa.

OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Konsernilla on henkilöstölle suunnattuja osakeperusteisia kannustinjärjestelmiä. Optioiden käypä arvo on arvioitu myöntämispäivänä Black Scholes -mallin avulla tiettyihin oletuksiin perustuen. Nämä oletukset on kuvattu liitteessä 25. Oletukset liittyvät muun muassa oletettuun osinkotuottoon, volatiliiteettiin ja juoksu-aikaan. Nämä muuttujat tekevät optioiden käyvän arvon arvioinnin vaikeaksi.

LIIKETOIMINTOJEN YHDISTÄMINEN

Konserni perusti vuokraustoimintaa Venäjällä harjoittavan yhteisyrityksen 30.8.2007. Cramo omistaa 75 prosenttia osakkeista ja sillä on osto-optio loppuihin osakkeisiin. Osto-optio on kirjattu tilinpäätökseen ZAO Rentakranin kanssa sovitun hintakaavan mukaisesti perustuen johdon arvioihin hintakaavan muuttujista.

5. SEGMENTTIRAPORTOINTI

Segmentti-informaatio esitetään konsernin liiketoiminnallisen ja maantieteellisen segmenttijaon mukaisesti.

Segmenttien varat ja velat ovat sellaisia liiketoiminnan eriä, joita segmentti käyttää liiketoiminnassaan tai jotka ovat järkevällä perusteella kohdistettavissa segmenteille. Kohdistamattomat erät sisältävät vero- tai rahoituseriä sekä koko yritykselle yhteisiä eriä. Investoinnit koostuvat aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden lisäyksistä, joita käytetään useammalla kuin yhdellä kaudella.

Segmenttien välinen hinnoittelu tapahtuu käypään markkinahintaan.

Konserni raportoi ensisijaisesti alla olevien liiketoimintasegmenttien mukaisesti:

- Kone- ja laitevuokraus
- Siirtokelpoiset tilat

LIIKETOIMINTASEGMENTIT 2007, 1 000 €

	Kone- ja laitevuokraus				Siirto- kelpoiset tilat	Eliminoinnit	Konserni yhteensä
	Suomi	Ruotsi	Länsi- Eurooppa	Muu Eurooppa			
Liikevaihto josta segmenttien välistä	75 761	214 515 -227	77 462	58 202	76 733 -6 017	-6 244	502 673 -6 244
Liikevaihto yhteensä	75 761	214 288	77 462	58 202	70 716	-6 244	496 428
Segmentin EBITA Kohdistamattomat	14 493	47 952	10 513	17 082	19 358	-576	108 822 -12 859
EBITA							95 963
Rahoituserät							-16 036
Voitto ennen veroja							75 808
Tuloverot							-18 323
Tilikauden tulos							57 485
Segmentin varat							
Aineettomat varat	18 924	94 700	29 466	40 121	31 392		214 603
Kohdistamattomat							33 123
Aineelliset ja muut varat	81 265	200 100	125 053	107 176	134 354	-710	647 238
Varat yhteensä	100 189	294 800	154 519	147 297	165 746		894 964
Segmentin velat Kohdistamattomat	42 148	157 442	106 596	67 675	74 844		448 705 112 216
Velat yhteensä							560 921
Investoinnit	16 367	44 055	53 497	38 247	20 371	2 957	175 494
Poistot	-11 307	-17 955	-11 173	-12 320	-9 042	-558	-62 356
Aineettomien hyödykkeiden poistot	-265	-2 686	-670	-497			-4 119

Länsi-Eurooppa sisältää Alankomaiden myydyin vuokraustoiminnan liikevaihdon 2 954 tuhatta euroa ja myyntivoiton 4,0 miljoonaa euroa.

LIIKETOIMINTASEGMENTIT 2006, 1 000 €

	Kone- ja laitevuokraus				Siirto- kelpoiset tilat	Eliminoinnit	Konserni yhteensä
	Suomi	Ruotsi	Länsi- Eurooppa	Muu Eurooppa			
Liikevaihto josta segmenttien välistä	60 227	174 721 -300	66 319	38 446	65 513 -2 382	-2 802	405 227 -2 802
Liikevaihto yhteensä	59 927	174 601	66 319	38 446	63 132	-2 802	402 425
Segmentin EBITA Kohdistamattomat	10 370	35 874	8 447	11 991	14 949	-183	81 448 -8 616
EBITA							72 832
Rahoituserät							-11 984
Voitto ennen veroja							56 585
Tuloverot							-14 641
Tilikauden tulos							41 944
Segmentin varat							
Aineettomat varat	21 704	112 276	38 941	36 175	35 560		244 655
Aineelliset ja muut varat	73 538	187 378	71 438	59 683	134 204		526 241
Varat yhteensä	95 242	299 654	110 379	95 858	169 764		770 896
Segmentin velat Kohdistamattomat	44 058	116 635	60 661	37 620	87 308		346 282 132 022
Velat yhteensä							478 304
Investoinnit	18 309	29 207	20 306	26 681	17 362		111 864
Poistot	9 292	16 259	9 535	7 748	8 226		51 060
Aineettomien hyödykkeiden poistot	265	2 689	816	496			4 265

SIIRTOKELPOISTEN TILOJEN MYYNNIN JA VUOKRAUKSEN TILAUSKANTA, 1 000 €

	2007	2006
Myynti	5 309	7 452
Vuokraus	89 250	74 507
Yhteensä	94 559	81 959

MAANTIETEELLISET SEGMENTIT 2007, 1 000 €

	Suomi	Ruotsi	Länsi-Eurooppa	Muu Eurooppa	Eliminoinnit	Konserni yhteensä
Liikevaihto	113 416	248 456	85 177	58 278	-8 897	496 428
Segmentin varat	151 759	408 976	154 519	147 297	-710	861 841
Kohdistamattomat						33 123
Varat yhteensä						894 964
Investoinnit	17 771	65 726	53 750	38 245		175 494

MAANTIETEELLISET SEGMENTIT 2006, 1 000 €

	Suomi	Ruotsi	Länsi-Eurooppa	Muu Eurooppa	Eliminoinnit	Konserni yhteensä
Liikevaihto	91 671	206 094	70 803	38 451	-4 595	402 424
Segmentin varat	155 192	409 469	110 379	95 858		770 898
Investoinnit	23 353	39 227	20 306	23 697		106 583

Maantieteellisten segmenttien liikevaihto esitetään asiakkaiden sijainnin mukaan ja varat esitetään varojen sijainnin mukaan.

6. PITKÄAIKAISET VARAT, 1 000 €**AINEELLISET HYÖDYKKEET**

	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2007	4 194	22 585	433 060		459 839
Lisäykset		2 444	169 967	126	172 537
Tytäryritysten hankinta		122	19 801		19 923
Vähennykset	-93	-579	-33 902		-34 574
Siirto erien välillä	-655	655			
Kurssierot	2	27	-3 822		-3 793
Hankintameno 31.12.2007	3 448	25 254	585 104	126	613 932
Kertyneet poistot 1.1.2007		-7 439	-84 450		-91 889
Vähennykset		579	26 075		26 654
Tilikauden poistot		-1 728	-59 930		-61 658
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	3 448	16 666	466 799	126	487 038
Hankintameno 1.1.2006	3 299	18 004	111 050	323	132 676
Lisäykset	284	2 306	107 501		110 091
Tytäryritysten hankinta	760	2 490	225 963		229 213
Vähennykset	-128	-35	-21 961	-323	-22 447
Kurssierot	-21	-180	10 507		10 306
Hankintameno 31.12.2006	4 194	22 585	433 060		459 839
Kertyneet poistot 1.1.2006		-6 102	-34 727		-40 829
Tilikauden poistot		-1 337	-49 723		-51 060
Kirjanpitoarvo 31.12.2006	4 194	15 146	348 610		367 950

MYTÄVISSÄ OLEVAT SIOITUKSET, 1 000 €

	2007	2006
Hankintameno 1.1.	320	306
Lisäykset	12	36
Vähennykset		-22
Kirjanpitoarvo 31.12.	332	320

Myytäviissä olevat sijoitukset koostuvat As Oy Saarihelyn ja Golf Sarfvikin osakkeista sekä noteeraamattomista puhelinosaakkeista. Saarihelyn osakkeen arvo perustuu ulkopuoliseen arvioon ja Golf Sarfvikin osakkeen arvo markkinoilta saatuun arvoon tilikauden lopussa. Noteeraamattomien puhelinosaakkeiden arvo on alkuperäinen hankintameno.

RAHOITUSLEASINGSOPIMUKSET, KONEET JA KALUSTO, 1 000 €

Hankintameno 31.12.	190 177	185 061
Kertyneet poistot 31.12.	-53 732	-43 914
Kirjanpitoarvo 31.12	136 445	141 147

Erä sisältyy koneet ja kalusto ryhmään.

7. LIIKEARVO JA MUUT AINEETTOMAT HYÖDYKKEET, 1 000 €

	Liikearvo	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2007	157 026	100 299	257 324
Lisäykset	1 603	2 956	4 559
Tytäryritysten hankinta	3 676	6 024	9 700
Vähennykset	-3 202	-2 798	-6 000
Kurssierot	-2 512	-1 458	-3 970
Hankintameno 31.12.2007	156 591	105 023	261 613
Kertyneet poistot 1.1.2007	-4 224	-4 847	-9 071
Tilikauden poistot		-4 817	-4 817
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	152 367	95 359	247 725
Hankintameno 1.1.2006	15 839	1 413	17 251
Lisäykset		76	76
Tytäryritysten hankinta	138 771	94 683	233 454
Vähennykset			
Kurssierot	2 416	4 127	6 543
Hankintameno 31.12.2006	157 026	100 299	257 324
Kertyneet poistot 1.1.2006	-4 224	-582	-4 806
Tilikauden poistot		-4 265	-4 265
Kirjanpitoarvo 31.12.2006	152 802	95 452	248 254

LIKEARVON JA MUUN TALOUDELLISELTA VAIKUTUSAJALTAAN RAJOITTAMATTOMIEN AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN ARVONALENTUMISTESTAUS, 1 000 €

Liikearvo ja muut liiketoimintojen hankinnoista syntyneet aineettomat hyödykkeet on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille arvonalentumistestin suorittamista varten. Rahavirtaa tuottava yksikkö sisältää liiketoimintasegmentin toiminnot kussakin maassa. Cramo-brändi on yrityksen yhteinen omaisuus, joka testauksen varten uudelleen kohdistetaan vuosittain rahavirtaa tuottaville yksiköille myynnin suhteessa. Arvonalentumistestaus on suoritettu 30. marraskuuta 2007. Edellisellä tilikaudella testaus suoritettiin 31. joulukuuta 2006.

Segmenttitason yhteenveto liikearvosta ja muista aineettomista hyödykkeistä on esitetty alla tuhansina euroina.

	Suomi	Kone- ja laitevuokraus			Siirto- kelpoiset tilat	Yhteensä
		Ruotsi	Länsi- Eurooppa	Muu Eurooppa		
Liikearvo	13 608	62 356	21 153	27 090	30 701	154 908
Asiakassuhteet	614	10 966	2 435	1 351		15 366
Brändi	4 487	12 439	5 155	2 917	4 501	29 499
Toimipisteverkko	3 352	24 500	5 022	5 918		38 792
Muut aineettomat hyödykkeet	170					
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	22 231	110 261	33 765	37 414	37 349	241 020
Aineelliset hyödykkeet	60 600	122 378	88 083	61 715	122 380	455 156
Testatut omaisuuskerät yhteensä	82 831	232 639	121 848	99 129	159 729	696 176

Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritetty käyttöarvoon perustuen. Laskelmien pohjana olevat rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymiin budjetteihin ja ennusteisiin, jotka kattavat viiden vuoden jakson. Viiden vuoden jakson jälkeiset rahavirrat on ekstrapoloitu alla esitettyjä kasvutekijöitä soveltaen. Tulevaisuuden rahavirtojen ekstrapoloinnissa sovelletut kasvutekijät kuvaavat asteittain kypsyviä markkinoita toimialalla, jolla rahavirtaa tuottava yksikkö toimii.

KÄYTTÖARVON LASKENNASSA KÄYTETYT KESKEISET OLETUKSET:

	Suomi	Ruotsi	Kone- ja laitevuokraus		Siirto- kelpoiset tilat
			Länsi- Eurooppa	Muu Eurooppa	
EBITA, %	18,0	20,0	12,0–16,0	23,0–30,0	22,0–27,0
Kasvutekijä, % ensimmäinen vuosi	5,0	5,0	9,9–64,5	0,0–94,4	2,2–3,6
Kasvutekijä, % vuodet 2–5	3,0	3,0	3,0–10,0	3,0–15,0	2,5–3,0
Kasvutekijä, % viiden vuoden jälkeen	0,0	0,0	0,0	-1,0	0,0
Diskonttauskerroin, %	11,2	11,3	11,2–11,3	11,0–12,0	9,75–10,5

Näitä oletuksia on käytetty rahavirtaa tuottavien yksiköitä analysoitaessa. Johto on arvioinut kunkin rahavirtaa tuottavan yksikön kannattavuuden ja kasvun toteutuneeseen kehitykseen ja odotettuun markkinakehitykseen perustuen. Käytetty diskonttauskerroin on ennen veroja ja kuvaa testatulle yksikölle ominaisia riskejä.

KESKEISTEN OLETUSTEN HERKKYYSANALYYSIT

Alla olevat arvot kuvaavat ne maksimimuutokset prosenttiyksiköissä keskeisten oletusten osalta kunkin oletuksen osalta erikseen, jonka jälkeen yksikön kirjanpitoarvo vastaa kerrytettävissä olevaa rahamäärää.

	Suomi	Ruotsi	Kone- ja laitevuokraus		Siirto- kelpoiset tilat
			Länsi- Eurooppa	Muu Eurooppa	
EBITA, %, maksimilasku prosenttiyksiköissä	6,9	9,1	1,5	9,0–12,0	2,0–9,5
Kasvutekijä, %, maksimilasku prosenttiyksiköissä, viiden vuoden jakso	11,5	14,0	2,5–3,0	9,0–18,0	1,5–13,0
Kasvutekijä, %, maksimilasku prosenttiyksiköissä, viiden vuoden jälkeen	19,5	36,0	2,1–2,5	16,0–73,0	1,2–24,0
Diskonttauskerroin, %, maksiminousu prosenttiyksiköissä	6,7	9,2	1,2–1,4	5,5–12,2	0,7–7,7

8. VAIHTO-OMAISUUS, 1 000 €

	2007	2006
Aineet ja tarvikkeet	5 154	6 693
Keskeneräiset työt	7 015	8 273
Tavarat	4 734	821
Yhteensä	16 903	15 788

Tilikaudella kirjattiin kuluksi 80 tuhatta (123 tuhatta) euroa, jolla vaihto-omaisuuden arvoa alennettiin vastaamaan nettorealisointiarvoa.

9. MYYNTI- JA MUUT SAAMISET, 1 000 €

	2007	2006
Pitkäaikaiset saamiset		
Rahoitusleasingsaamiset, brutto	3 822	
Tulevat korkotuotot	-1 543	
Yhteensä	2 279	
Lyhytaikaiset saamiset		
Rahoitusleasingsaamiset, brutto	217	
Tulevat korkotuotot	-123	
Yhteensä	94	
Rahoitusleasingsaamiset		
Yhden vuoden kuluessa	217	
Vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	1 019	
Yli viiden vuoden kuluttua	2 804	
Yhteensä	4 039	
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 211	136
Rahoitusleasingsaamiset	2 279	
Muut saamiset	464	310
Yhteensä	3 954	446

Pitkäaikaisten myyntisaamisten käypä arvo on 3 289 tuhatta euroa.

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset	93 267	74 928
Rahoitusleasingsaamiset	94	
Verosaamiset	2 298	2 310
Muut saamiset	3 142	3 306
Siirtosaamiset	18 747	13 235
Yhteensä	117 548	93 779

Konserni on kirjannut tilikauden aikana luottotappioita myyntisaamisista 2 163 tuhatta euroa (1 906 tuhatta euroa vuonna 2006). Saamisiin ei liity merkittäviä luottoriskikeskittymiä.

Saamisten kirjanpitoarvot vastaavat olennaisilta osin käyviä arvoja.

10. RAHAVARAT, 1 000 €

	2007	2006
Rahat ja pankkisaamiset*	18 489	41 823
Yhteensä	18 489	41 823

* sisältää Säve sp. zo.o:n kauppahinnan maksamiseen liittyvän sulkutilin 160,7 tuhatta euroa vuonna 2006.

11. VARAUKSET

Konsernilla on kaksi ei-purettavissa olevaa vuokrasopimusta, joita konserni ei enää pysty hyödyntämään toiminnassaan. Varaus kattaa näiden sopimusten tappion. Varauksen määrä tilikauden päättyessä on 363 tuhatta euroa ja 348 tuhatta euroa vuonna 2006.

12. OSAKEPÄÄOMA JA OMAN PÄÄOMAN RAHASTOT, 1 000 €

	Osake- pääoma	Osakeanti	Ylikurssi- rahasto	Arvon- muutos- rahasto	Suojaus- rahasto	Yhteensä
1.1.2006	24 234	32	1 607	117		25 990
Muutos	274	111	184 229		3 301	187 915
31.12.2006	24 508	143	185 836	117	3 301	213 905
Muutos	327	-143	1 074		3 033	4 291
31.12.2007	24 835		186 910	117	6 334	218 196
Osakemäärä 31.12.2007				Osake- määrä	Osakkeista %	Äänistä %
Osakkeet				30 660 189	100	100
Osakemäärä, kpl						
1.1.2007						30 256 368
Optiomerkinnot						403 821
31.12.2007						30 660 189

Seuraavassa on esitetty oman pääoman rahastojen kuvaukset:

Arvonmuutosrahasto

Arvonmuutosrahasto sisältää myytävissä oleviksi luokiteltujen sijoitusten käyvän arvon muutoksen.

Suojausrahasto

Valuuttariskin minimoimiseksi Ruotsin kruunuissa raportoitavien tytäryritysten omia pääomia suojataan ulkomaanrahamääräisin lainoin ja koronvaihtosopimuksin.

Osingot

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 0,65 (0,50) euroa osakkeelta.

13. KOROLLISET VELAT, 1 000 €

Pitkäaikaiset	2007		2006	
	Tasearvot	Käyvät arvot	Tasearvot	Käyvät arvot
Syndikoitu pankkilaina	173 753	173 753	192 034	192 034
Muut pankkilainat	2 721	2 721		
Takaisinostovelat	4 116	4 090	7 535	7 499
Vuokraennakkovelat	2 422	2 404	5 922	5 893
Rahoitusleasingvelat	91 075	91 075	101 477	101 477
Yhteensä	274 087	274 043	306 968	306 903
Lyhytaikaiset				
Syndikoitu pankkilaina	31 978		14 595	
Muut pankkilainat	2 608			
Takaisinostovelat	3 277		1 142	
Vuokraennakkovelat	1 768		2 727	
Rahoitusleasingvelat	24 471		22 035	
Yritystodistukset	45 285			
Yhteensä	109 387		40 499	
Korolliset velat yhteensä	383 474		347 467	

Lyhytaikaisten lainojen kirjanpitoarvot vastaavat olennaisilta osin käyviä arvoja. Kaikki pankkilainat ovat vaihtuvakorkoisia, jonka vuoksi niiden käypä arvo ei poikkea merkittävästi tasearvosta. Takaisinosto- ja vuokraennakkovelat ovat kiinteäkorkoisia ja niiden käyvät arvot on laskettu diskontaamalla sopimusten korko markkinakorolla.

Muut pankkilainat muodustuvat limiiteistä sekä yrityskauppojen kautta tulleista veloista.

Syndikoidun luottojärjestelyn keskeiset taloudelliset kovenantit ovat bruttovelat/EBITDA, korkokate sekä omavaraisuusaste. Tämän lisäksi luottojärjestelyssä on muita yleisiä ehtoja. Bruttovelat/EBITDA -kovenantti määrittelee syndikoidun luottojärjestelyn hintatason, joka määräytyy kvartaaleittain, ja joka voi vaihdella maksimissaan 0,5 % p.a. Taloudellisten kovenanttien korkeimmat mahdolliset tasot muuttuvat laina-ajan kuluessa. Taloudellisten kovenanttien arvot sekä yhtiön toteutumat tilinpäätöshetkellä 31.12.2007 on esitetty alla:

	Kovenantti-arvo 31.12.2007	Toteutuma 31.12.2007
Bruttovelat/EBITDA, enintään	3,75:1	2,55:1
Korkokatesuhde, vähintään	5,00:1	9,87:1
Omavaraisuusaste, %, vähintään	30,0	37,3

KOROLLISTEN VELKOJEN ERÄÄNTYMISAIKATAULU, 1 000 €

	2008	2009	2010	2011	2012	2012+	Yhteensä
Pankkilainat	34 586	12 978	12 876	12 674	12 737	125 209	211 060
Takaisinostovelat	3 277	1 742	1 334	802	0	238	7 393
Vuokraennakkovelat	1 768	1 258	759	183	61	161	4 190
Rahoitusleasingvelat	24 471	24 955	20 509	16 527	13 442	15 642	115 546
Yritystodistukset	45 285						45 285
Yhteensä	109 387	40 933	35 478	30 186	26 240	141 250	383 474

SYNDIKAATTILAINAN ERÄÄNTYMISAIKATAULU VALUUTOITTAIN, 1 000 €

	2008	2009	2010	2011	2012	2012+	Yhteensä
EUR	22 479	4 000	4 000	4 000	4 000	75 027	113 506
SEK	9 499	8 382	8 382	8 382	8 382	49 198	92 225
Yhteensä	31 978	12 382	12 382	12 382	12 382	124 225	205 731

RAHOITUSLEASINGVELKOJEN ERÄÄNTYMISAJAT, 1 000 €

	2007	2006
Yhden vuoden kuluessa	30 555	22 328
Vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	87 768	86 204
Yli viiden vuoden kuluttua	16 850	24 275
Yhteensä	135 173	132 806
Tulevaisuudessa kertyvät korot	19 627	9 294
Rahoitusleasingvelkojen vähimmäisvuokrien nykyarvo	115 546	123 512

RAHOITUSLEASINGVELAT VALUUTOITTAIN, 1 000 €

SEK	66 929
NOK	16 254
DKK	8 808
LTL	7 755
Muut	15 800
Yhteensä	115 546

KOROLLISTEN VELKOJEN PAINOTETUT ERÄÄNTYMISAJAT JA KORKOKANNAT 31.12.2007

	Erääntymisaika (vuotta)	Korkokanta %
Pankkilainat	3,6	5,24
Pankkilainat mukaan lukien korkoswapit	3,6	4,47
Rahoitusleasingvelat	3,0	5,84
Takaisinostovelat	1,6	3,99
Vuokraennakkovelat	2,6	3,77
Yritystodistukset	0,1	4,74

14. LASKENNALLISET VEROT, 1 000 €

2007 2006

Laskennalliset verosaamiset		
Edellisten vuosien tappiot	2 927	3 379
Kertyneet poistoerot	670	33
Rahoitusleasing	7 594	7 378
Suojausrahaston arvostusero	798	
Sisäisen katteen eliminointi	799	533
Muut väliaikaiset erot	1 191	722
Yhteensä	13 979	12 045

Laskennalliset verovelat		
Kertyneet poistoerot	36 512	26 638
Rahoitusleasing	8 636	7 075
Suojausrahaston arvostusero	2 226	1 160
Pitkäaikaisten varojen arvostaminen käypään arvoon tytäryhtiöhankeissa	24 478	25 885
Muut väliaikaiset erot	1 353	693
Yhteensä	73 205	61 451

Laskennalliset verovelat (netto) 59 226 49 406

Taseessa laskennalliset verot on esitetty seuraavasti

Laskennalliset verosaamiset	2 974	2 423
Laskennalliset verovelat	62 200	51 829
Laskennalliset verovelat (netto)	59 226	49 406

Taseeseen kirjattujen laskennallisten verojen muutos

Laskennalliset verovelat (netto) 1.1.	49 406	3 286
Tytäryhtiöhankeinnat ja -myynnit	2 107	34 607
Tuloslaskelmaan kirjatut erät	7 213	9 897
Omaan pääomaan kirjatut erät	1 066	1 160
Kurssierot	-566	456
Laskennalliset verovelat (netto) 31.12.	59 226	49 406

15. OSTOVELAT JA MUUT VELAT, 1 000 €

2007 2006

Ostovelat	49 514	34 561
Saadut ennakot	8 357	6 694
Siirtovelat	35 082	32 317
Muut lyhytaikaiset velat	12 809	2 702
Muut velat yhteensä	56 248	41 713
Yhteensä	105 762	76 274

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät muodostuvat jaksotetuista henkilöstökuluista ja velkojen korkojaksotuksista.

16. OPERATIIVISTEN LEASINGVASTUIDEN ERÄÄNTYMISAJAT, 1 000 €

Yhden vuoden kuluessa	17 735	10 469
Vuotta pidemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	35 613	18 441
Yli viiden vuoden kuluttua	840	1 396
Yhteensä	54 188	30 306

Operatiiviset leasing sopimukset koskevat pääosin kone- ja laitevuokrauskalustoa. Vuokrasopimuksiin ei sisälly poikkeuksellisia ehtoja.

Operatiiviset leasing vastuut ovat muuttuvakorkoisia ja pääosin sidottu 1-3 kuukauden Euriboriin, Stiboriin, Niboriin ja Ciboriin. Operatiivisten leasingvelkojen laina-aika on enintään kuusi vuotta.

17. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT, 1 000 €

	2007	2006
Toimitilojen vuokrat ja muut tuotot	1 700	1 703
Aineellisten hyödykkeiden ja myytävissä olevien sijoitusten myyntivoitot	1 986	1 804
Myyntivoitto luovutetuista liiketoiminnoista	4 111	
Yhteensä	7 798	3 507

Myyntivoitto liittyy Alankomaiden liiketoimintojen myyntiin.

18. MATERIAALIT JA PALVELUT, 1 000 €

	2007	2006
Ostot tilikauden aikana	41 060	30 029
Ulkopuoliset palvelut	65 336	44 226
Yhteensä	106 396	74 256

Keskeneräisten tuotteiden varaston muutos	966	-184
---	-----	------

Yhteensä	966	-184
-----------------	------------	-------------

19. TYÖSUHDE-ETUUKSISTA AIHEUTUVAT KULUT, 1 000 €

	2007	2006
Hallituksen palkat ja palkkiot	206	257
Palkat	77 138	62 846
Eläkekulut	8 724	8 306
Muut henkilösivukulut	15 540	12 364

Yhteensä	101 608	83 773
-----------------	----------------	---------------

Ylimmän johdon palkat ja palkkiot (liitetieto 26)

Henkilöstö keskimäärin	2 270	1 828
------------------------	-------	-------

20. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT, 1 000 €

	2007	2006
Toimitila- ja kalustovuokrat	14 915	13 504
Markkinointikulut	12 689	7 359
Kaluston ylläpito- ja lisävarustekulut	66 396	60 800
Toimitilojen muut kulut	8 436	7 321
Leasingkulut	16 361	8 001
Vuokratyövoima	6 402	5 310
Muut henkilöstökulut	9 092	6 997
Muut kulut	19 958	22 287

Yhteensä	154 248	131 579
-----------------	----------------	----------------

21. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT, 1 000 €

	2007	2006
Korkotuotot pankkitalletuksista ja saamisista	694	1 523
Muut rahoitustuotot	593	110
Kurssierot	-501	118
Rahoitusinstrumenttien käyvän arvon muutokset	-186	113
Korkokulut		
Lainat	-10 414	-9 409
Rahoitusleasing	-5 903	-3 800
Muut rahoituskulut	-319	-639

Yhteensä	-16 036	-11 984
-----------------	----------------	----------------

22. TULOVEROT, 1 000 €

	2007	2006
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-10 153	-4 746
Edellisten tilikausien verot	-957	2
Laskennallisten verojen muutos	-7 213	-9 897
Tuloverot yhteensä	-18 323	-14 641
Tuloveron täsmäytyslaskelma:		
Voitto ennen veroja	75 808	56 585
Vero laskettuna kotimaan yhtiöverokannalla	19 710	14 712
Ulkomaisten tytäryhtiöiden poikkeavat verokannat +/-	-1 453	234
Verokantojen muutos	-25	
Verovapaat tulot	-1 048	
Vähennyskelvottomat kulut	435	235
Osakeperusteiset maksut	469	13
Vähennyskelpoiset liikearvopoistot	-598	-73
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	-124	
Edellisten tilikausien verot	957	-2
Verokulu tuloslaskelmassa	18 323	14 641
Konsernin efektiivinen verokanta, %	24,2	25,9

Verokanta Tanskassa oli 28 % vuonna 2006 ja 25 % vuonna 2007.

23. OSAKEKOHTAINEN TULOS

	2007	2006
Tilikauden voitto, 1 000 €	57 485	41 944
Laimentamaton osakekohtainen tulos, €	1,88	1,39
Laimennettu osakekohtainen tulos, €	1,87	1,36
Keskimääräinen painotettu osakemäärä, kpl	30 586 040	30 121 137
Laimennusvaikutuksella oikaisematon osakemäärä	30 660 189	30 332 793
Osakeoptiot	155 371	478 602
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakemäärä	30 815 560	30 811 395

Laimennusvaikutuksella oikaistua osakekohtaista tulosta laskettaessa osakkeiden lukumäärän painotetussa keskiarvossa otetaan huomioon kaikkien potentiaalisten osakkeiden laimentava vaikutus.

24. MAKSETUT OSINGOT, 1 000 €

	2007	2006
Maksetut osingot	15 326	7 513

Maksetut osingot olivat 0,25 euroa/osake vuonna 2006 ja 0,50 euroa/osake vuonna 2007.

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on ehdottanut jaettavaksi osinkoa 0,65 euroa/osake, arviolta yhteensä 19,9 miljoonaa euroa.

25. OSAKEPERUSTEISET MAKSUT

Yhtiöllä oli vuonna 2007 voimassa kaksi optio-ohjelmaa osana yhtiön avainhenkilöiden kannustus- ja sitouttamisjärjestelmää. Optio-ohjelmat hyväksyttiin yhtiökokouksissa vuosina 2002 ja 2006. Yhtiökokous on valtuuttanut Cramon hallituksen myöntämään enimmillään 3,67 miljoonaa kappaletta optioita yhtiön avainhenkilöille. Optiot oikeuttavat merkitsemään enintään 3,67 miljoonaa Cramon osaketta. Optio-oikeuksien juoksuaika on enimmillään kuusi vuotta liikkeellelaskusta. Optioihin syntyy oikeus alalajista riippuen kahdesta neljään vuoden kuluessa ja optiot ovat niiden merkintäajan alettua vapaasti käytettävissä: työntekijä voi merkitä osakkeita tai myydä optiot kolmannelle osapuolelle. Mikäli optionomistajan työsuhte Cramoon päättyy ennen oikeuksien vapautumista, on hänen palautettava optiot yhtiölle.

Optioiden tarkemmat ehdot ja tilikauden tapahtumat on esitetty alla olevassa taulukossa.

OPTIOT Perustiedot	OPTIOJÄRJESTELMÄ 2002		OPTIOJÄRJESTELMÄ 2006		
	2002A	2002B	2006A	2006B	2006C
Yhtiökokouspäivä	4.4.2002	4.4.2002	20.11.2006	20.11.2006	20.11.2006
Myöntämispäivät			21.12.2006 27.2.2007	14.11.2007	
Optioiden maksimimäärä, kpl	335 000	335 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Merkittäviä osakkeita per optio, kpl	1	1	1	1	1
Alkuperäinen merkintähinta, €	5,27	5,27	14,51	26,47	*
Osinko-oikaisu	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Merkintähinta 31.12.2005, € *	3,72	3,72	--	--	--
Merkintähinta 31.12.2006, € *	3,47	3,47	14,51	--	--
Merkintähinta 31.12.2007, € *	rauennut	rauennut	14,01	26,47	*
Merkintäaika alkaa, pvm (vapautuminen)	1.5.2004	1.5.2006	1.10.2009	1.10.2010	1.10.2011
Merkintäaika päättyy, pvm (raukeaminen)	31.3.2007	31.3.2007	31.1.2011	31.1.2012	31.1.2013
Jäljellä oleva juoksuaika 31.12.2007, vuotta	rauennut	rauennut	3,1	4,1	5,1
Henkilöitä 31.12.2007	--	--	40	76	ei jaettu

* Merkintähinta on Cramon osakkeen vaihdolla painotettu keskikurssi lokakuussa 2006 (2006A), lokakuussa 2007 (2006B) ja lokakuussa 2008 (2006C). Merkintähinnasta vähennetään vuosittain jaetut osingot.

OPTIOT Tapahtumat 2007	OPTIOJÄRJESTELMÄ 2002		OPTIOJÄRJESTELMÄ 2006			Yhteensä
	2002A	2002B	2006A	2006B	2006C	
Optioiden määrät 1.1.2007						
Jaetut	339 500	346 500	786 000			1 472 000
Palautuneet	4 500	11 500				16 000
Mitätöidyt						
Osakkeiksi merkityt	188 546	118 846				307 392
Ulkona	146 454	216 154	786 000			1 148 608
Varastossa			214 000	1 000 000	1 000 000	2 214 000
Tilikauden muutokset						
Jaetut			27 000	904 000	-	931 000
Palautuneet						
Mitätöidyt						
Osakkeiksi merkityt	146 454	216 142				362 596
Merkintäjaksos vaihdolla painotettu osakkeen keskikurssi, € *	22,00	22,00	-	-	-	-
Rauenneet		12				12
Optioiden määrät 31.12.2007						
Jaetut	339 500	346 500	813 000	904 000		2 403 000
Palautuneet	4 500	11 500				16 000
Mitätöidyt						
Osakkeiksi merkityt	335 000	334 988				669 988
Ulkona			813 000	904 000		1 717 000
Varastossa			187 000	96 000	1 000 000	1 283 000
Jaetuista optioista sitouttavia 31.12.2007			813 000	904 000		1 717 000

* Cramon osakkeen vaihdolla painotettu keskikurssi merkintäjaksolle tammi-maaliskuu 2007.

OPTIOT Tapahtumat 2006	OPTIOJÄRJESTELMÄ 2002		OPTIOJÄRJESTELMÄ 2006			Yhteensä
	2002A	2002B	2006A	2006B	2006C	
Optioiden määrät 1.1.2006						
Jaetut	325 000	325 000				650 000
Palautuneet	4 500	11 500				16 000
Mitätöidyt						
Osakkeiksi merkityt	33 800					33 800
Ulkona	286 700	313 500				600 200
Varastossa	14 500	21 500				36 000
Tilikauden muutokset						
Jaetut	14 500	21 500	786 000			822 000
Palautuneet						
Mitätöidyt						
Osakkeiksi merkityt	154 746	118 846				273 592
Merkintäjakson vaihdolla painotettu osakkeen keskikurssi, € *	13,44	13,44	-	-	-	-
Rauenneet						
Optioiden määrät 31.12.2006						
Jaetut	339 500	346 500	786 000			1 472 000
Palautuneet	4 500	11 500				16 000
Mitätöidyt						
Osakkeiksi merkityt	188 546	118 846				307 392
Ulkona	146 454	216 154	786 000			1 148 608
Varastossa			214 000	1 000 000	1 000 000	2 214 000
Jaetuista optioista sitouuttavia 31.12.2006			786 000			786 000

* Cramon osakkeen vaihdolla painotettu keskikurssi vuonna 2006.

KÄYVÄN ARVON MÄÄRITTÄMINEN

Optioille määritellään niiden myöntämishetkellä käypä arvo, joka kirjataan henkilöstökuluihin optioiden sitouttamisajanjaksolle. Myöntämishetki on päivä jolloin hallitus päätti optioiden jakamisesta. IFRS-säännösten mukaisesti niitä optioita, jotka on myönnetty ennen 7.11.2002, ei ole kirjattu kuluksi tilinpäätökseen. Optioiden käypä arvo on määritetty Black-Scholes -optiohinnoittelumallilla. Käyvän arvon määrittämisessä käytetyt keskeiset oletukset on koottu alla olevaan taulukkoon. Tilikaudella myönnettyjen optioiden käypä arvo oli yhteensä 4,2 miljoonaa euroa. Kaikkien voimassaolevien optioiden kuluvaikutus tilikaudella 2007 oli 1,8 miljoonaa euroa. Optio-oikeuksien 2006A tulosvaikutus tilikaudella oli 1,6 miljoonaa euroa ja optio-oikeuksien 2006B tulosvaikutus tilikaudella oli 0,2 miljoonaa euroa.

BLACK-SCHOLES -MALLIN KESKEISIMMÄT OLETUKSET

	Vuonna 2006 jaetut 2006A	Vuonna 2007 jaetut 2006A 2006B	
Jaetut optiot, kpl	786 000	27 000	904 000
Osakkeen keskikurssi antohetkellä, €	17,64	22,16	22,34
Merkintähinta, €	14,51	14,51	26,47
Korko, %	3,9	3,9	4,1
Juoksuaika, vuotta	4,1	3,9	4,2
Volatiliteetti *, %	22,4	23,9	26,2
Palautuvat optiot; %	10,0	10,0	8,0
Osinkotuotto-oletus **	0	0	0
Käypä arvo yhteensä, €	4 301 749	246 281	3 954 612

* Volatiliteetin laskentaan on käytetty historiallista volatiliteettia 5 vuoden ajalta poislukien poikkeuksellisen volatiliteetin jakso kesä-elokuu 2007

** Merkintähinnasta vähennetään jaettavat osingot, jolloin osinkoja ei tarvitse erikseen huomioida käyvän arvon laskennassa.

OPTIOIDEN KAUDEN AIKAiset MUUTOKSET JA PAINOTETUT KESKIMÄÄRÄISET MERKINTÄHINNAT, 2007

	Määrät, kpl	Merkintähinta, € *
Jaetut 1.1.	1 472 000	9,37
Ulkona 1.1.	1 148 608	11,02
Tilikaudella myönnetty	931 000	26,11
Tilikaudella palautuneet	0	-
Tilikaudella osakkeiksi merkityt	362 596	3,47
Tilikaudella rauenneet	12	3,47
Jaetut 31.12.	2 403 000	14,70
Ulkona 31.12.	1 717 000	20,57

* Merkintähintana käytetty tilikauden alussa 31.12.2006 tilannetta. Tilikauden muutoksissa huomioitu osinko-oikaisu ja käytetty 31.12.2007 tilannetta 2006 optio-oikeuksien osalta, mutta 2002 optioiden osalta käytetty tilikauden alun tilannetta, koska optiot ovat rauenneet ja merkitty ennen tilikauden osinko-oikaisua.

26. LÄHIPIIRITAPAHTUMAT

Tytäryhtiöt	Kotipaikka		Omistusosuus %	
			Emoyhtiö	Konserni
AS Cramo Estonia	Tallinna	Viro	100	
Cramo A/S	Glostrup	Tanska	100	
Cramo AS	Oslo	Norja	100	
Cramo Finland Oy	Vantaa	Suomi	100	
Cramo Holding BV	Amsterdam	Alankomaat	100	
Cramo Instant AB	Sollentuna	Ruotsi	100	
Cramo Instant Oy	Ylöjärvi	Suomi	100	
Cramo JV Oy	Vantaa	Suomi	75	
Cramo New Holding AB	Sollentuna	Ruotsi	100	
Cramo SIA	Riika	Latvia	100	
Cramo Sverige AB	Sollentuna	Ruotsi	100	
Cramo UAB	Vilna	Liettua	100	
Kiinteistö Oy RK-Kehä	Vantaa	Suomi	100	
Kiinteistö Oy Vantaan Viinikankaari 9	Vantaa	Suomi	100	
Suomen Tähtivuokraus Oy	Vantaa	Suomi	100	
Aukstumines Sistemios UAB	Vilna	Liettua		100
Cramo AB	Sollentuna	Ruotsi		100
Cramo Dutch Holding BV	Rotterdam	Alankomaat		100
Cramo Entreprenadmaskiner AB	Sollentuna	Ruotsi		100
Cramo Instant AS	Drammen	Norja		100
Cramo Master Oy	Leppävirta	Suomi		100
Cramo Podesty Sp.zo.o.	Krakova	Puola		100
Cramo Sp.zo.o.	Varsova	Puola		100
Cramo Trade AB	Sollentuna	Ruotsi		100
Cramo ZAO	Pietari	Venäjä		100
Cramo Rentakran ZAO	Moskova	Venäjä		100
Fastigheten Tändstiftet HB	Sollentuna	Ruotsi		100
Hamar Liftutleie AS	Hamar	Norja		100
Hyrcenter i Skövde AB	Sollentuna	Ruotsi		100
Kumla Lift AB	Sollentuna	Ruotsi		100
Lokalnu i Sverige AB	Tukholma	Ruotsi		100
Maropol Cz s.r.o.	Lesetinska	Tšekin tasavalta		100
Maropol Sp.zo.o.	Radzionkow	Puola		100
Mupol Förvaltnings AB	Tukholma	Ruotsi		100
Parmaco Oy	Pyhäjoki	Suomi		100

Sulautuneet ja puretut tytäryhtiöt

Addum Intressenter AB	Sollentuna	Ruotsi
Addum Industri AB	Sollentuna	Ruotsi
Byggmaskiner i Andestorp AB	Gislaved	Ruotsi
Byggmaskiner i Hudiksvall AB	Hudiksvall	Ruotsi
Liftcenter i Malmö AB	Sollentuna	Ruotsi
Lappri AB	Västerås	Ruotsi
Kjell Åkesson Entreprenad AB	Sollentuna	Ruotsi
Cramo Truck AB	Sollentuna	Ruotsi
Cramo Funktion AB	Sollentuna	Ruotsi
Eklind Invest i Kumla AB	Kumla	Ruotsi
Hyr-City i Skåne AB	Malmö	Ruotsi
Hyrpunkten i Helsingborg AB	Helsingborg	Ruotsi
Pilängens Maskinuthyrning AB	Kumla	Ruotsi
Rolf Nilander AB	Tukholma	Ruotsi
Rosenlund & Co i Helsingborg AB	Helsingborg	Ruotsi
Kramo Citarent Uthyrnings AB	Sollentuna	Ruotsi
Kiinteistö Oy Vikkiniitty	Lempäälä	Suomi
Suomen Ykköstitilat Oy	Kouvola	Suomi
Unicast AB	Sollentuna	Ruotsi

Kiinteistövuokria on maksettu 266 [260] tuhatta euroa Kiinteistö Oy Hosionrinteelle, jonka osakkaana oleva Tatu Hauhio on Suomen kone- ja laitevuokrausliiketoiminnan maajohtaja.

JOHDON TYÖSUHDE-ETUUKSET, 1 000 €

	2007	2006
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuuudet		
Konsernijohtaja Vesa Koivula	371	354
Hallituksen jäsenet		
Stig Gustavson	48	37
Eino Halonen	34	34
Gunnar Glifberg	29	28
Hannu Krogerus	31	31
Esko Mäkelä	31	
Juhani Nurminen	31	28
Pekka Heusala	3	64
Phil van Haarlem	1	35
Hallitus yhteensä	206	257
Muun johdon palkat ja palkkiot	1 589	1 431
Työsuhteen päättymisen jälkeiset edut	74	73

Konsernijohtajan eläkeikä on 63 vuotta ja sopimussuhteen irtisanomisaika on 18 kuukautta, jolta ajalta maksetaan sopimusehtojen mukainen korvaus.

Lähipiirilainat

Yhtiöllä ei ole lähipiirille myönnettyjä lainoja.

27. ELÄKEVELVOITTEET

Ruotsissa Alectan ITP-eläkejärjestelyt ovat monen työnantajan määrittelemiä etuus pohjaisia järjestelyjä. Alectasta ei ole mahdollista saada riittäviä tietoja työnantajan vastuiden ja etujen laskennasta, joten eläkejärjestely on tilinpäätöksessä käsitelty maksupohjaisena järjestelyinä. Lisäksi Norjassa konsernilla on etuus pohjaisia lisäeläkejärjestelyjä, joiden vaikutus ei ole merkittävä ja jotka on tästä syystä käsitelty maksupohjaisina.

28. ANNETUT PANTIT JA VASTUUSITOUMUKSET, 1 000 €

	2007	2006
OMASTA PUOLESTA ANNETUT VAKUUDET		
Velat, joille annettu vakuuksia		
Lainat rahoituslaitoksilta	205 731	206 905
Annetut vakuudet		
Kiinnitykset tontteihin ja rakennuksiin	5 663	5 663
Yrityskiinnitykset	83 317	77 487
Pantit	80 156	107 212
Vastuut, joille annettu vakuuksia		
Takaisinostositoumukset	9 019	9 171
Työ- ja takuuajaiset vastuut	522	624

29. JOHDANNAISSOPIMUKSET, 1 000 €

	2007		2006	
	Nimellisarvo	Käypä arvo	Nimellisarvo	Käypä arvo
Korkojohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset	138 395	5 492	152 803	4 461
Valuuttajohdannaiset	87 151	-194	19 911	113

KORONVAIHTOSOPIMUSTEN ERÄÄNTYMISAIKATAULU

	2008	2009	2010	2011	2012	2012+	Yhteensä
EUR						51 000	51 000
SEK		291 713		291 713		241 713	825 140
Euroina		30 897		30 897		25 601	87 395
Yhteensä, EUR		30 897		30 897		76 601	138 395

Korkojohdannaisiin on sovellettu suojauslaskentaa ja käypä arvo on kirjattu suoraan omaan pääomaan laskennallisella verolla vähennettynä.

VALUUTTAJOHDANNAISTEN ERÄÄNTYMISAIKATAULU

	2008	2009	2010	2011	2012	2012+	Yhteensä
	65 766	11 037	10 348				87 151

Valuuttatermiineihin ei ole sovellettu suojauslaskentaa ja käypä arvo on kirjattu tulosvaikutteisesti.

30. HANKITUT LIIKETOIMINNOT

Konserni teki tilikauden aikana kymmenen yritysostoa, jotka harjoittavat kone- ja laitevuokrausta.

Konserni ja ZAO Rentakran perustivat Venäjällä vuokraustoimintaa harjoittavan yhteisyrityksen 30.8.2007. Cramo omistaa 75 % ja ZAO Rentakran 25 % uuden yrityksen, ZAO Cramo Rentakranin, osakkeista. Sopimuksen mukaisesti Cramolla on oikeus ostaa ZAO Rentakranin omistamat ZAO Cramo Rentakranin osakkeet aikaisintaan 1. toukokuuta 2011. Osto-option vaikutus on sisällytetty tilinpäätökseen ZAO Rentakranin kanssa sovitun hintakaavan mukaisesti perustuen johdon arvioihin hintakaavan muuttujien arvoista.

Osto-optioehtoihin perustuen ZAO Cramo Rentakran on yhdistelty konserniin 100 prosenttisenä tytäryrityksenä 1. joulukuuta 2007 lähtien. Aloitettujen liiketoiminnan vaikutus konsernin liikevaihtoon ja tulokseen oli vähäinen, koska toiminta aloitettiin juuri ennen tilikauden päättymistä.

Hankintahinta, ZAO Cramo Rentakran, 1 000 €

Osto-option käypä arvo	6 949
Hankintameno yhteensä	6 949
Hankitut nettovarot käypään arvoon	6 219
Liikearvo	730

Liikearvo koostuu markkina-asemasta, maantieteellisestä läsnäolosta, ammattitaitoisesta henkilöstöstä ja synergiaeduista.

1 000 €

	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo
Pitkäaikaiset varat		
Asiakassuhteet	2 959	
Brändi	388	
Toimipisteverkko	750	
Liikearvo	552	
Aineelliset hyödykkeet	2 500	2 500
Rahoitusvarat		
Laskennallinen verosaaminen		
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus		
Myyntisaamiset ja muut saamiset		
Rahavarat		
Varat yhteensä	7 149	2 500
Pitkäaikaiset velat		
Lainat	930	
Laskennallinen verovelka		
Lyhytaikaiset velat		
Osto- ja muut velat		
Velat yhteensä	930	
Nettovarallisuus 31.12.2007	6 219	2 500

Muut yhdeksän yksittäistä yritysostoa ovat vähämerkityksisiä ja tästä syystä ne on esitetty yhdisteltynä. Hankittujen liiketoimintojen liikevaihto tilikaudella oli 7 650 tuhatta euroa ja nettotulos 903 tuhatta euroa. Jos hankitut liiketoiminnot olisi yhdistelty konserniin 1.1.2007 alkaen, konsernin liikevaihto olisi ollut 500 549 tuhatta euroa ja tilikauden voitto 58 388 tuhatta euroa. Luvut on laskettu konsernin laadintaperiaatteiden mukaisesti. Liiketoimintojen tuloksen laskennassa on otettu huomioon käypien arvojen poistot sekä vero vaikutus, joka olisi syntynyt jos hankinnat olisivat tapahtuneet 1.1.2007.

Hankintahinta, muut hankinnat, 1 000 €

Rahana suoritettu hankintahinta	18 644
Hankinnasta välittömästi aiheutuneet kulut	82
Hankintameno oikaisu	-45
Hankintameno yhteensä	18 681
Hankitut nettovarot käypään arvoon	14 372
Liikearvo	4 309

Liikearvo koostuu paikallisesta maantieteellisestä markkina-asemasta, ammattitaitoisesta henkilöstöstä ja synergiaeduista.

1 000 €

	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo
Pitkäaikaiset varat		
Asiakassuhteet	1 013	
Toimipisteverkko	420	
Liikearvo	890	
Aineelliset hyödykkeet	19 923	19 010
Rahoitusvarat	14	14
Laskennallinen verosaaminen	71	
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	207	207
Myyntisaamiset ja muut saamiset	2 095	2 095
Rahavarat	600	600
Varat yhteensä	25 233	21 926
Pitkäaikaiset velat		
Lainat	5 314	5 314
Laskennallinen verovelka	2 952	2 004
Lyhytaikaiset velat		
Osto- ja muut velat	2 595	2 595
Velat yhteensä	10 861	9 913
Nettovarallisuus 31.12.2007	14 372	12 013
Rahana maksettu kauppahinta	18 681	
Hankitun tytäryhtiön rahavarat	-600	
Rahavirtavaikutus	18 081	

31. TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Cramo ilmoitti 10.1.2008, että sen ruotsalainen tytäryhtiö Cramo Sverige AB on solminut Skanska Sverige AB:n kanssa sopimuksen, jossa Cramo nimetään Skanskan ensisijaiseksi nostinkaluston toimittajaksi. Sopimus koskee tässä vaiheessa Ruotsia, mutta sitä on mahdollista laajentaa Skanskan yhtiöihin muissa Pohjoismaissa. Osapuolet arvioivat sopimuksen vuotuiseksi arvoksi 6,5 miljoonaa euroa.

Skandinavian toiminnoista vastaava johtaja Magnus Rosén ilmoitti 14.1.2008 eroavansa yhtiön palveluksesta.

32. VALTUUTUKSET HALLITUKSELLE

Hallituksella ei ole valtuuksia vaihtovelkakirjalainan ottamiseen, osakepääoman korottamiseen tai omien osakkeiden hankkimiseen. Ylimääräisen yhtiökokouksen 20.11.2006 päätöksen mukaisesti hallituksella on valtuus jakaa 2006 optio-oikeuksia maksimissaan 3 000 000 kappaletta.

33. ARVOPAPERIMARKKINALAIN 2 LUVUN 9 §:N JA 10 §:N MUKAISET ILMOITUKSET

Cramo Oyj sai 15.11.2007 ilmoituksen Fidelity International Limitediltä, että Fidelity International Limitedin ja sen suoraan tai epäsuorasti omistamien tytäryhtiöiden osakeomistus Cramo Oyj:ssä on 14.11.2007 laskenut alle viiden prosentin rajan. Osakelajikohtaisesti tarkka osuus Cramo Oyj:n äänimäärästä ja osakepääomasta: yhteensä 1 520 760 osaketta, 4,96 % osake- ja äänimäärästä.

Cramo Oyj sai 20.8.2007 ilmoituksen Fidelity International Limitediltä, että Fidelity International Limitedin ja sen suoraan tai epäsuorasti omistamien tytäryhtiöiden osakeomistus Cramo Oyj:ssä on 16.8.2007 ylittänyt viiden prosentin rajan. Osakelajikohtaisesti tarkka osuus Cramo Oyj:n äänimäärästä ja osakepääomasta: yhteensä 1 587 777 osaketta, 5,18 % osake- ja äänimäärästä.

Cramo Oyj sai 11.7.2007 ilmoituksen, jonka mukaan Keskinäisen Henkivakuutusosakeyhtiö Suomen omistusosuus Cramo Oyj:n osakkeista ja osakepääomasta on alittanut yhden kymmenesosan (1/10) ja on tämän jälkeen yhteensä 3 027 658 osaketta eli 9,87 % osake- ja äänimäärästä.

Cramo Oyj sai 17.4.2007 ilmoituksen, jonka mukaan Keskinäisen Henkivakuutusosakeyhtiö Suomen omistusosuus Cramo Oyj:n osakkeista ja osakepääomasta on alittanut kolmen kahdeskymmenesosan (3/20) ja on tämän jälkeen yhteensä 4 590 440 osaketta eli 14,98 % osake- ja äänimäärästä.

34. OSAKASSOPIMUKSEN PÄÄKOHDAT

Osapuolet

Osakassopimuksen osapuolina ovat Pon Holdings B.V., ABN AMRO Bank N.V., Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi, sekä Rakennusmestarien Säätiö.

Osapuolten osakeomistus Cramo Oyj:ssä

Kukin osapuoli on sitoutunut olemaan hankkimatta osakkeita tai mitään muita osakkeiden merkintään oikeuttavia todistuksia tai arvopapereita, siten että sen omistus nousisi yli 30 %:iin Cramossa ilman toisilta osapuolilta etukäteen hankittua kirjallista suostumusta. Tämä ei koske ABN AMRO Bank N.V.:n määräysvallassa olevia rahastoja.

Äänioikeuksien käyttö

Entiset Cramo Holding B.V.:n osakkeenomistajat Pon Holdings B.V. ja ABN AMRO Bank N.V. sitoutuvat yhteisvastuullisesti olemaan käyttämättä äänioikeuksiaan niiltä osin kuin heidän yhteinen osuutensa äänioikeuksista Cramossa ylittää 20 %:a.

Osakassopimuksen päätyminen

Osakassopimus on voimassa 3.1.2006 alkaen kolme vuotta, jonka jälkeen se heti raukeaa. Osakassopimus päättyy aikaisemmin mikäli seuraavat kriteerit eivät täyty:

- Pon Holdings B.V.:n suhteen niin kauan kuin sen omistus Cramossa ei laske pysyvästi alle 10 %:a tai minään ajankohtana alle 7,5 % Cramosta;
- Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomen suhteen niin kauan kuin sen omistus Cramossa ei laske pysyvästi alle 10 %:a tai minään ajankohtana alle 3,75 % Cramosta;
- ABN AMRO Bank N.V.:n suhteen niin kauan kuin sen omistus Cramossa ei laske pysyvästi alle 5 %:a tai minään ajankohtana alle 2,5 % Cramosta
- ja Rakennusmestarien Säätiön suhteen niin kauan kuin sen omistus Cramossa ei laske pysyvästi alle 5 %:a tai minään ajankohtana alle 2,5 % Cramo Oyj:stä.

Sopimussakko

Äänioikeuksien käyttöä koskevan pykälän rikkomisesta seuraa 15 000 000 euron sopimussakko.

35. TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

TALOUDELLISTA KEHITYSTÄ KUVAAVAT TUNNUSLUVUT:

Oman pääoman tuotto prosentteina

$$= \frac{100 \times (\text{Tilikauden tulos})}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}} \\ (\text{Tilikauden ja edellisen tilikauden taseen} \\ \text{mukaisten arvojen keskiarvo})$$

Sijoitetun pääoman tuotto prosentteina

$$= \frac{100 \times (\text{Voitto ennen veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut})}{\text{Taseen loppusumma} - \text{korottomat velat}} \\ (\text{Tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisten} \\ \text{arvojen keskiarvo})$$

Omavaraisuusaste prosentteina

$$= \frac{100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus})}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$$

Henkilöstö keskimäärin

= Keskiarvo kuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumääristä oikaistuna osa-aikaisten henkilöiden osalta

Gearing (nettovelkaantumisaste)

$$= \frac{\text{Korolliset velat} - \text{rahat, pankkisaamiset ja} \\ \text{rahoitusarvopaperit} \times 100}{\text{omapääoma} + \text{vähemmistöosuus}}$$

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT:

Tulos/osake

$$= \frac{\text{Tulos ennen veroja} + / - \text{vähemmistöosuus} - \text{verot}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikaudella keskimäärin}}$$

Oma pääoma/osake

$$= \frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$$

Osinko/osake

$$= \frac{\text{Tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä}}$$

Osinko/tulos prosentteina

$$= \frac{100 \times \text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$$

Efektiivinen osinkotuotto prosentteina

$$= \frac{100 \times \text{Osinko/osake}}{\text{B-sarjan osakkeen osakeantioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}$$

Hinta/voitto-suhde (P/E)

$$= \frac{\text{B-sarjan osakkeen osakeantioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{Tulos/osake}}$$

Osakekannan markkina-arvo

$$= \text{A-sarjan osakkeiden lukumäärä tilikauden viimeisenä päivänä} \times \text{B-sarjan osakkeen keskiarvo} + \text{B-sarjan osakkeiden lukumäärä tilikauden viimeisenä päivänä} \times \text{B-sarjan osakkeen tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}$$

Tunnusluvut on laskettu Kirjanpitolautakunnan yleisohjeen 29.10.2002 mukaisesti.

36. OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

2007

2006

	kpl	1 000 €	kpl	1 000 €
Osakkeet	30 660 189	24 835	30 256 368	24 508

Jokainen osake oikeuttaa yhtiökokouksessa äänestämään yhdellä äänellä.

OSAKKEENOMISTAJAT

Yhtiöllä oli 31.12.2007 osakerekisterin mukaan 7 008 osakkeenomistajaa.

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2007	Osakkeiden määrä	%	Äänimäärä kpl	%
Nordea Pankki Suomi Oyj hall.rek.	7 639 080	24,92	7 639 080	24,92
Skandinaviska Enskilda Banken hall. rek.	4 055 419	13,23	4 055 419	13,23
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	2 510 176	8,19	2 510 176	8,19
Rakennusmestarien Säätiö	1 705 620	5,56	1 705 620	5,56
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 192 652	3,89	1 192 652	3,89
Handelsbanken AB	1 173 573	3,83	1 173 573	3,83
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma	821 000	2,68	821 000	2,68
Odin Finland	473 100	1,54	473 100	1,54
Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK Ry	300 938	0,98	300 938	0,98
Nordea Pankki Suomi Oyj	280 800	0,92	280 800	0,92
Thominvest Oy	250 340	0,82	250 340	0,82
Kuntien Eläkevakuutus	225 135	0,73	225 135	0,73
Laakkonen Mikko Kalervo	198 000	0,64	198 000	0,64
Sijoitusrahasto Nordea Nordic Small Cap	197 000	0,64	197 000	0,64
Fondita Nordic Small Cap Placfond	175 000	0,57	175 000	0,57
OP-Suomi Pienyhtiöt	171 713	0,56	171 713	0,56
Helsingin Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK Ry	156 873	0,51	156 873	0,51
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Etera	153 839	0,50	153 839	0,50
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Fennia	150 000	0,49	150 000	0,49
Vahinkovakuutusosakeyhtiö Pohjola	145 000	0,47	145 000	0,47
Lindström Kim	125 970	0,41	125 970	0,41
ESR EQ Pikkujättiläiset	125 000	0,41	125 000	0,41
Asikainen Visa	124 855	0,41	124 855	0,41
Nordea Henkivakuutus Suomi Oy	109 487	0,36	109 487	0,36
Muut	8 189 239	26,72	8 189 239	26,72
Yhteensä osakasluettelon mukaan	30 649 809	99,97	30 649 809	99,97
Hallintarekisteröidyt	12 952 440	42,25		
Yhteensä arvo-osuusjärjestelmään siirtyneet	30 639 429	99,97	30 639 429	99,97
Arvo-osuusjärjestelmään siirtymättömät	10 380	0,03	10 380	0,03
Yhteensä	30 660 189	100,00	30 660 189	100,00

OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN SUURUUSLUOKITTAIN

Osakkeiden lukumäärä kpl	Osakkaita kpl	Osuus %	Osakkeita kpl	Osuus kaikista osakkeista %
1-100	1 715	24,5	118 304	0,4
101-500	2 915	41,6	854 512	2,8
501-1 000	1 074	15,3	863 849	2,8
1 001-5 000	1 035	14,8	2 317 399	7,6
5 001-10 000	126	1,8	906 451	3,0
10 001-50 000	105	1,5	2 049 375	6,7
yli 50 000	38	0,5	23 539 919	76,8
Yhteensä arvo-osuusjärjestelmään siirtyneet	7 008	100,00	30 649 809	99,97
Arvo-osuusjärjestelmään siirtymättömät			10 380	0,03
Yhteensä			30 660 189	100,00

OSAKKEENOMISTUKSEN JAKAUTUMINEN SEKTOREITTAIN

Osakkeiden sektorijakauma	Osakkaita kpl	Osuus %	Osakkeita kpl	Osuus kaikista osakkeista %	Äänimäärä kpl	Osuus kaikista äänistä %
Yksityiset yritykset	589	8,4	1 816 006	5,9	1 816 006	5,9
Julkiset yritykset	1	0,0	21 682	0,1	21 682	0,1
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	56	0,8	17 165 307	56,0	17 165 307	56,0
Julkisyhteisöt	20	0,3	2 721 118	8,9	2 721 118	8,9
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	167	2,4	2 916 266	9,5	2 916 266	9,5
Kotitaloudet	6 135	87,5	5 413 799	17,7	5 413 799	17,7
Ulkomaat	40	0,6	595 631	1,9	595 631	1,9
Yhteensä arvo-osuusjärjestelmään siirtyneet	7 008	100,0	30 649 809	99,97	30 649 809	99,97
Arvo-osuusjärjestelmään siirtymättömät			10 380	0,03	10 380	0,03
Yhteensä			30 660 189	100,00	30 660 189	100,00

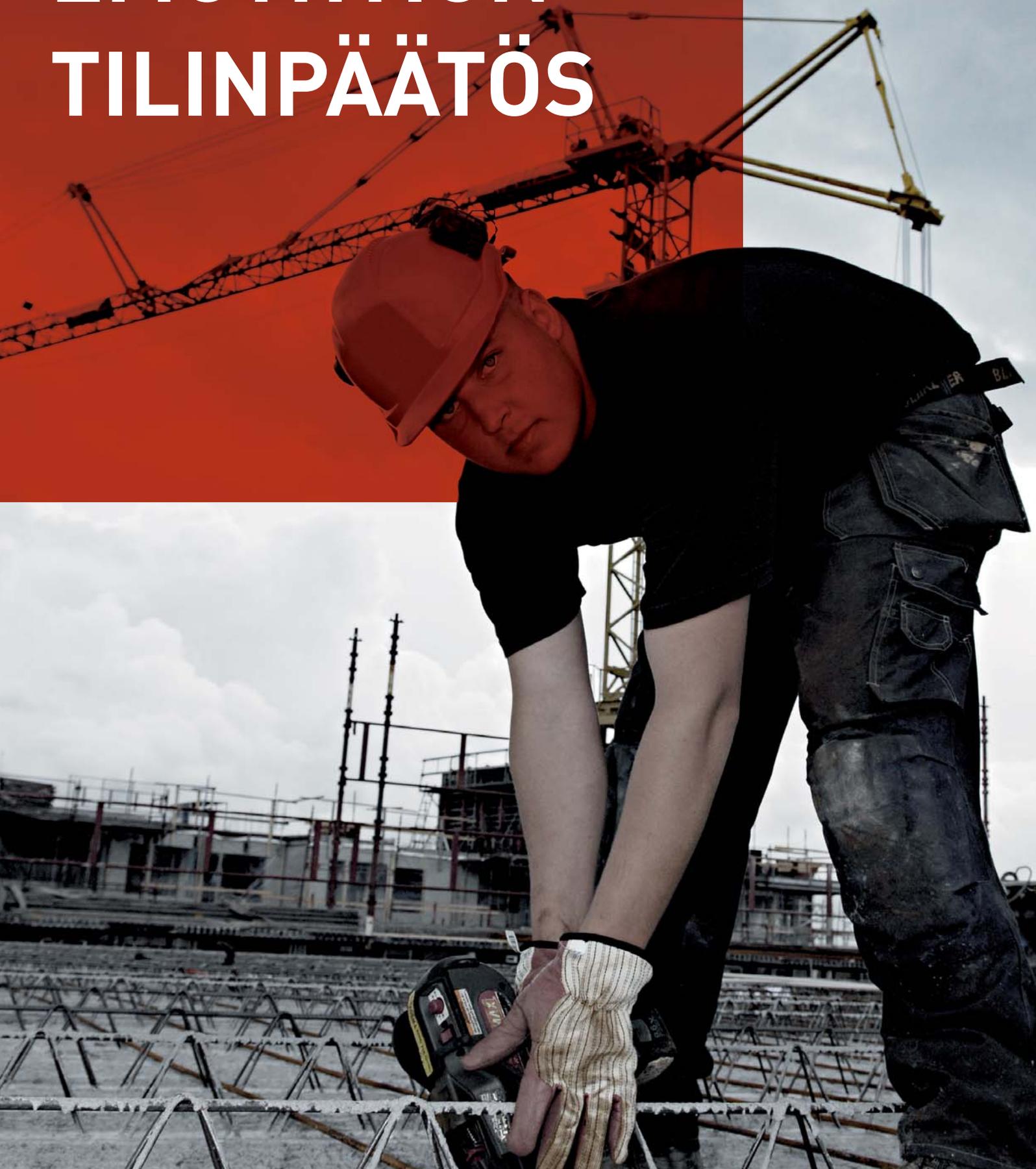
Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan omistusosuus

Hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen omistivat 31.12.2007 henkilökohtaisesti tai määräysvalta-yhtiöidensä kautta yhteensä 111 549 Cramo Oyj:n osaketta, mikä edustaa 0,36 prosenttia yhtiön koko osake- ja äänimäärästä, sekä optioita yhteensä 293 000 kappaletta.

Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä

Hex Oyj:n, Keskuskauppakamarin ja Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton vahvistamaa suositusta listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä on sovellettu 1.7.2005 alkaen.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS

EMOYHTIÖN TULOSLASKELMA

1.1.-31.12.2007

1.1.-31.12.2006

	Liitetieto	€	€
Liikevaihto	2	14 809 370,54	50 773 636,36
Liiketoiminnan muut tuotot	3	519 723,70	5 429 425,31
Materiaalit ja palvelut	4	-1 334 841,57	-4 091 973,86
Henkilöstökulut	5	-6 579 001,43	-16 056 130,56
Poistot ja arvonalentumiset	6	-2 525 477,02	-6 980 461,52
Liiketoiminnan muut kulut	8	-9 224 368,00	-20 040 885,76
Yhteensä		-19 663 688,02	-47 169 451,70
Liikevoitto		-4 334 593,78	9 033 609,97
Rahoitustuotot ja -kulut	9	29 501 083,16	-777 801,10
Voitto ennen satunnaisia eriä		25 166 489,38	8 255 808,87
Satunnaiset tuotot ja kulut	10	11 722 760,00	4 494 000,00
Voitto satunnaisten erien jälkeen		36 889 249,38	12 749 808,87
Tilinpäätössiirrot	7	2 246 086,27	-1 070 283,92
Tuloverot	11	-1 755 315,90	-1 670 853,95
Tilikauden voitto		37 380 019,75	10 008 671,00

EMOYHTIÖN TASE

31.12.2007

31.12.2006

	Liitetieto	€	€
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat			
Aineettomat hyödykkeet	12	115 563,35	1 303 820,31
Aineelliset hyödykkeet	12	4 785 171,94	48 163 727,21
Sijoitukset	12		
Osuudet saman konsernin yrityksissä		241 120 179,92	43 676 762,50
Muut sijoitukset		119 563,13	119 563,13
Pysyvät vastaavat yhteensä		246 140 478,34	93 263 873,15
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus	13		660 214,91
Pitkäaikaiset saamiset	14	148 894 979,35	178 705 301,04
Lyhytaikaiset saamiset	15	128 463 854,33	8 252 616,19
Rahat ja pankkisaamiset		750 895,76	9 934 669,25
Vaihtuvat vastaavat yhteensä		278 109 729,44	197 552 801,39
Vastaavaa yhteensä		524 250 207,78	290 816 674,54
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			
Osakepääoma	16	24 834 753,09	24 507 658,08
Osakeanti			33 392,25
Ylikurssirahasto		3 331 086,25	2 366 580,89
Edellisten tilikausien voitto		14 599 062,14	19 916 635,14
Tilikauden voitto		37 380 019,75	10 008 671,00
Oma pääoma yhteensä		80 144 921,23	56 832 937,36
Tilinpäätössiirtojen kertymä	17	556 684,27	12 213 205,03
Vieras pääoma			
Pitkäaikainen vieras pääoma	18	173 753 048,15	192 198 808,22
Lyhytaikainen vieras pääoma		269 795 554,13	29 571 723,93
Vieras pääoma yhteensä		443 548 602,28	221 770 532,15
Vastattavaa yhteensä		524 250 207,78	290 816 674,54

EMOYHTIÖN RAHOITUSLASKELMA, 1 000 €

1.1.-31.12.2007

1.1.-31.12.2006

Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto	-4 335	9 034
Oikaisut:		
Fuusiovoitto		-5 154
Poistot	2 525	6 980
Käyttöpääoman muutos ¹⁾	2 152	5 183
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 763	664
Verot	-2 959	-1 992
Liiketoiminnan rahavirta	-4 380	14 715
Investointien rahavirta		
Käyttöomaisuuden ostot	-7 079	-12 772
Käyttöomaisuuden myynnit	339	1 146
Investointien rahavirta	-6 740	-11 626
Rahoituksen rahavirta		179 908
Maksullinen osakeanti	1 259	787
Pitkäaikaisen vieraan pääoman lisäys (+)/vähennys (-)	-18 446	173 299
Pitkäaikaisten saamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-12 655	-157 433
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+)/vähennys (-)	42 610	-5 652
Maksetut osingot	-15 326	-7 513
Satunnaiset menot (-)/tulot (+)	4 494	3 151
Rahoituksen rahavirta	1 936	6 639
Rahavarojen muutos	-9 184	9 728
Rahavarat 1.1.	9 935	207
Rahavarat 31.12.	751	9 935
¹⁾ Käyttöpääoman muutos		
Vaihto-omaisuuden lisäys (-)/vähennys (+)	660	-11
Lyhytaikaisten saamisten lisäys (-)/vähennys (+)	4 972	2 036
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	-3 480	3 158
Yhteensä	2 152	5 183

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

1. TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Käyttöomaisuuden arvostus ja poistot

Käyttöomaisuus aktivoidaan välittömään hankintamenoon, johon luetaan valmistuksen kiinteät menot ja arvostetaan suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennettyyn hankintamenoon. Maa-alueisiin sisältyy ennen vuotta 1989 tehtyjä arvonkorotuksia. Yhtiön arvion mukaan maa-alueiden käypä arvo ylittää niiden kirjanpitoarvon. Kunnossapito- ja korjausmenot kirjataan tilikauden kuluksi.

Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan konsernissa yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöiän mukaisina tasapoistoina alkuperäisistä hankintamenoista.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Rakennukset ja rakennelmat	15–50
Vuokrattavat:	
Koneet ja laitteet	6–10
Teltat ja suojapeitteet	6
Palvelutuotannon koneet ja laitteet	6–10
Oman käytön koneet ja kalusto	3–6
Muut pitkävaikutteiset menot	10
Muut aineelliset hyödykkeet	10
Liikearvo	5
Muut aineettomat hyödykkeet	5

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus esitetään fifo-periaatteen mukaisesti alkuperäisen hankintameno tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä. Vaihto-omaisuuden aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden arvoon sisällytetään välittömät hankintamenot.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaan valuutan määräiset saamiset ja velat muunnetaan euroiksi tilinpäätöspäivän valuuttakurssin mukaisesti.

Kurssierot kirjataan tulosvaikutteisesti. Ulkomaan valuutan määräiset liiketapahtumat muunnetaan euroiksi tapahtuma-ajankohdan valuuttakurssin mukaisesti.

Tilinpäätössiirrot

Suunnitelman mukaisten poistojen ja Suomen verolainsäädäntöön pohjautuvien kirjanpidollisten poistojen kertynyt ero esitetään tilinpäätössiirroissa.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Yhtiön taseeseen ei merkitä laskennallisia verovelkoja ja -saamisia. Yhtiön kannalta olennaiset laskennalliset verosaamiset ja -velat ilmoitetaan liitetiedoissa.

Liikevaihto ja tuloutusperiaatteet

Vuokraustoiminnan tulot kirjataan tuotoksi suoriteperiaatteen mukaan vuokra-ajan perusteella. Kuivaus- ja timanttiurakoinnin tulot kirjataan tuotoksi työn tai sen osan luovutuksen yhteydessä.

Liikevaihtoa laskettaessa myyntituotoista vähennetään välilliset verot sekä myyntiin liittyvät alennukset ja hyvitykset.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muihin tuottoihin kirjataan mm. vuokratuotot, saadut avustukset ja fuusiovoitto.

Eläkejärjestelyt

Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna. Kattamattomia eläkevas-tuita ei ole. Eläkkeet on järjestetty TyEL-vakuutuksella.

Toimitusjohtajan eläkeikä on sopimuksen mukaan 63 vuotta.

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot kirjataan kuluksi niiden syntymisvuonna.

Satunnaiset erät

Satunnaisissa erissä esitetään sellaiset tuotot ja kulut, jotka perustuvat tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeaviin kertaluontoisin ja olennai-siin tapahtumiin tai laskentaperiaatteiden muutoksiin. Satunnaisiin tuot-toihin ja kuluihin kirjataan myös saadut ja annetut konserniavustukset.

Tuloverot

Tilikauden ja aikaisempien tilikausien tuloverot esitetään tuloslaskelman veroissa.

Rahoitusinstrumenttien arvostus

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia ja valuuttatermiinejä. Valuuttatermiineillä suojaudutaan valuuttamääräisten erien rahavirtojen muutokselta. Korkojohdannaisiin sovelletaan suojauslaskentaa. Suojaus-instrumenttien käyviä arvoja ei kirjata tilinpäätökseen vaan ne esitetään vastuusitoumuksina tilinpäätöksen liitetiedoissa. Niiden suojausvaikutus kirjataan tuloslaskelmaan niiden rahoituskulujen oikaisuna, jotka synty-vät suojattavien kohteiden perusteella.

2. LIIKEVAIHTO TOIMIALOITTAIN, €

	2007	2006
Rakennuskoneiden ja -laitteiden vuokraus sekä työmaapalvelut	14 809 370,54	50 773 636,36
Yhteensä	14 809 370,54	50 773 636,36

3. LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT, €

	2007	2006
Toimitilojen vuokrat	339 408,50	109 568,36
Kiinteistön myyntivoitto	169 175,24	105 710,54
Fuusiovoitto		5 154 569,81
Muut	11 139,96	59 576,60
Yhteensä	519 723,70	5 429 425,31

4. MATERIAALIT JA PALVELUT, €

	2007	2006
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	703 395,71	2 296 400,26
Varaston muutos		-11 043,84
Yhteensä	703 395,71	2 285 356,42
Ulkopuoliset palvelut	631 445,86	1 806 617,44
Yhteensä	1 334 841,57	4 091 973,86

5. HENKILÖSTÖKULUT, €

	2007	2006
Palkat ja palkkiot	5 340 569,89	12 483 004,25
Eläkekulut	701 588,20	2 252 877,91
Muut henkilösivukulut	536 843,34	1 320 248,40
Yhteensä	6 579 001,43	16 056 130,56
Henkilöstö keskimäärin	102	450

Johdon työsuhde-etuudet

Palkat ja palkkiot luontoisetuineen		
Toimitusjohtaja	371 414,00	300 479,00
Johto	374 138,00	589 105,00
Hallituksen jäsenet	206 000,00	257 000,00
Yhteensä	951 552,00	1 146 584,00

6. POISTOT JA ARVONALENTUMISET, €

	2007	2006
Poistot aineettomista hyödykkeistä	88 680,70	236 892,25
Poistot aineellisista hyödykkeistä	2 436 796,32	6 743 569,27
Yhteensä	2 525 477,02	6 980 461,52

7. TILINPÄÄTÖSSIIRROT, €

	2007	2006
Poistoeron lisäys (-) / vähennys (+):		
Rakennukset ja rakennelmat	22 282,79	-42 000,72
Koneet ja kalusto	2 223 803,48	-983 283,20
Liikearvo		-45 000,00
Yhteensä	2 246 086,27	-1 070 283,92

8. LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT, €

	2007	2006
Toimitila- ja kalustovuokrat	1 372 274,75	4 780 844,56
Markkinointikulut	819 736,55	2 504 427,63
Kuljetus- ja autokulut	996 285,71	3 260 723,43
Kaluston ylläpito- ja lisävarustekulut	836 297,90	2 099 980,08
Muut kulut	5 199 773,09	7 394 910,06
Yhteensä	9 224 368,00	20 040 885,76

9. RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT, €

	2007	2006
Osinkotuotot		
Saman konsernin yrityksiltä	31 922 035,22	
Muilta	375,00	
Osinkotuotot yhteensä	31 922 410,22	
Korkotuotot pitkäaikaisista sijoituksista		
Saman konsernin yrityksiltä	10 387 390,72	7 151 225,60
Muilta	206 255,53	73 491,16
Rahoitustuotot yhteensä	10 593 646,25	7 224 716,76
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille	-5 688 766,82	-100 629,40
Muille	-7 326 206,49	-7 901 888,46
Rahoituskulut yhteensä	-13 014 973,31	-8 002 517,86
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	29 501 083,16	-777 801,10

10. SATUNNAISET ERÄT, €

	2007	2006
Saadut konserniavustukset	11 722 760,00	4 494 000,00

11. TULOVEROT, €

	2007	2006
Tilikaudelta varsinaisesta toiminnasta	1 141 663,59	-624 207,46
Aikaisemmilta tilikausilta	150 938,11	121 793,51
Satunnaisista eristä	-3 047 917,60	-1 168 440,00
Yhteensä	-1 755 315,90	-1 670 853,95

12. PYSYVÄT VASTAAVAT, €

AINEELLISET HYÖDYKKEET

2007	Maa-alueet	Arvon- korotukset	Maa-alueet yhteensä	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2007	1 450 297,31	576 884,59	2 027 181,90	4 985 935,01	64 202 538,74	636 962,08	71 852 617,73
Lisäykset					6 568 147,24	40 694,99	6 608 842,23
Vähennykset		-72 320,81	-72 320,81	-701 314,54	-113 506,45	-17 820,80	-904 962,60
Vähennykset liiketoimintasiirrosta				-305 788,44	-70 620 342,91	-437 251,74	-71 363 383,09
Hankintameno 31.12.2007	1 450 297,31	504 563,78	1 954 861,09	3 978 832,03	36 836,62	222 584,53	6 193 114,27
Kertyneet poistot 1.1.2007				-1 294 642,02	-21 598 170,45	-226 306,66	-23 119 119,13
Kertyneet poistot liiketoimintasiirrosta				156 253,61	23 822 645,10	169 074,41	24 147 973,12
Tilikauden poistot				-173 928,15	-2 233 012,64	-29 855,53	-2 436 796,32
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	1 450 297,31	504 563,78	1 954 861,09	2 666 515,47	28 298,63	135 496,75	4 785 171,94
2006	Maa-alueet	Arvon- korotukset	Maa-alueet yhteensä	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2006	1 425 306,47	576 884,59	2 002 191,06	4 614 767,56	38 118 444,68	523 169,23	45 258 572,53
Lisäykset	58 865,77		58 865,77	496 158,82	28 784 957,96	145 003,77	29 484 986,32
Vähennykset	-33 874,93		-33 874,93	-124 991,37	-2 700 863,90	-31 210,92	-2 890 941,12
Hankintameno 31.12.2006	1 450 297,31	576 884,59	2 027 181,90	4 985 935,01	64 202 538,74	636 962,08	71 852 617,73
Kertyneet poistot 1.1.2006				-1 670 366,93	-15 099 651,00	-175 303,32	-16 945 321,25
Tilikauden poistot				-176 225,68	-6 498 519,45	-68 824,14	-6 743 569,27
Kirjanpitoarvo 31.12.2006	1 450 297,31	576 884,59	2 027 181,90	3 139 342,40	42 604 368,29	392 834,62	48 163 727,21

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

2007	Aineettomat hyödykkeet	Muut pitkävai- kutteiset menot	Liikearvo	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2007	50 535,39	227 993,79	1 310 625,00	1 589 154,18
Lisäykset		119 863,41	350 000,00	469 863,41
Vähennykset	-3 700,00			-3 700,00
Vähennykset liiketoimintasiirrosta		-271 524,79	-1 660 625,00	-1 932 149,79
Hankintameno 31.12.2007	46 835,39	76 332,41		123 167,80
Kertyneet poistot 1.1.2007		-99 708,87	-185 625,00	-285 333,87
Kertyneet poistot liiketoimintasiirrosta		113 285,12	253 125,00	366 410,12
Tilikauden poistot		-21 180,70	-67 500,00	-88 680,70
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	46 835,39	68 727,96		115 563,35
2006	Aineettomat hyödykkeet	Muut pitkävai- kutteiset menot	Liikearvo	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2006	50 535,39	186 071,19		236 606,58
Lisäykset		70 265,02	1 310 625,00	1 380 890,02
Vähennykset		-28 342,42		-28 342,42
Hankintameno 31.12.2006	50 535,39	227 993,79	1 310 625,00	1 589 154,18
Kertyneet poistot 1.1.2006		-48 441,62		-48 441,62
Tilikauden poistot		-51 267,25	-185 625,00	-236 892,25
Kirjanpitoarvo 31.12.2006	50 535,39	128 284,92	1 125 000,00	1 303 820,31

SIJOITUKSET

2007	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Muut osakkeet ja osuudet	Sijoitukset yhteensä
Hankintameno 1.1.2007	43 676 762,50	119 563,13	43 796 325,63
Lisäykset	197 443 417,42		197 443 417,42
Vähennykset			
Kirjanpitoarvo 31.12.2007	241 120 179,92	119 563,13	241 239 743,05
2006	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Muut osakkeet ja osuudet	Sijoitukset yhteensä
Hankintameno 1.1.2006	29 901 755,51	119 058,57	30 020 814,08
Lisäykset	13 775 006,99	504,56	13 775 511,55
Vähennykset			
Kirjanpitoarvo 31.12.2006	43 676 762,50	119 563,13	43 796 325,63

	2007	2006
KERTYNYT POISTOERO		
Tuotannolliset koneet ja laitteet		
Kirjanpitoarvo 31.12.		42 073 845,81
Rakennukset ja rakennelmat		
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	631 838,36	561 602,68
Poistoeron muutos 1.1.-31.12.	-75 825,26	70 235,68
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.	556 013,10	631 838,36
Koneet ja kalusto		
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	11 536 366,67	7 751 955,79
Poistoeron muutos 1.1.-31.12.	-11 535 695,50	3 784 410,88
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.	671,17	11 536 366,67
Liikearvo		
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 1.1.	45 000,00	45 000,00
Poistoeron muutos 1.1.-31.12.	-45 000,00	
Kokonais- ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.		45 000,00

13. VAIHTO-OMAISUUS, €

	2007	2006
Aineet ja tarvikkeet		660 214,91

14. PITKÄAIKAISET SAAMISET, €

	2007	2006
Saman konsernin yrityksiltä		
Lainasaamiset	148 894 979,35	178 705 301,04

15. LYHYTAIKAISET SAAMISET, €

	2007	2006
Saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset		177 997,10
Lainasaamiset	126 057 474,94	696 469,54
Muilta		
Myyntisaamiset		6 429 822,52
Lainasaamiset		15 907,00
Siirtosaamiset	2 406 379,39	932 420,03
Yhteensä	128 463 854,33	8 252 616,19

16. OMA PÄÄOMA, €

	2007	2006
Osakepääoma 1.1.	24 507 658,08	24 234 273,83
Osakeanti rekisteröity		
Osakepääoman alentaminen rekisteröity, vasta-arvon alennus		-12 619 030,16
Osakepääoman korotus rekisteröity		12 697 312,14
Osakepääoman korotus rekisteröity	327 095,01	195 102,27
Osakepääoma 31.12.	24 834 753,09	24 507 658,08
Osakeanti 1.1.	33 392,25	31 620,00
Osakeanti rekisteröity	-33 392,25	-31 620,00
Uusmerkintä	233 397,45	29 484,00
Uusmerkintä rekisteröity	-233 397,45	-29 484,00
Uusmerkintä	54 067,50	165 618,27
Uusmerkintä rekisteröity	-54 067,50	-165 618,27
Uusmerkintä	6 237,81	
Uusmerkintä rekisteröity	-6 237,81	
Uusmerkintä		33 392,25
Osakeanti 31.12.		33 392,25

	2007	2006
Ylikurssirahasto 1.1.	2 366 580,89	1 607 116,17
Emissiovoitto	766 465,70	105 924,00
Emissiovoitto	177 555,00	543 882,22
Emissiovoitto	20 484,66	109 658,50
Ylikurssirahasto 31.12.	3 331 086,25	2 366 580,89
Edellisten tilikausien voitto 1.1.	7 297 604,98	5 363 098,14
Edellisen tilikauden voitto	10 008 671,00	9 447 482,09
Osakkeiden vasta-arvon alennus	12 619 030,16	12 619 030,16
Osingonjako	-15 326 244,00	-7 512 975,25
Edellisten tilikausien voitto 31.12.	14 599 062,14	19 916 635,14
Tilikauden voitto	37 380 019,75	10 008 671,00
Oma pääoma yhteensä	80 144 921,23	56 832 937,36

OSAKEPÄÄOMA

	kpl	€	kpl	€
Osakkeet	30 660 189	24 834 753,09	30 256 368	24 507 658,08

Optio-oikeudet

Tiedot yhtiön antamista optio-oikeuksista ja hallituksen antamista optio-oikeuksista on nähtävissä konsernitilinpäätöksen liitetiedoista.

17. TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ, €

	2007	2006
Poistoero	556 684,27	12 213 205,03

18. VIERAS PÄÄOMA, €

	2007	2006
--	------	------

PITKÄAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA

Lainat rahoituslaitoksilta	173 753 048,15	192 198 808,22
----------------------------	----------------	----------------

LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA**Velat saman konsernin yrityksille**

Ostovelat		842 659,40
Siirtovelat	5 177 105,40	188 461,94
Muut velat	185 872 024,26	6 615 471,83
Yhteensä	191 049 129,66	7 646 593,17

Muille

Lainat rahoituslaitoksilta	29 381 613,00	13 084 499,00
Ostovelat		570 717,53
Siirtovelat	5 275 213,17	6 854 396,60
Yritystodistukset	44 003 876,92	
Muut lyhytaikaiset velat	85 721,38	1 415 517,63
Yhteensä	78 746 424,47	21 925 130,76

Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä

	269 795 554,13	29 571 723,93
--	----------------	---------------

Vieras pääoma yhteensä

	443 548 602,28	221 770 532,15
--	----------------	----------------

KOROLLINEN JA KOROTON VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen**

Korollinen	173 753 048,15	192 198 808,22
Yhteensä	173 753 048,15	192 198 808,22

Lyhytaikainen

Koroton	6 387 163,05	9 871 753,10
Korollinen	263 408 391,08	19 699 970,83
Yhteensä	269 795 554,13	29 571 723,93

19. MUUT LIITETIEDOT, €

2007

2006

ANNETUT PANTIT JA VASTUUSITOUUMUKSET**Omasta puolesta annetut vakuudet**

Velat, joille annettu vakuuksia		
Lainat rahoituslaitoksilta	203 134 661,15	202 930 370,18
Muut vastuut		
Leasing-vastuut seuraavana vuonna	52 774,27	1 384 000,00
Leasing-vastuut myöhemmin	55 088,12	2 804 500,00
Annetut vakuudet		
Kiinnitykset tontteihin ja rakennuksiin	739 992,00	739 992,00
Yrityskiinnitykset	11 657 711,73	5 827 711,73
Pantit	80 155 537,79	22 771 091,53

Konserniyrityksen puolesta annetut vakuudet

Takaukset	32 644 084,00	7 834 588,00
-----------	---------------	--------------

20. SIIRTOVELAT, €

2007

2006

Henkilöstökulujen jaksotukset	592 943,42	2 454 811,30
Korkokulujen jaksotukset	9 054 126,77	2 043 202,31
Verojaksotukset	92 383,11	1 228 657,36
Muut jaksotukset	798 586,65	1 127 725,63
Yhteensä	10 538 039,95	6 854 396,60

21. OMISTUKSET

Tytärtyhtiöt	Kotipaikka	Omistus- osuus %	Emoyhtiön omistus ja ääni- valtaosuus %
Cramo Holding B.V.	Amsterdam Alankomaat	100	100
Kiinteistö Oy RK-Kehä	Vantaa Suomi	100	100
Kiinteistö Oy Vantaan Viinikaari 9	Vantaa Suomi	100	100
Cramo Instant Oy	Ylöjärvi Suomi	100	100
Suomen Tähtivuokraus Oy	Vantaa Suomi	100	100
Cramo New Holding AB	Sollentuna Ruotsi	100	100
Cramo Sverige AB	Sollentuna Ruotsi	100	100
Cramo Instant AB	Sollentuna Ruotsi	100	100
Cramo AS	Oslo Norja	100	100
Cramo A/S	Glostrup Tanska	100	100
AS Cramo Estonia	Tallinna Viro	100	100
SIA Cramo	Riika Latvia	100	100
Cramo UAB	Vilna Liettua	100	100
Cramo Finland Oy	Vantaa Suomi	100	100
Cramo JV Oy	Vantaa Suomi	75	75

Osakkeet ja osakkeiden omistuksen jakautuminen kts. konsernin liitetieto 36.

22. JOHDANNAISSOPIMUKSET, 1 000 €

	2007		2006	
	Nimellisarvo	Käypä arvo	Nimellisarvo	Käypä arvo
Korkojohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset	138 395	5 491	152 803	4 370

23. VALUUTTATERMIINIT, 1 000 €

	2007		2006	
	Nimellisarvo	Käypä arvo	Nimellisarvo	Käypä arvo
Yhtiö on suojannut tytäryhtiösaamisiaan ulkomaan valuutoissa	82 575	-238	19 911	113

24. LASKENNALLISET VEROT, €

	2007	2006
Laskennallinen verosaaminen valuuttatermiineistä	61 891,70	
Laskennallinen verovelka poistoerosta	144 737,91	3 175 433,00
Laskennallinen verovelka valuuttatermiinistä		29 380,00
Laskennallinen verovelka johdannaissovimuksista	1 427 833,42	1 136 200,00
Yhteensä	1 510 679,63	4 341 013,00

HALLITUKSEN EHDOTUS VOITTOVAROJEN KÄYTÖKSI

Cramo Oyj:n voitto tilikaudelta oli 37 380 019,75 euroa. Yhtiökokouksen käytettävissä olevat jakokelpoiset varat ovat 51 979 081,89 euroa. Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että osinkoa jaetaan osingonjakohetkellä osinkoon oikeuttaville osakkeille 0,65 euroa osaketta kohti ja loppuosa jätetään käyttämättömiin voittovaroihin. Helmikuun 14. päivänä 2008 osinkoon oikeuttavia osakkeita oli 30 660 189 kappaletta, jota vastaava osinko on 19 929 122,85 euroa. Hallitus on arvioinut yhtiön tulevaa toimintaa ja katsoo, että ehdotettu osingonjako ei muodosta riskiä yhtiön maksukyvyille.

Vantaalla 14. päivänä helmikuuta 2008

Stig Gustavson Eino Halonen Gunnar Glifberg
 Hannu Krogerus Esko Mäkelä Juhani Nurminen
 Vesa Koivula, toimitusjohtaja

TILINTARKASTUSKERTOMUS**CRAMO OYJ:N OSAKKEENOMISTAJILLE**

Olemme tarkastaneet Cramo Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilivuodelta 2007. Hallitus ja toimitusjohtaja ovat laatineet EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaan laaditun konsernitilinpäätöksen sekä Suomessa voimassa olevien säännösten ja määräysten mukaisesti laaditun toimintakertomuksen ja emoyhtiön tilinpäätöksen, joka sisältää emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon konsernitilinpäätöksestä sekä emoyhtiön tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, etteivät tilinpäätös ja toimintakertomus sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty emoyhtiön hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

KONSERNITILINPÄÄTÖS

EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaan laadittu konsernitilinpäätös antaa näiden standardien ja kirjanpitolaian tarkoittamalla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Konsernitilinpäätös voidaan vahvistaa.

EMOYHTIÖN TILINPÄÄTÖS, TOIMINTAKERTOMUS JA HALLINTO

Emoyhtiön tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu kirjanpitolaian sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös ja toimintakertomus antavat kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomus on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa.

Tilinpäätös voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle tarkastamamme tilivuodelta. Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Vantaalla 3. päivänä maaliskuuta 2008

ERNST & YOUNG OY
KHT-yhteisö

Erkka Talvinko
KHT

Tommi Englund
KHT

HALLINTO

HYVÄ VUOSI KAIKILLE SIDOSRYHMILLE

Cramon vakaa kannattavuus ja kasvu näkyivät rahavirroissa. Taloudellisia tavoitteita tarkistettiin ylöspäin, ja hyvä tulos lisäsi myös henkilöstön tulospalkkioita.

TALOUDELLINEN VASTUU

LIKEVAIHTO KASVOI

Viimeisten vuosien aikana johtamisen painopisteenä on ollut kannattava kansainvälinen kasvu. Cramo pyrkii hyödyntämään kaikki suotuisista markkinatilanteista johtuvat kasvumahdollisuudet ja hyödyntämään vahvaa paikallista läsnäoloaan, asiakaspalveluosaamistaan ja asiantuntemustaan, jotka tuovat liiketoimintaan joustavuutta eri markkinoilla.

Vuonna 2007 Cramo korotti taloudellisia tavoitteitaan ja tavoittelee nyt yli 18 prosentin vuosittaista liikevaihdon kasvua. Kasvua tavoitellaan sekä orgaanisesti että yritysostoin. Liikevaihdon kasvu vuonna 2007 oli 23,4 prosenttia, ja Cramo toteutti kymmenen yritysostoa.

KUSTANNUKSET KASVOIVAT

Menestyksenkäs vuosi näkyi myös kustannusten ja investointien kasvuna. Suuret hankintamäärät laskivat hankittujen tuotteiden hintoja monissa tapauksissa. Cramon ostamien laitteiden, niiden osien ja palvelujen investointi kasvoi 56,9 prosenttia verrattuna 111,9 miljoonaan euroon vuonna 2006. Kustannuksia kasvatti pääasiassa vuokrauskaluston kehittäminen. Cramo investoi erilaisiin tuoteryhmiin Cramo-konseptin mukaisesti. Raskaat koneet ja nostimet ovat ostetuista tuotteista pääomavaltaisimpia. Kalustonhallinnan kehittämistoimet vaikuttivat myönteisesti kannattavuuteen.

Vuonna 2007 työntekijöitä oli keskimäärin 2 270. Investoinnit myynti- ja asiakaspalveluosaamisen kehittämiseen lisäsivät myyntiä ja paransivat asiakaspalvelun laatua. Palkkojen, palkkioiden ja välillisten henkilöstökulujen kokonaisarvo nousi vuoden 2006 83,6 miljoonasta 101,6 miljoonaan, mikä oli 20,5 prosenttia liikevaihdesta.

Cramon maksamien tuloverojen määrä kasvoi 134,2 prosenttia 11,1 miljoonaan euroon. Toiminta-alueillaan Cramo maksoi eniten tuloveroja Ruotsissa ja Suomessa.

Cramon nettorahoituskulut kasvoivat edellisvuodesta 16,6 miljoonaan euroon, mikä vastaa 3,4 prosenttia liikevaihdesta. Cramon liiketoimintojen kassavirta oli voimakas hyvien toiminnallisten tulosten ansiosta. Korolliset nettovelat kasvoivat edellisvuodesta vuokrauskalustoon tehtyjen voimakkaiden investointien vuoksi.

OMISTAJA-ARVO KASVUSSA

Cramo tarkisti osingonjakopolitiikkaansa vuonna 2007. Tavoitteena on jakaa noin kolmannes konsernin vuotuisesta tuloksesta osakkeiden takaisinostoina ja/tai osinkoina. Hyvän tuloksen vuoksi hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2007 maksetaan osinkoa 0,65 euroa osakkeelta, eli kokonaisuudessaan yhteensä 19,9 miljoonaa euroa mikä vastaa 4,0 prosenttia liikevaihdesta. Vuoden lopussa Cramon osakekannan markkina-arvo oli 531 miljoonaa euroa. Lisätietoja osakkeista ja osakkeenomistajista on sivuilla 62-63.

SOSIAALINEN VASTUU

Cramo pyrkii tukemaan paikallisen yhteisön myönteistä kehitystä toiminta-alueillaan. Esimerkkinä tästä on Cramon päätös laajentaa viisivuotista tukeaan SOS-lapsikylille pääsponsorointisopimuksella, joka koskee pääasiassa uuden ukrainalaisen SOS-lapsikylän viimeistelyä. SOS-lapsikylät on arvostettu ja riippumaton sosiaalisen kehityksen järjestö, jonka arvoja Cramo kannattaa ja jolla on toimintaa kaikilla Cramon markkina-alueilla.

LISÄARVON LUOMINEN JA KÄYTTÖ ERI SIDOSRYHMISSÄ

		2007	2006	Muutos %
Syntynyt lisäarvo				
Asiakkaat	Liikevaihto	496 428	402 425	23,4
Toimittajat	Bruttoinvestoinnit pitkäaikaisiin varoihin	175 494	111 864	56,9
Lisäarvon jakaminen				
Työntekijät	Palkat	77 138	62 846	22,7
Julkinen sektori	Verot ja sosiaaliturvamaksut	19 834	13 050	52,0
Lainanantajat	Rahoituskulut	16 636	13 848	20,1
Osakkeenomistajat	Osingot	15 326	7 513	104,0

AMMATILLINEN KASVU ON MENESTYKSEN AVAIN

Vuonna 2007 Cramo aloitti henkilöstöpolitiikkansa yhtenäistämisen, johon kuuluu muun muassa yhteisten suuntaviivojen laatiminen tytäryhtiö- ja yksikkökohtaisille kannustinjärjestelmille. Yhtenäistämistä jatketaan edelleen.

HENKILÖKOHTAINEN KASVU YKSI ARVOISTA

Henkilökohtainen kasvu on yksi Cramon liiketoimintaa ohjaavista arvoista. Ammatillista kasvua ja kehitystä tuetaan koulutus- ja kehitysohjelmilla sekä luomalla luottamuksen ja henkilökohtaisen vastuun kulttuuria. Koulutuksen ja osaamisen kehittämisen

Cramo panostaa myös kalustonsa käytössä tarvittavaan osaamiseen ja vahvistaa kansainvälistymisen edellyttämää osaamista.

YHTEISET PALKITSEMISOHJEET

Cramo yhtenäisti johdon palkitsemisohjeet vuonna 2007. Yrityksen strategisia tavoitteita tukevien ohjeiden avulla pyritään tarjoamaan kilpailukykyinen palkkio kussakin maassa.

Lähes kaikki Cramon työntekijät kuuluvat maa- tai tytäryhtiökohtaiseen vuositulokseen perustuvaan kannustinjärjestelmään.

Henkilöstön ammatillinen kehittäminen on yksi Cramon menestyksen avaintekijöistä. Liiketoimintastrategiaa noudattavasta henkilöstöjohtamisesta vastaavat tytäryhtiöt ja liiketoimintayksiköt.

HENKILÖSTÖ

tavoitteena on vastata kasvaviin tarpeisiin ja vaatimuksiin, joita asiakkaat ja kaluston tekninen kehitys asettavat yritykselle. Kaikissa tytäryhtiössä on tarjolla niiden omiin tarpeisiin perustuvia sisäisiä koulutusohjelmia. Cramon johtamisperiaatteissa korostetaan yksilön kunnioittamista, tiimityöskentelyn periaatteita ja esimiesten valmentavaa roolia. Esimiehiä kannustetaan toimimaan myös toistensa valmentajina ja jakamaan parhaiksi kokemiaan toimintamalleja.

PAINOPISTEENÄ MYYNTI- JA ASIAKASPALVELUOSAAMINEN

Työntekijöiden ammattiosaamisen ylläpitämiseksi Cramo järjestää yksilöllisesti suunniteltuja kursseja yhdessä oppilaitosten, kone- ja laitevalmistajien sekä maahantuojien kanssa. Cramo myös kannustaa ja tukee henkilöstön omatoimista oppimista ja kehittymistä.

Cramo keskittyy myynti- ja asiakaspalveluosaamisen sekä esimies- ja johtamistaitojen kehittämiseen. Muun muassa laaja kolmivuotinen koulutusohjelma, Cramo-koulu, tähtää myynti- ja johtamistaitojen kehittämiseen. Cramon painopisteenä on myös motivaation ja työturvallisuuden kehittäminen.

Järjestelmän mukaisesti työntekijöitä palkitaan erilaisten suori- tuskykymittareiden perusteella.

TYÖTYTYTYVÄISYYTTÄ TUTKITAAN

Cramon tytäryhtiöiden ja liiketoimintayksiköiden vastuulla on seurata työtyytyväisyyttä. Henkilöstön kehittämissuunnitelmia tehdään tutkimustulosten perusteella ja niiden toteutumista seurataan tytäryhtiö- ja maatasolla.

TURVALLINEN TYÖPAIKKA KAIKILLE

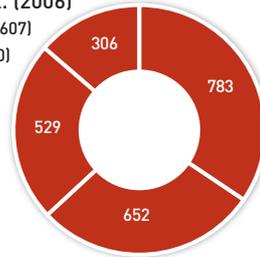
Cramon tavoitteena on olla turvallinen ja innostava työympäristö, mikä parantaa paitsi yhtiön kilpailukykyä työnantajana myös vuokrauspalvelujen tarjoajana. Turvallisuusseikat otetaan huomioon kaikissa toiminnoissa, ja turvallisuuskoulutus on oleellinen osa uusien työntekijöiden perehdyttämistä ja esimieskoulutusta.

Henkilöstön työkykyä pyritään ylläpitämään ja sairauspoissaoloja vähentämään tukemalla taloudellisesti työntekijöiden liikuntaharrastuksia.

AVAINLUVUT			
	2007	2006	Muutos %
Henkilöstö keskimäärin	2 070	1 828	13,2
Lukumäärä 31.12.	2 270	1 984	14,4

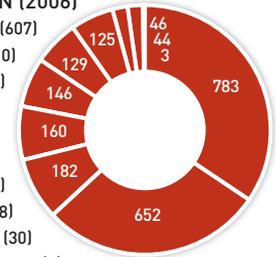
HENKILÖSTÖ ALUEITTAIN 31.12. (2006)

Suomi 783 (607)
 Ruotsi 652 (610)
 Muu Eurooppa 529 (358)
 Länsi-Eurooppa 306 (253)

HENKILÖSTÖ MAITTAIN (2006)

Suomi 783 (607)
 Ruotsi 652 (610)
 Viro 182 (151)
 Tanska 160 (74)
 Norja 146 (102)
 Puola 129 (103)
 Liettua 125 (56)
 Venäjä 46 (18)
 Latvia 44 (30)
 Tšekin tasavalta 3 (0)

HENKILÖSTÖN RAKENNE

Vuonna 2007 Cramo työllisti keskimäärin 2 070 (1 828) henkilöä kymmenessä maassa. Vuoden lopussa henkilöstöä oli 2 270 (1 984). Henkilöstöstä 89 prosenttia (89 prosenttia) työskenteli kone- ja laitevuokrauksessa ja 11 prosenttia (11 prosenttia) siirtokelpoisten tilojen toiminnossa.

Konsernin työntekijöistä 783 työskenteli Suomessa, 654 Ruotsissa, 306 Länsi-Euroopassa ja 527 Muu Eurooppa -liiketoimintasegmentissä. Henkilöstön määrä kasvoi vuoden aikana 286 henkilöllä.

Yritysosot lisäsivät henkilöstön määrää 15 henkilöllä Suomessa, 12 henkilöllä Ruotsissa, 5 henkilöllä Norjassa, 35 henkilöllä Tanskassa ja 31 henkilöllä Liettuassa. Yritys luopui Alankomaiden tytäryhtiöstä, jossa oli 90 työntekijää. Maantieteellisesti Cramo laajeni itään Moskovaan perustetun yhteisyrityksen myötä.

HENKILÖSTÖN PAINOPISTEALUEET LIKETOIMINTASEGMENTTIEN MUKAAN

KONE- JA LAITEVUOKRAUS				SIIRTOKELPOISET TILAT
Suomi	Ruotsi	Länsi-Eurooppa	Muu Eurooppa	Kaikki markkina-alueet
<ul style="list-style-type: none"> Henkilöstötyötä vahvistettiin Laaja myynti- ja asiakaspalvelukoulutus Johtamistaitojen kehittämiseen tähtäävä esimieskoulutus aloitettiin Erityinen Motivo-hanketutkimus toteutettiin Kullekin alueelle palkattiin työturvallisuusasiantuntijoita Nolla tapaturmaa -foorumin jäsenyys 	<ul style="list-style-type: none"> Uuteen CRM-järjestelmään liittyvä koulutus Ensimmäiset verkkopohjaiset koulutukset Koulutuksen järjestelmällisyyttä parantavan oppimishallintajärjestelmän käyttöönotto Henkilöstön ennaltaehkäisevän terveydenhuollon voimakas edistäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Cramo-koulu jatkoi toimintaansa Uuteen CRM-järjestelmään liittyvä koulutus Koulutuksen järjestelmällisyyttä parantavan oppimishallintajärjestelmän käyttöönotto Henkilöstön ennaltaehkäisevän terveydenhuollon voimakas edistäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Myynti- ja asiakaspalveluosaamisen järjestelmällinen kehittäminen aloitettiin Johtamistaitojen kehittämiseen tähtäävä esimieskoulutus aloitettiin Useimmissa maissa perustettiin terveyden, turvallisuuden ja ympäristönsuojelun kehittämisen sisältävä esimiestason työtehtävä Cramo-koulu käynnistyi Liettuassa 	<ul style="list-style-type: none"> Motivaatioon ja työturvallisuuden keskittävää kolmi-vuotista Personal Business Fitness ohjelmaa jatkettiin
<ul style="list-style-type: none"> Osaamisen kehittäminen, työhyvinvointi ja perehdyttäminen Vuosittaisen kehityskeskustelukäytännön aloittaminen 	<ul style="list-style-type: none"> Työtyytyväisyystutkimus Osaamisen kehittäminen Cramo-koulun avulla sekä palkitsemisjärjestelmä 	<ul style="list-style-type: none"> Työtyytyväisyystutkimus Osaamisen kehittäminen Cramo-koulun avulla sekä palkitsemisjärjestelmä 	<ul style="list-style-type: none"> Osaamisen kehittäminen Esimies- ja johtamiskoulutusta jatketaan 	<ul style="list-style-type: none"> Parempi työtyytyväisyys ja tiedonkulku, palkitsemisjärjestelmän ja koulutuksen kehittäminen Kehityskeskustelukulttuuri

KESTÄVÄ KEHITYS

C R A M O

YMPÄRISTÖASIOIDEN PAINOTUSTA LISÄTÄÄN

Cramo osallistuu yhteisön ekologisesti kestävään kehitykseen huomioimalla ympäristöseikat konsernin toiminnoissa. Erilaisten paikallisten lainsäädäntöjen vuoksi ympäristöasioiden käsittely vaihtelee jonkin verran eri maiden välillä. Kaikissa maissa Cramon toimintojen vähimmäisvaatimuksena ovat kuitenkin paikalliset lait ja määräykset, mutta tavoitteena on aina pyrkiä tätä parempaan.

YMPÄRISTÖVASTUU

Cramon ympäristötyö on edennyt pisimmälle Pohjoismaissa, missä asiakkaiden vuokrausratkaisujen valinta perustuu yhä enemmän ympäristöasioiden huomioonottamiseen ja laatuun.

Suomessa kone- ja laitevuokraustoiminnot on sertifioitu ISO 9001:2000 laatusertifikaatin mukaisesti. Siirtokelpoisia tiloja valmistavilla tehtailla on oma laatujärjestelmä, jonka sertifiointipäätös on parhaillaan käsiteltävänä. Kaikki toiminnot Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa on sertifioitu ISO 19001 laatu- ja ISO 14001 ympäristöjärjestelmien mukaisesti.

KORKEA VAATIMUSTASO

Ympäristönsuojelun tason, laadun ja työympäristön eteen tehty tehokas työ on tärkeä osa Cramon toimintojen kehittämistä. Se edistää pitkäaikaista kehitystä ja toimii yhä tehokkaampana kilpailuvalttina asiakkaisiin nähden.

Cramon ympäristönsuojelu- ja laadunhallintajärjestelmien tavoitteena on varmistaa, että yritys on tiukkojen ympäristönsuojelu- ja laadunvarmistusvaatimusten mukainen. Paikalliset toimipisteet vastaavat ympäristöasioiden toiminnallisesta hallinnasta ja ympäristötyön toteuttamisesta.

PAINOPISTEENÄ ENNALTAEHKÄISEVÄ TYÖ

Kemikaalivahinkojen ja tulipalojen vaaraa pyritään vähentämään kaikissa Skandinavian toimipisteissä hätätilavalmiuksien ja ennaltaehkäisevän työn avulla. Riskianalyysi ja hätäharjoitukset suoritetaan säännöllisesti. Kaikissa toimipisteissä on pelastussuunnitelma. Ihmisten terveydelle tai ympäristölle haitallisten tuotteiden käyttöä vältetään mahdollisuuksien mukaan, ja kemiallisia tuotteita käsitellään turvallisesti.

Henkilöstöä koulutetaan ympäristönsuojelu- ja laadunvalvonta-asioissa. Cramon perustason ympäristönsuojelu- ja laadunvarmistuskoulutusta uudistettiin vuoden aikana.

LAADUKAS KALUSTO

Cramo arvioi toimittajiaan jatkuvasti ja pyrkii kehittämään yhteistyötään toimittajien kanssa, jotta korkeat laatuvaatimukset ja mahdollisimman pieni ympäristökuormitus voidaan taata. Konserni tarjoaa asiakkaille sekä ammatillisia neuvoja että kaluston kunnossapitoa ja turvallisuutta koskevia tarkkoja ohjeita. Ruotsissa rakennuskoneissa ja nostolaitteissa on ympäristömerkinnät, joissa on tiedot laitteiden ympäristövaikutuksista, kuten päästöistä, öljyistä ja melusta.

Laadunhallintajärjestelmän sertifiointi edellyttää prosessien ja laadunhallintajärjestelmien jatkuvaa kehittämistä. Parannukset parantavat palvelua, vähentävät virheitä, kasvattavat kannattavuutta ja lisäävät työturvallisuutta.

ENERGIATEHOKKUUS JA ALHAISET PÄÄSTÖT

Cramo pystyy tarjoamaan energiatehokkaita siirtokelpoisia tiloja, joissa on käytetty ympäristömerkinnän saaneita rakennusmateriaaleja. Yritys tekee jatkuvasti työtä kuljetuksista aiheutuvien päästöjen vähentämiseksi ja asettaa ympäristönsuojeluun liittyviä vaatimuksia käyttämilleen kuljetusyhtiöille.

Cramo käyttää ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavia öljyjä ja polttoaineita koneissaan Ruotsissa. Norjassa Cramon tavoitteena on vuoden 2008 loppuun mennessä myydä ja käyttää ainoastaan ympäristöystävällistä bensiiniä. Asiakkaat voivat ostaa ympäristöystävällistä bensiiniä myös Cramon Ruotsin toimipisteistä.

VÄHEMMÄN JÄTETTÄ JA KEMIALLISIA TUOTTEITA, ENEMMÄN KIERRÄTYSTÄ

Cramo pyrkii jatkuvasti vähentämään tuottamaansa jättemäärää ja varmistamaan, että toiminnoista syntyvien jätteiden käsittelyä varten on olemassa turvallisuusjärjestelmiä. Koneet ja laitteet toimitetaan asiakkaille ilman tarpeettomia pakkauksia. Koneet pestään paikoissa, joissa on öljynerotin. Erottimet tyhjenetään säännöllisesti ja niiden sisältöä käsitellään ongelmajätteenä.

Kaikki kierrätyskelpoiset materiaalit, kuten puujäte ja metalliromu, kierrätetään mahdollisimman pitkälle. Ongelmajätteiden kierrätyksestä vastaavat siihen erikoistuneet yritykset. Cramon alueelliset keskuskeskukset huolehtivat kemikaalien ja ongelmajätteiden asianmukaisesta varastoinnista ja jälleenkäsittelystä paikallisen lainsäädännön ja konsernin ohjeiden mukaisesti.

AKTIIVISTA SEURANTAA

Säännölliset ulkoiset ja sisäiset tarkastukset helpottavat toimintojen ja palvelun kehittämistä. Lakien ja määräysten noudattamista seurataan säännöllisesti. Asiakastutkimusten avulla saadaan tietoa siitä, mitä asiakkaat pitävät tärkeänä ja miten hyvin Cramo vastaa näihin vaatimuksiin.

TARKISTETUT TOIMINTAPERIAATTEET OTETTIIN KÄYTTÖÖN

Cramo-konsernin pääkonttori sijaitsee Vantaalla. Yhtiö on listattu OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingissä. Cramon hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä perustuu Suomen valtion lainsäädäntöön ja yhtiön yhtiöjärjestykseen.

CORPORATE GOVERNANCE

Cramo-konserni noudattaa suositusta suomalaisten listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä (Suositus listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä – Corporate Governance). Cramon vuosittaiset tilinpäätökset ja osavuositarkastukset laaditaan Suomen lainsäädännön mukaisesti ja julkaistaan sekä suomeksi että englanniksi. Kansainväliset tilinpäätösstandardit (IFRS) hyväksyttiin vuonna 2005.

Cramo noudattaa myös OMX Pohjoismainen Pörssi Helsingin sääntöjä. Yhtiön hallitus hyväksyi konsernin tarkistettuja toimintaperiaatteita syyskuussa 2007.

PÄÄTÖKSENTEKOELIMET

Yhtiön johto ja hallinto on jaettu yhtiökokouksen, hallituksen ja sen kahden valiokunnan sekä toimitusjohtajan kesken. Työhön osallistuvat myös ylin johtoryhmä ja konsernin johtoryhmä sekä liiketoimintayhtiöiden toimitusjohtajat ja konsernin johdon tapaaminen. Hallitus valvoo osakkeenomistajien puolesta yhtiön toimintaa, johtoa ja organisaatiota. Hallitus ja konsernin johtoryhmä muodostavat kaksi erillistä elintä, eikä sama henkilö voi toimia jäsenenä molemmissa.

Toimitusjohtaja vastaa konsernin päivittäisestä toiminnasta. Ylin johtoryhmä ja konsernin johtoryhmä avustavat toimitusjohtajaa tehtävien suorittamisessa.

YHTIÖKOKOUS

Osakkeenomistajat tai osakkeenomistajien valtuutetut edustajat voivat käyttää päätöksenteko-oikeuttaan yhtiötä koskeissa asioissa osallistumalla asianmukaisesti koolle kutsuttuun yhtiökokoukseen. Cramon yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokoukseen julkaisee hallitus. Kutsu julkaistaan vähintään 17 päivää ennen kokousajan kohtaa hallituksen määräämässä sanomalehdessä, ja kutsusta ilmoitettava pörssitiedote asetetaan nähtäville yhtiön verkkosivustolle. Yhtiökokous pidetään kerran vuodessa, viimeistään kesäkuun lopussa. Yhtiökokouksen tehtävänä on muun muassa vahvistaa emoyhtiön ja konsernin tuloslaskelma sekä konsernitase, päättää osingonjaosta, nimittää hallituksen jäsenet ja päättää näiden palkitsemisesta sekä valita tilintarkastajat. Hallitus voi tarvittaessa kutsua koolle ylimääräisen yhtiökokouksen.

Yhtiökokoukseen voivat osallistua Suomen Arvopaperikeskus Oy:n pitämään yhtiön osakasluetteloon yhtiökokouksen täsmäytyspäivään mennessä osakkeenomistajaksi merkityt osakkaat.

Voidakseen osallistua yhtiökokoukseen osakkeenomistajan on ilmoitettava osallistumisestaan yhtiölle viimeistään yhtiökokouksessa mainittuna päivänä, minkä on oltava vähintään 10 päivää ennen kokousta. Jos osakkeenomistaja haluaa yhtiökokouksen käsittelevän määrättyä asiaa, on hänen esitettävä asia hallitukselle kirjallisesti riittävän ajoissa, jotta asia voidaan sisällyttää yhtiökokoukseen.

Yhtiökokouksen päättämä osinko maksetaan osakkeenomistajalle, joka osingonjaon täsmäytyspäivänä on merkittynä yhtiön osakasrekisteriin.

Huhtikuun 18. päivänä 2007 pidetty yhtiökokous hyväksyi emoyhtiön ja konsernin tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2006 ja myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Vuodelta 2006 päätettiin jakaa osinkoa 0,50 euroa osaketta kohden.

HALLITUS

Hallitus vastaa Cramo-konsernin hallinnosta ja asianmukaisesta johdosta. Hallituksen tehtävänä on lisäksi varmistaa, että yhtiö noudattaa asiaankuuluvia sääntöjä ja säädöksiä, yhtiön yhtiöjärjestyksestä sekä yhtiökokouksen antamia ohjeita. Hallitus on vastuussa yhtiön strategisesta kehittämisestä sekä liiketoiminnan seurannasta ja ohjauksesta. Hallitus päättää konsernin keskeisistä toimintaperiaatteista, vahvistaa liiketoimintastrategian ja talousarvion, tuloslaskelman ja osavuositarkastukset. Lisäksi hallitus päättää muun muassa toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan nimittämisestä ja erottamisesta sekä näiden palkkioista, konsernirakenteesta, yrityskaupoista sekä yhtiön taloudesta ja investoinneista.

Hallitus koostuu 5–7 varsinaisen yhtiökokouksen valitsemasta jäsenestä. Jäsenten toimikausi kestää vuoden ja päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Hallituksen päätösvaltaisuus edellyttää jäsenistä vähintään puolen läsnäoloa. Toimitusjohtajalla, varatoimitusjohtajalla sekä talous- ja rahoitusjohtajalla on oikeus osallistua hallituksen kokouksiin säännöllisesti. Konsernin johtoryhmän muut jäsenet saavat osallistua hallituksen kokouksiin esittääkseen hallituksen pyytämät tietoja tai saatuaan kutsun kokoukseen.

Hallituksen puheenjohtaja valmistelee hallituksen kokouksissa käsiteltävät asiat yhdessä toimitusjohtajan kanssa.

Hallituksen tehtävät ja velvollisuudet määräytyvät konsernin toimintaperiaatteiden/hallinnointi- ja ohjausjärjestelmän mukaisesti. Cramon hallitukselle vuonna 2007 maksettavia palkkioita koskevat tiedot esitetään sivulla 59.

Hallitukseen 18.4.2007 saakka kuuluivat Pekka Heusala (puheenjohtaja), Stig Gustavson (varapuheenjohtaja), Gunnar Glifberg, Phil van Haarlem, Eino Halonen, Hannu Krogerus ja Juhani Nurminen.

Vuoden 2007 varsinaisessa yhtiökokouksessa hallitukseen valittiin Stig Gustavson, Eino Halonen, Gunnar Glifberg, Hannu Krogerus, Esko Mäkelä ja Juhani Nurminen. Hallituksen järjestäytymiskokous valitsi puheenjohtajaksi Stig Gustavsonin ja varapuheenjohtajaksi Eino Halosen.

Vuonna 2007 yhtiön hallitus kokoontui yhdeksän kertaa, ja keskimääräinen läsnäolo kokouksissa oli 98 prosenttia. Yhtiön operatiivisen ja talouskehityksen ohjaamisen ja seurannan lisäksi tilikauden merkittävimpiä asioita olivat konsernin investointeja koskeva päätöksenteko, yrityskaupat, konsernistrategian uudistaminen ja useiden strategisten hankkeiden jatkoseuranta.

HALLITUKSEN VALIOKUNNAT

Hallitusta avustaa sen työssä kaksi pysyvää valiokuntaa, tarkastusvaliokunta sekä nimitys- ja palkitsemisvaliokunta. Hallitus nimittää valiokuntien jäsenet keskuudestaan. Vuonna 2007 tarkastusvaliokunnassa sekä nimitys- ja palkitsemisvaliokunnassa oli molemmissa kolme jäsentä. Päätösvaltaisuus edellyttää jäsenistä vähintään puolen läsnäoloa. Jäsenten toimikausi kestää vuoden ja päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Hallitus on vahvistanut valiokuntien erilliset kirjalliset tyjärjestykset. Mainitut säännöt esitellään seuraavassa pääkohdittain.

Tarkastusvaliokunta avustaa hallitusta sen valvontatehtävissä. Valiokunta valvoo konsernin taloudellista raportointia, ulkoista ja sisäistä tarkastusta sekä riskienhallintaa. Lisäksi tarkastusvaliokunta esittää ehdotuksen tilintarkastajien valinnasta sekä arvioi poikkeuksellisen merkittävien liiketoimien vaikutukset yhtiöön.

Tarkastusvaliokunta kokoontui puheenjohtaja Eino Halosen johdolla neljä kertaa vuonna 2007. Valiokuntaan kuuluivat jäseninä 18.4.2007 saakka Phil van Haarlem ja Pekka Heusala ja 18.4.2007 lähtien Esko Mäkelä ja Juhani Nurminen. Tilikauden merkittävimpiin tapahtumiin lukeutuivat konsernin tilintarkastajien raportin tarkastaminen ja kuulemiset niin kolmannen vuosineljänneksen osavuositarkastuksen kuin kauden tilinpäätösten jälkeen, vuoden 2007 ulkoisen tarkastuksen suunnittelu sekä konsernin arvonalentumatestauksen, sisäisen tarkastuksen ja konsernin riskienhallinta- ja rahoitusohjelmien tarkastus.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta laatii yhtiökokoukselle esitettävän ehdotuksen hallitusten jäsenten valinnasta ja palkitsemisesta. Lisäksi valiokunta laatii hallitukselle ehdotuksen toimitusjohtajan nimittämisestä sekä hänen työsuhteensa ehtoista ja valmistelee yhtiön palkitsemisjärjestelmiin liittyvät asiat.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui puheenjohtaja Stig Gustavsonin johdolla kolme kertaa vuonna 2007. Valiokuntaan kuuluivat jäseninä 18.4.2007 saakka Pekka Heusala ja Hannu Krogerus ja 18.4.2007 lähtien Gunnar Glifberg ja Hannu Krogerus. Tilikauden merkittävimpiä tapahtumia olivat konsernin bonuspalkkioiden määräytymisperusteiden ja bonustavoitteiden tarkastelu kuluvaan vuoden osalta, edellisen vuoden bonuslaskelmien, konsernijohdon työsopimusten ja työsuhde-etuuksien tarkastelu sekä Cramon 2006B-optioita koskevan jakosuosituksen laadinta.

HALLITUKSEN ARVIINTI

Hallitus suorittaa työnsä kehittämiseksi vuosittain itsearvioinnin.

HALLITUKSEN PALKKIOT

Vuoden 2007 varsinainen yhtiökokous vahvisti hallitusten jäsenten palkkiot seuraavasti:

HALLITUKSEN PALKKIOT, €/VUOSI	
	2007
Puheenjohtaja	45 000
Varapuheenjohtaja	31 000
Jäsenet	27 500
Valiokunnan palkkio/kokous	1 000

Vuosipalkkiosta 40 prosenttia maksetaan Cramon osakkeina. Valiokuntien kokouspalkkio maksetaan rahana. Hallituksen jäsenet eivät kuulu yhtiön optio-ohjelmaan eivätkä bonusjärjestelmään.

TOIMITUSJOHTAJA

Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa Suomen osakeyhtiölain ja siihen liittyvän lainsäädännön sekä hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtajan työtä tukevat ylin johtoryhmä ja konsernin johtoryhmä.

Hallitus arvioi toimitusjohtajan toimintaa vuosittain. Toimitusjohtajan työsopimuksen irtisanomisaika on 18 kuukautta. Irtisanomisajalta maksetaan täysi palkka.

YLIN JOHTORYHMÄ

Konsernin ylimmän johtoryhmän muodostavat toimitusjohtaja, varatoimitusjohtaja sekä talous- ja rahoitusjohtaja. Ylin johtoryhmä vastaa konsernin hallituksen antamien strategisten linjauksien täytäntöönpanosta. Ylin johtoryhmä valvoo konsernin vision, strategian ja toimintasuunnitelmien laatimisen lisäksi rahoitusasioita, ylimmän johdon resursseja sekä koko konsernia koskevia toimintalinjauksia.

Lain mukaan ylin johtoryhmä on luonteeltaan neuvoa-antava elin. Ylin johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti keskustelemaan ja valmistelemään keskeisimpiä yhtiötä koskevia asioita, joihin se on saanut hallitukselta valtuutuksen.

KONSERNIN JOHTORYHMÄ

Konsernin johtoryhmään kuuluvat ylimmän johtoryhmän jäsenet sekä yhtiön neljän liiketoiminta-alueen johtajat. Konsernin johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti kuukausittain. Joka toinen kuukausi johtoryhmän kokoukseen osallistuu johtoryhmän jäsenten lisäksi kolme keskushallintopalvelun johtajaa.

Konsernin johtoryhmä toteuttaa hallituksen tekemät strategiset päätökset sekä valvoo liiketoimintayksiköiden toimintaa ja tulosta. Cramo-konsernin johtoryhmän jäsenet, vastuualueet ja jäsenten palkitsemista koskevat tiedot esitetään sivuilla 88–89.

TYTÄRYHTIÖIDEN TOIMITUSJOHTAJAT

Kunkin toimintamaan kotipaikassa toimiva toimitusjohtaja toimii kyseisen tytäryhtiön toimitusjohtajana. Koko maan liiketoiminnasta vastaavat toimitusjohtajat toimivat myös maajohtajina.

Toimitusjohtajat vastaavat päivittäisestä liiketoiminnasta Cramo Oyj:n sekä kunkin toimintamaan hallituksen määrittämän strategian mukaisesti. Toimitusjohtajat raportoivat esimiehilleen ja liiketoimintayhtiön hallitukselle säännöllisesti yhtiön ja sen tytäryhtiöiden taloudellisesta tilanteesta ja toteutetuista liiketoimista.

Kullakin tytäryhtiöllä on oma hallitus, jonka jäseninä ovat vähintään konsernin toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja, konsernin talous- ja rahoitusjohtaja sekä tytäryhtiön toimitusjohtaja.

KONSERNIN JOHDON TAPAAMINEN

Konsernin johdon tapaaminen pidetään 1–2 kertaa vuodessa. Tapaamiseen osallistuvat konsernin johtoryhmä, tytäryhtiöiden toimitusjohtajat sekä muu keskeinen konserni- ja toimihenkilöstö. Kokous kestää 1–2 päivää.

PALKITSEMINEN

Cramolla on yhtiön johdolle ja avainhenkilöstölle suunniteltu kilpailukykyinen palkitsemisjärjestelmä.

TULOKSEEN PERUSTUVAT KANNUSTINJÄRJESTELMÄT

Cramon lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmän tarkoituksena on edistää yhtiön strategisten tavoitteiden saavuttamista luomalla vahva tulokulttuuri. Yritysjohdo ja avainhenkilöstö kuuluvat maa- tai tytäryhtiökohtaisiin vuositulokseen perustuviin kannustinjärjestelmiin.

Johdon palkkiot perustuvat henkilökohtaisesti määräytyvään palkitsemiskokonaisuuteen, joka sisältää kaikki veronalaiset luontoisedut. Johdolle maksettavat bonukset ovat sidoksissa nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan vahvistamien taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseen konsernitasolla ja kussakin toimintamaassa. Vuosibonuksen koko määräytyy konsernin taloudellisen tuloksen perusteella. Yritysjohdolle maksettavat enimmäisbonukset ovat 10–50 prosenttia johtajan perusvuospalkasta.

PITKÄN AIKAVÄLIN KANNUSTIMET

Cramo käynnisti konsernin ylimmän johdon, avainhenkilöstön ja johdon optio-ohjelman vuonna 2006 (2006A, 2006B ja 2006C). Ohjelma tukee konsernin pitkäaikaisten tavoitteiden saavuttamista houkuttelemalla tunnistetut avainhenkilöt pysyvästi yhtiöön. Optio-ohjelmaan kuuluu parhaillaan noin 80 nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan sekä hallituksen valitsemaa johtajaa ja yhtiön avainhenkilöä. Lisätietoa optio-ohjelmista on sivuilla 56–57.

ELÄKE

Cramon johtajat kuuluvat kotimaassaan paikallisen eläkejärjestelmän piiriin. Esimerkiksi suomalaiset johtajat kuuluvat suomalaiseen työeläkejärjestelmään (TEL), jossa eläke määräytyy palvelusvuosien lukumäärän ja ansiotulojen perusteella lakisääteisen järjestelmän mukaisesti. Suomen eläkelainsäädäntö mahdollistaa eläkkeelle siirtymisen joustavasti 63–68 vuoden iässä ilman, että oikeutta täyteen eläkkeeseen rajoitetaan.

Toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta.

Lakisääteisen eläketurvan lisäksi Cramo tarjoaa toimitusjohtajalle vapaaehtoisen eläkevakuutuksen.

SISÄPIIRISÄÄNNÖT

Cramo noudattaa Pohjoismaisen Pörssin sisäpiirisääntöjä. Yhtiön sisäiset sisäpiirisäännöt päivitetään säännöllisesti sekä asetetaan kaikkien pysyvien sisäpiiriläisten sekä työntekijöiden nähtäville. Suomen Arvopaperikeskus Oy pitää sisäpiirirekisteriä Cramon pysyvistä sisäpiiriläisistä.

Cramo edellyttää henkilöstöltään ja yhteistyökumppaneiltaan sisäpiirisääntöjen noudattamista. Sisäpiiriasioiden hoidosta ja valvonnasta vastaa talous- ja rahoitusjohtaja.

SISÄINEN VALVONTA JA SISÄINEN TARKASTUS

Cramo-konsernissa sisäinen valvonta perustuu riippumattomaan sisäiseen tarkastukseen, sisäisiin toimintaperiaatteisiin ja ohjeisiin, taloudelliseen raportointiin, valvontaan ja dokumentointiin sekä prosessien ja menettelytapojen läpinäkyvyyteen. Erityishuomiota on kiinnitetty operatiivisten toimintojen järjestelmällisyyteen toimipisteissä, vuokrauskaluston hallintaan ja selkeään raportointiin.

Konsernissa toimii sisäisen tarkastuksen yksikkö, joka suorittaa säännöllisiä tarkastuskäyntejä konsernin toimipisteissä eri maissa. Yksikön hallinnollisena tehtävänä on raportoida tarvittaessa ja/tai pyydettyessä talous- ja rahoitusjohtajalle, tarkastusvaliokunnalle sekä hallitukselle. Tarkastusvaliokunta vahvistaa yksikön työjärjestyksen ja vuosittaisen tarkastussuunnitelman sekä arvioi yksikön toimintaa.

TILINTARKASTAJAT

Yhtiöllä on vähintään yksi ja enintään kaksi tilintarkastajaa, joiden on oltava Keskuskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia (KHT) tai tilintarkastusyhteisöjä. Tilintarkastajien toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Mikäli varsinainen yhtiökokous valitsee ainoastaan yhden tilintarkastajan, eikä tämä ole Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastusyhteisö, on valittava yksi varatilintarkastaja.

ULKOISEN TARKASTUKSEN KOKONAISKORVAUS, 1 000 €			
	2007	2006	Muutos %
Tilintarkastus	443	462	-4,1
Veroneuvonta	123	105	17,1
Muu neuvonta	100	77	29,9
Kulut yhteensä	666	644	3,4

KOKONAISVALTAINEN RISKIENHALLINTA OTETTIIN KÄYTTÖÖN

Cramon tavoitteena on jatkuvan ja järjestelmällisen toiminnan avulla estää henkilövahingot, turvata Cramo-konsernin ja kaikkien sen konserniyhtiöiden omaisuus ja siten turvata konsernin kilpailukyky pitkällä aikavälillä.

RISKIENHALLINTA

Cramo uudisti riskienhallintaohjelmansa vuonna 2007. Liiketoimintarisikien hallinnan painopistealueita olivat luottamusindikaattoreita ja varhaisia varoitussignaaleja koskevan järjestelmän käyttöön-otto osana toimintayhtiöiden standardi- ja kuukausiraportointia, jatkuva suojautuminen mahdollisia laskusuhdanteita vastaan sekä valmiussuunnitelmien laatiminen. Lisäksi konsernin koko riskienhallintaohjelma laadittiin Cramon Enterprise Management (ERM) viitekehyksen mukaisesti.

RISKIENHALLINNAN PERIAATTEET

Uusi kokonaisvaltaisen riskienhallinnan konsepti on merkittävä osa Cramo-konsernin valvontajärjestelmää. Riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että konsernin liiketoimintaan kohdistuvat riskit tunnistetaan, ja että niitä arvioidaan ja seurataan jatkuvasti.

Kokonaisvaltaisen riskienhallinta on Cramo-konsernin strategia-prosessiin, operatiiviseen suunnitteluun, päivittäiseen päätöksentekoon ja toiminnan valvontaan integroitu jatkuva prosessi. Se on myös osa konsernin sisäistä valvontakehystä.

Hallitus, konsernijohto ja konsernin taloudesta ja sisäisestä valvonnasta vastaava osasto ovat vastuussa strategisten, operatiivisten ja rahoitusriskien, olosuhde- ja ympäristöriskien sekä näihin liittyvän vakuutusturvan hallinnasta. Kunkin toimintamaan toimitusjohtaja laatii lisäksi vuosittain talousarvion valmistelun yhteydessä maakohtaisen riskiprofiilin. Riskiprofiili ja siihen liittyvä riskienhallintaohjelma on mukautettava kyseistä toimintayhtiötä vastaavaksi.

RISKIENHALLINTAVASTUU

Vastuu Cramo-konsernin riskienhallintaprosessin toimivuuden ja kokonaisvaltaisuuden valvonnasta ja varmistamisesta kuuluu hallitukselle. Hallitus määrittää yhtiön riskinsietokykyä jatkuvasti vallitsevien olosuhteiden mukaan.

Konsernin operatiivinen johto vastaa asetettujen tavoitteiden saavuttamisesta sekä tavoitteita uhkaavien riskien valvonnasta ja hallinnasta. Operatiivinen johto on sitoutunut tukemaan riskienhallintatoimien toteuttamista kaikin tavoin sekä varmistamaan riskienhallintaprosessin toimivuuden ja riittävien resurssien saatavuuden.

Riskienhallinnan arviointien koordinoinnista vastaa konsernin

talous- ja rahoitusosasto, joka myös tukee johtoa, eri liiketoimintayksiköjä ja muita tukitoimintoja riskienhallintaohjelman toteuttamisessa. Osasto on vastuussa yksiköiden ohjauksesta ja neuvonnasta sekä toiminnan käytännön toteutuksen valvonnasta.

Konsernin talous- ja rahoitusosastoon kuuluva sisäisen tarkastuksen yksikkö tekee läheistä yhteistyötä yrityksen riskienhallinnan kanssa ja keskittyy toiminnassaan riskien arviointiin.

Liiketoimintayksiköt ja yritystoiminnot tunnistavat ja arvioivat omien vastualueidensa osalta suunnitteluprosesseihin kohdistuvat merkittävät riskit, varautuvat niihin asianmukaisesti ja huolehtivat tarvittaviin korjaustoimenpiteisiin ryhtymisen lisäksi sovitusta raportoinnista.

TUNNISTETUT JA LUOKITELLUT RISKIT

Tarkasteluvuonna Cramo tunnisti strategisiin teemoihin liittyviä riskejä sekä konsernin että toimintamaiden tasolla. Tunnistetut riskit on luokiteltu strategiaan, operatiivisiin, rahoitus-, olosuhde- ja ympäristöriskeihin sekä muihin riskeihin. Riskialueet on asetettu tärkeysjärjestykseen vaikutuksen laajuuden ja todennäköisyyden perusteella. Myös toimintasuunnitelma on laadittu.

TÄRKEIMMÄT TUNNISTETUT RISKIT STRATEGISET RISKIT

- Strategiset sisäiset riskit, jotka liittyvät hankintoihin, investointeihin ja strategiaan liiketoimintapäätöksiin
- Strategiset ulkoiset riskit, jotka aiheutuvat makrotalouden tai poliittisten olosuhteiden muutoksista tai strategisen sääntelykehyksen tai kilpailutilanteen muuttumisesta

OPERATIIVISET RISKIT

- Henkilöstöprosesseihin liittyvät organisaatio- ja henkilöstöriskit, kuten työntekijöiden rekrytointi ja sitouttaminen
- Konsernin keskeisiin operatiivisiin prosesseihin, kuten kalustonhallintaan, sekä tukiprosesseihin, kuten sisäiseen viestintään, liittyvät toimintarisikit
- Terveys- ja turvallisuusmenettelyistä aiheutuvat terveydelliset ja turvallisuusriskit
- Erilaisiin sopimuksiin, kuten hankinta-, asiakas-, toimitus- ja työsopimuksiin, liittyvät riskit
- Tietotekniikkariskit ja liiketoiminnan jatkuvuuteen, kuten keskeisiin ohjelmistoprojekteihin, tietotekniikkainfrastruktuuriin ja tietoturvaan, liittyvät riskit

- Lait ja sääntelyriskit, jotka liittyvät eri säännösten, kuten arvo-paperimarkkinoita koskevien säännösten, sekä lakien, kuten kilpailu-, ja yhtiölainsäädännön, lainmukaisuuskysymyksiin
- Yhtiön hallintoriskit, jotka liittyvät hallintorakenteeseen, keskeisiin sisäisiin menettelytapoihin ja menettelyihin sekä valtuuksiin ja vastuisiin

RAHOITUSRISKIT

- Rahoitusmarkkinariskit, kuten korkoriskit, valuuttakurssiriskit ja lyhytaikaisiin sijoituksiin liittyvät likviditeettiriskit
- Omaan liiketoimintaan, kuten suunnittelutehokkuuteen ja kas-savarantojen tai toimitilojen hallintaan, liittyvät likviditeettiriskit
- Asiakkaisiin tai rahoitusmarkkinaosapuoliin liittyvät luottoriskit
- Rahoitustoimintaan liittyvät riskit, kuten rahoitusprosessit ja -valvonta sekä sisäinen ja ulkoinen tilinpäätösraportointi

OLOSUHDERRISKIT

- Kalustoon liittyvät olosuhteriskit
- Liiketoiminnan keskeytyminen
- Luonnonkatastrofit

ENNAKOIVA VALVONTA

Cramo seuraa aktiivisesti tiettyjä luottamusindikaattoreita ja varhaisia varoitussignaaleja voidakseen havaita muutokset markkinaolosuhteissa tai yhtiön toiminnassa mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Varhaiset varoitussignaalit voidaan jakaa ulkoisiin ja sisäisiin indikaattoreihin. Ulkoisia indikaattoreita ovat esimerkiksi toimintamaiden bruttokansantuotteen ja rakentamisen kasvuvauhti, ja sisäisiä esimerkiksi vuokrauskaluston käyttöasteet ja siirtokelpoisten tilojen tilauskanta. Cramo seuraa varsinaisten indikaattorien lisäksi myös useita päivittäisestä vuokraustoiminnasta ilmeneviä heikkoja signaaleja.

STRATEGISTEN RISKIEN HALLINTA

Cramo-konsernin laajentuminen ja liiketoiminnan kehitys perustuvat osittain yritysostoihin. Yritysostojen riskit saattavat liittyä esimerkiksi paikallisten markkinoiden tuntemukseen, asiakkaisiin, avainhenkilöihin ja toimittajiin. Tavoitteena on ottaa riskit huomioon huolellisen valmistelun ja yrityskauppojen järjestelmällisen seurannan avulla.

Toinen pääasiallinen strateginen riskialue liittyy konsernin laiteinvestointeihin. Cramo-konserni käyttää paljon aikaa vuokrausinvestointien ja muiden investointien sekä kaluston käyttöasteiden jatkuvaan suunnitteluun ja analysointiin. Konsernin kalustonhallintaosastolla sekä talous- ja rahoitusosastolla on merkittävimmät roolit investointien suunnittelussa ja analysoinnissa.

Cramo-konsernin strategisten riskien hallinta on hallituksen vastuulla. Hallitus päättää kaikista konsernin hankinnoista. Se huolehtii suunniteltujen kalustoinvestointien neljännesvuosittaisesta valvonnasta ja tulevan vuosineljänneksen investointivarojen vapauttamisesta johdon käyttöön. Strategiaprosessiin kuuluu lisäksi strategisten riskien seuranta ja arviointi vuosittain.

OPERATIIVISTEN RISKIEN HALLINTA

Cramo-konsernin liiketoiminta riippuu suuresti määrin aktiivisuudesta rakentamis- ja kiinteistömarkkinoilla, joilla kausivaihtelut ovat tyypillisiä. Siirtokelpoisten tilojen liiketoiminta on merkittävä toiminnallinen suojauskeino vaihteluja vastaan, sillä sopimusajat ovat laitevuokrausajoja pidemmät. Siirtokelpoisten tilojen tuottokäyrä on oikein hallinnoina kone- ja laitevuokrausta vakaampi, ja käyrän huippukohta saavutetaan myöhemmin.

Konserni ei ole riippuvainen yksittäisistä asiakkaista tai hankkeista, koska sillä on useille markkinoille ulottuva laaja asiakaskunta. Cramo pyrkii jatkuvasti kasvattamaan, laajentamaan ja tasapainottamaan asiakaskuntaansa. Maantieteellistä laajenemista tavoitellaan sekä nykyisillä että uusilla Keski- ja Itä-Euroopan markkinoilla.

Konsernin vuokrauskaluston käyttöasteen jatkuva hallinta ja optimointi on konsernille erittäin tärkeä menestystekijä. Yhtiön painopistealueita ovat pääoman tehokas käyttö, korkeat käyttöasteet sekä joustava rahoitusyhdistelmä. Kansainvälinen toimipisteverkosto, keskitetty kalustonhallinta ja yhdenmukaistettu kalusto mahdollistavat yhdessä omaisuuden siirtämisen ja uudelleen-sijoituksen eri markkinoille kysynnän vaihtelujen mukaan.

Kaluston optimaalisten romutus- ja myyntiaikojen arviointi sekä käytetyn kaluston myyntikanavien aktiivihyödyntäminen varmistavat kaluston jatkuvan uusiutumisen käyttöasteiden perusteella. Samalla Cramo luo ja valvoo optimaalisen rahoitusyhdistelmän toteutumista konsernitasolla.

Konsernijohto ja liiketoimintayksiköt vastaavat omien toimintojensa riskienhallinnasta. Konsernijohto tukee liiketoimintayksiköitä tekemällä yhteistyötä ja vaihtamalla parhaita käytäntöjä yksiköiden välillä.

Cramolla on myös valmiussuunnitelma, joka määrittää toimet markkinoiden laskusuhdanteen aikana.

RAHOITUSRISKIEN HALLINTA

Konserni rahoittaa toimintansa oman pääoman lisäksi pankkilainoilla ja koneiden leasing-sopimuksilla. Konsernin pääasialliset rahoitusriskit ovat rahavirran korkoriski, valuuttariski, luottoriski ja likviditeettiriski. Korkoriskin hallitsemiseksi konsernin lainanotto ja sijoitukset on hajautettu kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin instrumentteihin.

Korkoriskin hallitsemiseksi voidaan käyttää apuna johdannais-sopimuksia, kuten koronvaihtosopimuksia. Valuuttariski muodostuu pääasiassa nettosijoituksista ulkomaisiin yksiköihin sekä valuuttamääräisistä lainoista, ja suojausinstrumentteina on käytetty valuuttatermiinejä. Konserniyhtiöiden ostot ja myynnit ovat pääasiassa kunkin yksikön toimintavaluutassa, ja siten konserni ei altistu merkittävässä määrin näihin transaktioihin liittyville valuuttakurssiriskeille.

Konsernirahoitus analysoi ja hallitsee rahoitusriskejä yhdessä konsernin talousosaston kanssa.

Cramo-konserni hyväksyi vuoden 2007 lopussa uuden rahoituspolitiikan, mikä määrittää yksityiskohtaisemmin eri rahoitusriskien tason. Cramo ottaa uuden rahoituspolitiikan ja siihen liittyvät tehokkuusmittarit käyttöön konsernirahoituksen toiminnassa vuonna 2008.

OLOSUHDERRISKIEN JA VAKUUTUSTURVAN HALLINTA

Toimintayhtiöt hallitsevat olosuhteriskejä, ja niiden koordinoimista vastaa konsernin talous- ja rahoitusosasto. Olosuhteriskejä lievennetään vakuutuksen avulla aina, kun se on taloudellisesti tarkoituksenmukaista.

Kattava vakuutusturva on olennainen osa Cramo-konsernin riskienhallintaa. Konsernijohto on jatkuvasti arvioitava vakuutusturvan riittävyyttä ja kattavuutta konsernitasolla ja toimintamaisissa konsernin toiminnan laajuuden ja luonteen perusteella.

Vakuutusturvan on aina sisällettävä katastrofiturva liiketoiminnan jatkuvuuden ylläpitämisen kannalta välttämättömien toimintojen turvaamiseksi sekä riittävän suuret omavastuuosuudet, jotka motivoivat vahinkojen ehkäisemiseen.

Tarpeellisten paikallisten palvelujen säilyttämiseksi ensisijaisina vakuuttajayhtiöinä käytetään tavallisesti kunkin maan kansallisia vakuutusyhtiöitä (tai asiamiestä) tai paikallisen edustajan välityksellä toimivaa ulkomaista vakuutusyhtiötä. Cramo-konserni pyrkii lisäksi käyttämään konsernitaso vakuutuksia edellyttäen, että

mainitut vakuutukset tuovat hinnoittelun ja vakuutusturvan kattavuuden osalta taloudellisia etuja.

YMPÄRISTÖRISKIEN HALLINTA

Cramo-konsernin ympäristöystävällisen toiminta-ajatuksen tavoitteita ovat asiantuntevasti huollettujen laitteiden korkea käyttöaste sekä laitteiden ja käytetyn energian aiheuttaman ympäristökuormituksen minimointi. Cramo-konserni kiinnittää näihin näkökohtiin erityistä huomiota vuokrattavia koneita ja laitteita ostaessaan.

Cramo-konsernin laatu- ja toimintajärjestelmää ohjaa Det Norske Veritasin myöntämä ISO 9001:2000-laatusertifikaatti, joka kattaa yhtiön kaikki toiminnot ja toimipisteet Suomessa. Cramon toiminnot Ruotsissa, Tanskassa ja Norjassa on sertifioitu ISO 14001 (ympäristö)- ja ISO 9001 (laatu) -järjestelmän mukaisesti.

KOKONAISVALTAINEN RISKIENHALLINTA (ERM) ON SIDOKSISSA STRATEGIA- JA HALLINTOPROSESSEIHIN

KOKONAISVALTAINEN RISKIENHALLINTA

STRATEGISEN SUUNNITTELU	RISKIEN TUNNISTAMINEN JA PRIORISOINTI	PROSESSIT JA VALVONTA	INVESTOINTIEN HALLINTA						
<ul style="list-style-type: none"> • Strategisen suunnittelu on ERM:n perusta • Strategiset teemat ja strategiset hankkeet • Maayhtiöiden liiketoimintasuunnitelmat • Muut ERM-lähtötiedot 	<ul style="list-style-type: none"> • Strategisiin teoihin konserni- ja toimintayhtiötasolla liittyvien riskialueiden tunnistaminen • Riskien luokittelu <ul style="list-style-type: none"> • Strategiset riskit • Operatiiviset riskit • Rahoitusriskit • Olosuhderiskit • Ympäristöriskit • Muut riskit • Riskialueiden priorisointi seuraavien perusteella <ul style="list-style-type: none"> • Vaikutuksen laajuus • Todennäköisyys • Toimintasuunnitelma 	<ul style="list-style-type: none"> • Merkittävimpien strategiatavoitteiden saavuttamiseen ja strategian toteuttamiseen vaikuttavien prosessien valinta • Avainasemassa olevien valvontatoimien tunnistaminen • Muiden prosessien (esim. tukifunktiot) ja avainasemassa olevien valvontatoimien arviointi 	<ul style="list-style-type: none"> • Yrityskauppojen CAPEX • Investointien CAPEX • Pääoman kustannukset ja hyväksymismenettelyt 						
		VARHAISTEN VAROITUSSIGNAALIEN (EWS) VALINTA <ul style="list-style-type: none"> • Tärkeimpiä riskialueita kuvastavien ja riskien laajuutta mittaavien varhaisten varoitussignaalien valinta • EWS-signaalien on käsitettävä sekä ulkoisia (markkina-) ja sisäisiä (lyhtiö-) indikaattoreita • EWS-signaaleja käytetään yhdessä tavanomaisen johdon raportointitiedon kanssa 	VALMIUSSUUNNITTELU <table border="1"> <thead> <tr> <th>NORMAALILOLOSUHTEET</th> <th>LASKUSUHDANNE</th> <th>KRIISI</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> <ul style="list-style-type: none"> • EWS-signaalin valvonta • Päivittäisissä liiketoimintapäätöksissä tai liiketoimissa huomioitavat EWS-signaalin seuraukset • Vuokraustoiminnan toiminnallisten suojauskeinojen luonti </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • Tilanteen vakavuuden tunnistaminen ja määrittäminen EWS-signaalin avulla • Määrätyssä tilanteessa toteutettavia toimia koskeva valmiussuunnittelu • Valmiussuunnitelman toteuttaminen tarvittaessa </td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	NORMAALILOLOSUHTEET	LASKUSUHDANNE	KRIISI	<ul style="list-style-type: none"> • EWS-signaalin valvonta • Päivittäisissä liiketoimintapäätöksissä tai liiketoimissa huomioitavat EWS-signaalin seuraukset • Vuokraustoiminnan toiminnallisten suojauskeinojen luonti 	<ul style="list-style-type: none"> • Tilanteen vakavuuden tunnistaminen ja määrittäminen EWS-signaalin avulla • Määrätyssä tilanteessa toteutettavia toimia koskeva valmiussuunnittelu • Valmiussuunnitelman toteuttaminen tarvittaessa 	
NORMAALILOLOSUHTEET	LASKUSUHDANNE	KRIISI							
<ul style="list-style-type: none"> • EWS-signaalin valvonta • Päivittäisissä liiketoimintapäätöksissä tai liiketoimissa huomioitavat EWS-signaalin seuraukset • Vuokraustoiminnan toiminnallisten suojauskeinojen luonti 	<ul style="list-style-type: none"> • Tilanteen vakavuuden tunnistaminen ja määrittäminen EWS-signaalin avulla • Määrätyssä tilanteessa toteutettavia toimia koskeva valmiussuunnittelu • Valmiussuunnitelman toteuttaminen tarvittaessa 								

1. STIG GUSTAVSON

S. 1945, vuorineuvos, tekniikan tohtori ja DI
Hallituksen puheenjohtaja vuodesta 2007
Hallituksen jäsen vuodesta 2006
Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtaja

Keskeinen työkokemus:

Konecranes Oyj:n toimitusjohtaja ja konsernijohtaja 1994–2005
KONEen Nosturidivisioonan toimitusjohtaja 1988–1994

Muut luottamustehtävät:

Hallituksen puheenjohtaja seuraavissa: Konecranes Oyj,
Dynea Oy, Mercantile Oy, Stiftelsen Arcada, Svenska Handelsbanken
AB (publ), Suomen region pankki, Tammet Oy

Hallituksen jäsen seuraavissa: Fastems Oy Ab, Vaisala Oyj,
Teknoliateollisuus r.y., Keskinäisen eläkevakuutusyhtiö Varman
hallintoneuvoston jäsen

Yhtiöstä ja suurimmista osakkeenomistajista riippumaton

2. EINO HALONEN

S. 1949, rahoitusneuvos, ekonomi
Hallituksen varapuheenjohtaja vuodesta 2007
Hallituksen jäsen vuodesta 2003
Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja

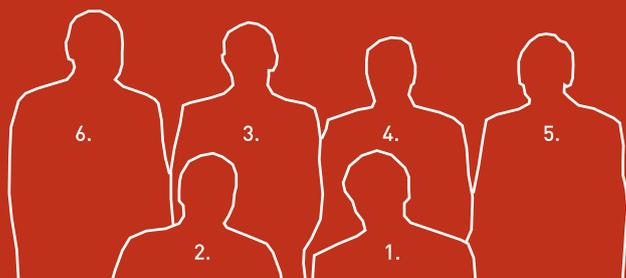
Keskeinen työkokemus:

Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön Suomen toimitusjohtaja 2000–2007

Muut luottamustehtävät:

Hallituksen jäsen seuraavissa: Finsilva Oyj, Metsäliitto Osuuskunta,
OKO Osuuspankkien keskuspankki Oyj, Sato Oyj, YIT Oyj

Yhtiöstä riippumaton ja Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön
Suomen toimitusjohtajana (31.12.2007 saakka) suurimmista
osakkeenomistajista riippuvainen

HALLITUS

31.12.2007

3. GUNNAR GLIFBERG

S. 1943, B.Sc. (Eng.)
Hallituksen jäsen vuodesta 2006
Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäsen

Keskeinen työkokemus:

Cramo AB:n toimitusjohtaja 1994–2005

Cramo AB:n entisenä toimitusjohtajana yhtiöstä riippuvainen
syksyyn 2008 ja suurimmista osakkeenomistajista riippumaton

4. HANNU KROGERUS

S. 1949, varatuomari, asianajaja
Hallituksen jäsen vuodesta 2006
Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäsen

Päätoimi:

Asianajotoimisto Krogerus Oy:n Senior Partner, Asianajotoimisto
Krogerus Oy:n perustajajäsen

Muut luottamustehtävät:

Hallituksen puheenjohtaja seuraavissa: Asianajotoimisto Krogerus
Oy, Adelec Industries Ltd. Oy, Luoteis-Venäjän Kehitysytio Oy

Hallituksen jäsen seuraavissa: Genelec Oy, Startex Oy

Yhtiöstä ja suurimmista osakkeenomistajista riippumaton

5. ESKO MÄKELÄ

S. 1943, teollisuusneuvos, DI, MBA
Hallituksen jäsen vuodesta 2007
Tarkastusvaliokunnan jäsen

Keskeinen työkokemus:

YIT Oyj:n varatoimitusjohtaja ja CFO 1987–2006

Yhtiöstä ja suurimmista osakkeenomistajista riippumaton

6. JUHANI NURMINEN

S. 1939, rakennusmestari
Hallituksen jäsen 1989–1995, 1999–2000 ja vuodesta 2001
Tarkastusvaliokunnan jäsen

Päätoimi:

Rakennus-Bettene Oy:n toimitusjohtaja

Muut luottamustehtävät:

Rakennusmestarien Säätiön hallituksen jäsen

Yhtiöstä ja suurimmista osakkeenomistajista riippumaton

**HALLITUKSEN JÄSENTEN OMISTAMAT
OSAKKEET 31.12.2007**

	Osakkeet
Stig Gustavson	76 403
Juhani Nurminen	6 491
Gunnar Glifberg	4 701
Eino Halonen	3 758
Esko Mäkelä	1 395
Hannu Krogerus	1 001

HALLITUKSEN KOKONAISPALKKIO, EUROA

	2007
Puheenjohtaja	48 000
Varapuheenjohtaja	34 000
Muut hallituksen jäsenet	124 000

Hallituksen jäsenistä kaikki ovat yhtiöstä ja suurimmista osakkeenomistajista riippumattomia lukuun ottamatta Eino Halosta, joka on yhtiöstä riippumaton mutta Keskinäisen Henkivakuutusyhtiö Suomen toimitusjohtajana (31.12.2007 saakka) suurimmista osakkeenomistajista riippuvainen, sekä Gunnar Glifbergiä, joka on suurimmista osakkeenomistajista riippumaton mutta Cramo AB:n entisenä toimitusjohtajana yhtiöstä riippuvainen syksyyn 2008 saakka. "Riippumattomalla" tarkoitetaan, ettei hallituksen jäsenellä ole jäsenyyttään lukuun ottamatta olennaista suhdetta Cramoon ja että jäsen on riippumaton yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista.

1. VESA KOIVULA

S. 1954, DI
Toimitusjohtaja vuodesta 2003
Cramon palveluksessa vuodesta 2003

Aiempi työkokemus:

Fiskars Inha, Ähtärin tehtaata, toimitusjohtaja 2001–2003 ja varatoimitusjohtaja 1995–2001; Morus Oy, toimitusjohtaja 1992–1995

2. GÖRAN CARLSON

S. 1958
Varatoimitusjohtaja vuodesta 2006
Konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2006
Cramon palveluksessa vuodesta 2005

Aiempi työkokemus:

Cramo AB, CEO 2005; FläktWoods Group, SVP 2002–2004; Electrolux South Africa, Managing Director 1998–2001; The Lux Group, CEO 1993–1998; Lux France, Managing Director 1991–1993; Electrolux Philippines, Managing Director 1986–1991; Electrolux Far East, Managing Director 1984–1986

3. MARTTI ALA-HÄRKÖNEN

S. 1965, KTT, TkL
Talous- ja rahoitusjohtaja vuodesta 2006
Konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2006
Cramon palveluksessa vuodesta 2006

6. JARMO LAASANEN

S. 1950, MBA
Johtaja, muu Eurooppa, vuodesta 2006
Konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2006
Cramon palveluksessa vuodesta 2004

Aiempi työkokemus:

Cramo Suomi Oy, toimitusjohtaja 2004–2005; Addsoft Solutions Oy, toimitusjohtaja 2001–2004; Getronics Oy/Corp., General Manager, North East Europe Area Manager, Vice President 1998–2001; Olivetti Oy, palvelujohtaja, toimitusjohtaja 1992–1998; Unisys Oy, myyntipäällikkö, myyntijohtaja 1980–1992

7. OSSI ALASTALO

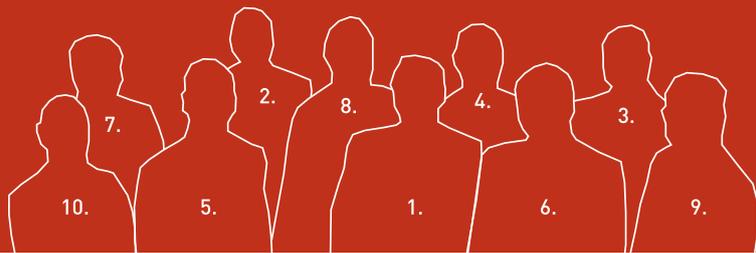
S. 1966, opinnot Tampereen teknillisessä korkeakoulussa
Johtaja, siirtokelpoiset tilat, vuodesta 2006
Konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2006
Cramon palveluksessa vuodesta 2000

Aiempi työkokemus:

Tilamarkkinat Oy (myöhemmin Cramo Instant Oy), toimitusjohtaja 2001–2006, varatoimitusjohtaja 1999–2001 ja logistiikkajohtaja 1989–1999

8. ANDERS COLLMAN

S. 1954, PhD (Business Administration)
Markkinointi- ja viestintäjohtaja vuodesta 2006
Konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2006
Cramon palveluksessa vuodesta 1998

JOHTORYHMÄ

31.12.2007

Aiempi työkokemus:

WM-data Oy, talousjohtaja 2004–2006; Novo Group Oyj, johtaja, liiketoiminnan kehitys-, talous- ja rahoitusjohtaja 1998–2003; Postipankki Oy, rahoituspäällikkö, emissiopäällikkö 1995–1998

Muut luottamustehtävät:

Hallituksen jäsen, Kauppatieteellinen yhdistys 2006–

4. MAGNUS ROSÉN

S. 1962, MBA
Johtaja, Skandinavia, vuodesta 2006
Konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2006
Cramon palveluksessa vuodesta 1997

Aiempi työkokemus:

BT Svenska, Service Market Director 1994–1997; BT Hyrsystem, Managing Director 1991–1994; BT Industrier, Financial Manager 1989–1991

5. TATU HAUHIO

S. 1970, KTM
Johtaja, Suomi, vuodesta 2006
Konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2006
Cramon palveluksessa vuodesta 2004

Aiempi työkokemus:

RK-konserni, projektivuokrauksen ja ulkomaantoimintojen johtaja 2004–2005; Suomen Projektivuokraus Oy, kehitysjohtaja 2003; Cap Gemini Oy, IT-konsultti, laatu- ja riskienhallintatehtävät 1997–2002

Aiempi työkokemus:

Cramo, Communications director 1998–2006; SalsAnsvar, Communications director 1998; Addum, financial reconstruction 1992–1998; Nordea, consultant and investment banking 1986–1992; University of Uppsala, professor and research 1978–1986

9. MATS STENHOLM

S. 1947, B.Sc.
Johtaja, kalustohallinta, vuodesta 2006
Konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2006
Cramon palveluksessa vuodesta 1998

Aiempi työkokemus:

Cramo AB, Head of Asset Management (rental fleet) 1997–2006; Cramo AB, Product manager Construction equipment 1992–1997; Cramo AB, Sales manager Temp. heating division 1988–1992; Eurenium Byggmaskiner AB, Rental manager 1979–1988; C.G.Eurenium AB, Sales manager construction equipment 1973–1979

10. EVA HARSTRÖM

S. 1961, M.Sc. (Industrial Management and Engineering)
Tietohallintojohtaja vuodesta 2006
Konsernin johtoryhmän jäsen vuodesta 2006
Cramon palveluksessa vuodesta 2006

Aiempi työkokemus:

St. Jude Medical AB, Project Manager, IT Manager, Director of IT 1995–2006; IBS Sverige AB, System analyst and Project Manager 1986–1995

JOHTORYHMÄN OSAKEOMISTUS

Osakkeet	31.12.2007
Ossi Alastalo	21 114
Vesa Koivula	12 900
Tatu Hauhio	5 750
Göran Carlson	4 900
Martti Ala-Härkönen	4 900
Magnus Rosén	4 050
Mats Stenholm	2 500
Jarmo Laasanen	2 100
Anders Collman	1 250
Eva Harström	1 250

**TOIMITUSJOHTAJAN JA JOHTORYHMÄN
TYÖSUHDE-ETUDET, EUROA**

	2007
Palkkiot luontoisetuineen	
Toimitusjohtaja	371 000
Muut johtoryhmän jäsenet	1 589 000
Yhteensä	1 960 000

JOHTORYHMÄN OPTIO-OIKEUDET 31.12.2007

	2006A saatu	2006B saatu
Vesa Koivula	80 000	88 000
Göran Carlson	60 000	65 000
Martti Ala-Härkönen	60 000	65 000
Magnus Rosén	45 000	50 000
Jarmo Laasanen	35 000	40 000
Tatu Hauhio	35 000	35 000
Ossi Alastalo	35 000	35 000
Anders Collman	30 000	30 000
Eva Harström	30 000	30 000
Mats Stenholm	30 000	30 000

RAKENNUSKONEET

Pyörätraktorit ja puutarhakoneet
Haarukkatrukut
Kärryt ja perävaunut
Betonin sekoittimet
Laastin sekoittimet
Tasoteruiskut
Kuljettimet
Suoja-astiat ja -säiliöt
Täryjyrät

Betoninkäsittelylaitteet
Generaattorit
Sähkölaitteet
Höyrygeneraattorit
Kuivaimet ja lämmittimet
Tuulettimet
Pumput
Nostolaitteet
Tunkit, taljat ja sähkönostimet
Maa- ja kallioporakoneet
Piikkausvasarat ja paineilmasarasat
Ruuvinvääntimet ja vasaratyökalut
Jiirileikkurit ja sahat
Juottimet
Porakoneet
Hiomakoneet ja jyrsimet
Leikkurit ja taivuttimet
Mittauslaitteet
Merkinantolaitteet
Puhdistimet ja erottimet
Kevytmetallilaineet
Kompressorit
Nostimet
Sähkötaljat, vinnit ja kelat

RAKENNUSKALUSTO

Dumpperit
Minikuormaajat ja pyöräkuormaajat
Kaivinkoneet
Jyrät
Penkkiporakoneet
Purkukoneet
Kompressorit, raskas luokka
Generaattorit, raskas luokka

NOSTIMET JA TRUKIT

Hinattavat henkilönostimet
Puominostimet
Saksilavat
Nivelnostimet
Teleskooppinostimet
Pumppukärryt
Vastapainolliset haarukkatrukut
Kuormalavatrukkit
Käyden ajettava pinoamistrukki
Kurotustrukki

TYÖMAAINFRASTRUKTUURI

Toimisto- ja sosiaalitalat
Cramodules
Evakuointiasunnot
Siirrettävät WC-/pesutilat
Korjaamotilat
Vaunut
Säiliöt
Varastotilat/sääsuoja
Rakennusnosturit
Työlavat
Telinejärjestelmät
Työmaarakennusten sähköistys

TYÖMAAPALVELUT, KUTEN KUIVAUS, LÄMMITYS, RAKENNUSTELINEET, SÄHKÖISTYS, TIMANTTIPORAUS, LATTIOIDEN HIONTA JA JYRSINTÄ

Kone- ja laitevuokrauspalvelut tarjoavat rakennusteollisuudelle, muille teollisuudenaloille sekä julkiselle sektorille kokonaisratkaisuja työmaatiloista rakennuskoneisiin ja vuokraukseen liittyviin palveluihin. Siirtokelpoiset tilat -liiketoiminta-alue tarjoaa korkealaatuisia ja mukautettavia siirrettäviä tiloja rakennusteollisuudelle, muille teollisuudenaloille ja julkiselle sektorille.

CRAMON TUOTEVALIKOIMA

LIITÄNNÄISET PALVELUT, KUTEN TILAHALLINTA, ASIAKASTUKI JA ARKKITEHTUURISUUNNITTELU.

SIIRTOKELPOISET TILAT

Toimistot
Koulut
Päivä- ja hoitokodit
Työmaatilojen ja -hallien valmistus ja myynti

MARKKINA-ALUEET

POWERING YOUR BUSINESS

YHTEYSTIEDOT

KONSERNIN PÄÄKONTTORI

Cramo Oyj
Kalliosolantie 2
01740 Vantaa
Puhelin 010 661 10
www.cramo.com

TOINEN KONSERNIKONTTORI

Cramo AB
Torshamnsgatan 35
SE-164 95 Kista
Sweden
Puhelin +46 8 623 5400
www.cramo.com

KONE- JA LAITEVUOKRAUS SUOMI

Cramo Finland Oy
Kalliosolantie 2
01740 Vantaa
Puhelin 010 661 10
www.cramo.fi

RUOTSI

Cramo Sverige AB
Torshamnsgatan 35
SE-164 95 Kista
Sweden
Puhelin +46 8 623 5400
www.cramo.se

NORJA

Cramo AS
PB 34, Alnabru
NO-0614 Oslo
Norway
Puhelin +47 23 37 88 60
www.cramo.no

TANSKA

Cramo A/S
Fabriksparken 30-32
DK-2600 Glostrup
Denmark
Puhelin +45 4363 0100
www.cramo.dk

VIRO

Cramo Estonia AS
Kadaka tee 131
EE-129 15 Tallinn
Estonia
Puhelin +372 6 830 800
www.cramo.ee

LATVIA

SIA Cramo
Ganibu dambis 27/5
LV-1005 Riga
Latvia
Puhelin +371 7 387 555
www.cramo.lv

LIETTUA

UAB Cramo
Verkiu str. 50
LT-09109 Vilnius
Lithuania
Puhelin +370 5 235 7040
www.cramo.lt

PUOLA

Cramo Sp.zo.o.
Ul. Pulawska 314
PL-02801 Warsaw
Poland
Puhelin +48 22 885 4046
www.cramo.com.pl

Cramo Podesty

Ruchome Sp.zo.o
Ul. Biskupinska 16
PL-30732 Krakow,
Poland
Puhelin +48 12 2903 10
www.cramo-podesty.pl

VENÄJÄ

ZAO Cramo
Zanevka 48/1
RU-195298 St.Petersburg,
Russia
Puhelin +7 812 521 8558
www.cramo.spb.ru

ZAO Cramo Rentakran
Boltino Village, Mytischki District
Moscow Region
RU-141032 Russia
Russia
Puhelin +7 495-651 70
www.cramorentakran.ru

SIIRTOKELPOSET

TILAT, SUOMI
Cramo Instant Oy
PL 9
Huurretie 19
33471 Ylöjärvi
Puhelin 010 661 5500
www.cramo.fi

SIIRTOKELPOISET

TILAT, SKANDINAVIA
Cramo Instant AB
Torshamnsgatan 35
SE-164 95 Kista
Sweden
Puhelin +46 8 623 5400
www.cramo.se

Cramo Instant AS
PB 33, Tverrveien 1
NO-3056 Solbergelva
Norway
Puhelin +47 32 23 50 40
www.cramo.no

Cramo Instant A/S
Huginsvej 6A
DK-4100 Ringsted
Denmark
Puhelin +45 43 29 05 30
www.cramo.dk

POWERING YOUR BUSINESS

CRAMO OYJ
KALLIOSOLANTIE 2
01740 VANTAA
WWW.CRAMO.COM

